ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟΣ 9ον
1932

Αρ. 409

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ

ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΛΟΥΤΗΡΕΣ - ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ - ΝΙΠΤΗΡΕΣ Κ. Λ. Π.

ΘΕΡΜΑΣΤΡΕΣ

ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΚΑΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΗ

ΕΤ. ΕΛΕΚΤΡΟΓΚΑΖ 1) ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 12Α 2) ΟΔΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 4

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α. Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 425.915.011.—

43 Υποκαταστηματα Ανταποκριται εις τας κυριοτερας

ΠΟΛΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΩΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΥΠΟ ΟΡΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ

ΜΗ ΞΕΧΝΑΤΕ

νά πάρετε μαζύ σας Ἀσπιρίνη, προσέχετε μόνον νά ἀγοράζετε τήν γνησίαν συσκευασίαν, διότι μόνον αὐτή περιέχει τήν ἀληθινήν Ἀσπιρίνην.

ΠΡΟΪΟΝ ΠΟΥ ΤΙΜΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΝ.

SMALTODONT

ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ

Δοκιμάσατέ την καὶ θὰ βεβαιωθῆτε διὰ τὴν ἀρίστην ποιότητά της. ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΝΤΟΥ Δρ. 12.50.

Παρασκαταθήκη ΣΠΥΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Κολοκοτρώνη 77, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ. ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 40-317.

Οἱ νέοι στὴ μαθητικὴ ἡλικία δὲν ἔχουν τὴν εὐκαιρία γυμνάζωνται τακτικά, παρὰ μόνον ὅταν εἶναι κάτ

ΕΝΟΣ ΩΡΑΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΥ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Γιὰ τὴν ὑγεία καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων παιδιοῦ σας, κανένα δῶρο δὲν εἶναι πιὸ ὠφέλιμο

ΕΝΑ ΓΕΡΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Ἐπισκεφθῆτε τὴν ἔκθεσίν μας. ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜ

Σ. Κ. ΣΥΜΕΩΝΟΓΛΟΥ

Ὁδὸς Πειραιῶς 1—ΑΘΗΝΑΙ

ΠΛΕΝΕΤΕ ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΣΑΣ ΜΕ ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ «GRUNIL»

ΜΟΝΟ ΤΟΥ ΣΑΣ ΠΛΕΝΕΙ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΣΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΩΡΑ

Η ΣΤΕΡΝΗ ΚΩΔΩΝΟΚΡΟΥΣΙΑ (Τοῦ Μπάρχερ)

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ J LEPREUVE

ΘΑ ΤΗΝ ΞΑΝΑΪΔΗΣ!...

(Σημειώσεις ἑνὸς φυλακισμένου, ὁ ὁποῖος παραδόθηκε μόνος του στὶς ἀρχές)

Ποιὸς θὰ τὸλεγε, πὼς ἡ γυναῖκα αὐτὴ ποὺ ἦταν τόσο λευκή, παὶ λευκὴ κι' ἀπὸ τὰ χρῖνα, ποιὸς θὰ τὸλεγε πὼς εἶχε ἕνα τόσο πορφυρό, ἕνα τόσο ρουμπινένιο αἷμα στὶς φλέβες της; Καὶ ποιὸς θὰ μοῦ τὸλεγε ποτὲ πὼς αὐτὴ ἡ γυναῖκα θὰ τὴ σκότωνα ἐγώ, πὼς θὰ ἔκανα ἐγὼ νὰ τρέξῃ τὸ πολύτιμο αἷμα της; Ἐγὼ ποὺ ἤμουν πρόθυμος νὰ δώσω δλο τὸ δικό μου αἷμα γιὰ χεῖνη!... Ἐγὼ ποὺ τὴν ἀγαποῦσα τρελλά, ἐγὼ ποὺ τὴν λάτρευα σὰν θεά μου!...

Θυμᾶμαι...

Ἦταν ἕνα γλυκὸ ἀνοιξιάτικο βράδυ, ὅταν τὴν πρωτοεῖδα σὲ μιὰ ἀκροαλιά... Εἶχε γυρισμένα τὰ μάτια της πρὸς τὸν ἥλιο ποὺ βασίλευε... Πέρασα καὶ τὴν κύτταξα. Καὶ ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ εἰκόνα της ἀποτυπώθηκε γιὰ πάντα μέσα στὴν καρδιά μου... Δὲν μποροῦσα νὰ ξεχάσω τὸ κατάλευκο πρόσωπό της, τὰ μαῦρα της μαλλιά, τὰ πράσινα μάτια της.

Τὴν ἀγάπησα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ τὴν ἀντίκρυσα, αὐτὴ ποὺ οὔτε γύρισε νὰ μὲ κυτάξῃ. Εἶνε, ἀλήθεια, παράξενο πῶς μπόρεσε ν' ἀγαπήσουμε σὲ μιὰ στιγμὴ καὶ γιὰ πάντα ἕνα πρόσωπο ὁλότελα ἄγνωστό μας, καὶ ἄλλα πλάσματα ποὺ τὰ βλέπουμε κάθε μέρα, ἐπὶ χρόνια ὁλόκληρα, μᾶς εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορα...

Καὶ τὴ γυναῖκα αὐτὴ ποὺ τὴν εἶδα μόνο μιὰ φορά, καὶ γιὰ μιὰ μόνο στιγμή, τὴν ἀγάπησα γιὰ πάντα....

Τὴν ἄλλη μέρα ξαναπῆγα στὴν ἀκρογιαλιά, μὰ ἡ ἀγάπη μου δὲν ἦταν ἐκεῖ... Πῆγα καὶ τὶς ἑπόμενες μέρες, μὰ πάλι δὲν τὴν βρῆκα.

Κι' ἤμουν τόσο θλιμμένος, τόσο θλιμμένος!...

Καὶ τὸ κακὸ ἦταν, ποὺ ἔπρεπε νὰ φύγω μακριὰ μὲ μιὰ εἰδικὴ ἀποστολὴ γιὰ τὶς ἀποικίες....

Καὶ ἤμουν ὑποχρεωμένος νὰ μείνω ἐκεῖ ἐπὶ δυὸ ὁλόκληρα χρόνια. Ἔτσι ἔχανα τὴν ἐλπίδα νὰ ξαναδῶ τὴν ὡραία μὲ τὸ λευκότατο πρόσωπο καὶ τὰ κατάμαυρα μαλλιά.... Δὲν ἦταν πειὰ δυνατὸν ν' ἀναβάλω τὴν ἀναχώρησί μου. Μὰ κάτι μέσα μου μοῦ ἔλεγε: «Θὰ τὴν ξαναΐδῃς! Θὰ τὴν ξαναΐδῃς!...»

Καταλάβαινα καλά, ὅτι αὐτὴ ἡ γυναῖκα θὰ ἔπαιζε μεγάλο ρόλο στὴ ζωή μου...

Τὴν παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, τριγύριζα μόνος στοὺς δρόμους, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ συναντήσω ἔξαφνα τὴν ἀγαπημένη μου. Κύτταζα μὲ ἀγωνία ὅλες τὶς γυναῖκες ποὺ συναντοῦσα... Καμμιὰ ὅμως δὲν εἶχε τόσο λευκὸ πρόσωπο, τόσο μαῦρα μαλλιὰ καὶ τόσο φωτεινὰ μάτια.

Ἔτσι, μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη πίκρα, ἔφυγα τὴν ἄλλη μέρα γιὰ τὶς ἀποικίες....

Σὲ ὅλο τὸ διάστημα τοῦ ταξειδιοῦ μου, ἤμουν ἀμίλητος καὶ μελαγχολικός. Καθόμουν ἀπόμερα σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ καταστρώματος κ' ἔβλεπα τὴ θάλασσα, τὴν θάλασσα τὴν πράσινη καὶ φωτεινὴ σὰν τὰ μάτια ἐκείνης. «Μὰ —σκεφτόμουνα— δὲν θὰ τὰ ξαναϊδῶ ποτὲ αὐτὰ τὰ μάτια». Καὶ κάτι μοῦ ἔλεγε μέσα μου: «Θὰ τὰ ἰδῇς. Θὰ τὰ ἰδῇς». Πῶς ὅμως; Ποῦ; Πότε; Δὲν ἤξερα. Καὶ πονοῦσα.... Πονοῦσα....

***

Στὴν ἀποικιακὴ πόλι ποὺ ἐπρόκειτο νὰ μείνω ἐπὶ δυὸ χρόνια, ὑπῆρχαν πολλὲς ὡραῖες γυναῖκες Εὐρωπαῖες καὶ ἐγγενεῖς, ἀλλὰ γιὰ μένα δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἄλλη στὸν κόσμο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἄγνωστη ἐκείνη, ποὺ ἕνα βράδυ μοῦ πῆρε τὴν καρδιά μου γιὰ πάντα, χωρὶς κἂν νὰ μὲ κυτάξῃ. Τὴν εἶχα ὅμως κυτάξει ἐγώ. Κι' αὐτὸ ἔφτασε γιὰ νὰ τὴν ἀγαπήσω σὲ μιὰ στιγμή.

Στὴ μοναξιὰ αὐτὴ ἐξωτικὴ πόλι ζοῦσα μιὰ ζωὴ σχεδὸν ἀσκητική. Ἐργαζόμουν ὅλη μέρα καὶ τὸ βράδυ ἀποσυρόμουν πολὺ νωρὶς στὸ σπίτι μου.

Μὲ προσκαλοῦσαν σὲ διάφορα σπίτια, σὲ λέσχες, σὲ χορούς, μὰ δὲν πήγαινα πουθενά.

Ἔτσι, πολὺ γρήγορα, ἀπέκτησα τὴ φήμη ἀνθρώπου καὶ πὼς πάντων μισογύνη...

Ποιὸς μποροῦσε νὰ φαντασθῇ, ὅτι ἐγώ, ἕνας ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνός μας, ἤμουν τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ δυὸ μάτια ποὺ τὰ εἶδα γιὰ μιὰ μόνο φορὰ ἕνα ἀνοιξιάτικο βράδυ;

Σὲ ὅποιον κι' ἂν τὸ ἔλεγα, θὰ μ' ἔπαιρνε γιὰ κανένα ὑστερομαν-

τικό, γιὰ ἄνθρωπο τοῦ παληοῦ καιροῦ, καί.... ἴσως γιὰ τρελλό....

Μὰ ἐγὼ ἤμουν εὐχαριστημένος μὲ τὴν τρέλλα μου, ὅσο κι' ἂν τὸ νοῦσα. Καὶ μιὰ φωνὴ μυστηριώδης μοῦ ἔλεγε πάντα : «Θὰ τὴν ξαναδῇς !.... Θὰ τὴν ξαναδῇς !....»

Μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτή, ἀγόραζα διάφορα ὡραῖα πράγματα, φτερά, μεταξωτὰ ὑφάσματα, δαντέλλες, κοσμήματα κι' ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ νὰ ἐπιθυμήσῃ μιὰ γυναῖκα. Καὶ τὰ φύλαγα γιὰ νὰ τὰ προσφέρω μιὰ μέρα στὴν ἀγαπημένη μου.

Τὸ προαίσθημά μου πὼς θὰ τὴν ξαναϊδῶ, μ' ἔκανε νὰ νομίζω ὅτι θὰ τὴν συναντήσω ἔξαφνα στὴν ἀποικιακὴ πόλι ποὺ ἔμενα.

Μὰ ὁ καιρὸς περνοῦσε κι' ἐκείνη δὲν φαινόταν πουθενά....

Ἀλλὰ δὲν ἀπελπιζόμουν καὶ πάντα ἡ ἰδέα, ὅτι θὰ τὴν ξαναϊδῶ, μοῦ ἔδινε ζωὴ καὶ μὲ μεθοῦσε....

Ἔτσι πέρασαν τὰ δυὸ χρόνια κι' ἔφτασε ἡ μέρα ποὺ θὰ γύριζα πάλι στὴν πατρίδα μου.

Ἤμουν γεμάτος χαρά, γιατὶ τώρα ἔλπιζα πὸ πολὺ νὰ ξαναϊδῶ τὴ γυναῖκα ποὺ λάτρευα....

Μόλις ἔφτασα στὴν πατρίδα μου, ἔτρεξ' ἀμέσως στὴν ἀκρογιαλιὰ ποὺ εἶδα τὴν ἀγάπη μου, γυρνοῦσα πάλι στοὺς δρόμους γιὰ νὰ τὴν ἰδῶ ἔξαφνα. Μὰ δὲν τὴν ἔβλεπα πουθενά.

Τὸ βράδυ γύριζα χωρὶς στὸ σπίτι μου καὶ κλεινόμουνα στὸ δωμάτιό μου..... Ἐκεῖ ἄναγα ἕνα μεγάλο μπαοῦλο κι' ἔβγαζα ἀπὸ μέσα ὅλα τὰ ὡραῖα πράγματα ποὺ εἶχα ἀγοράσει γιὰ κείνη...

Φανταζόμουν, ὅτι τὴν εἶχα ἐκεῖ μπροστά μου καὶ σκόρπιζα τὰ δῶρα μου στὰ πόδια της. Κι' ἄλλοτε πάλι μοῦ ἐρχόταν νὰ πετάξω ἀπ' τὸ παράθυρο ὅλα τὰ πολύτιμα αὐτὰ πράγματα, ἀφοῦ ἐκείνη δὲν ἐρχότανε νὰ τὰ πάρῃ..

Καὶ μιὰ μέρα, Θεέ μου !.... Πῶς χτύπησε ἡ καρδιά μου ἐκείνη τὴ στιγμή !.... Τὴν εἶδα τὴν ἀγαπημένη μου !..... Ναί, τὴν εἶδα ἔξαφνα σ' ἕνα πάρκο !..... Περπατοῦσε μόνη κάτω ἀπ' τὰ δέντρα !.....

Ὦ, δὲν μὲ εἶχε γελάσει ἡ ψυχή μου ποὺ μοῦ ἔλεγε : «Θὰ τὴν ξαναδῇς !....»

Εἶδα πάλι τὰ μαῦρα της μαλλιά, τὸ κατάλευκο πρόσωπό της, τὰ πράσινα μάτια της....

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως τὸ βλέμμα της ἀντίκρυσε τὸ βλέμμα μου. Σταμάτησα μπροστά της. Τὸ μονοπάτι ἦταν στενὸ κι' ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ σταματήσῃ κι' αὐτή. Μὰ σὲ λίγο ἔκανε μιὰ κίνηση γιὰ νὰ φύγῃ. Ἀλλ' ἐγώ, μὲ χεῖλη τρεμάμενα, τῆς εἶπα :

— Μὴ φύγετε !.. Σᾶς ἱκετεύω !....

Ἐκείνη μὲ κύτταξε ἐκπληκτη.

— Ναί, ἐξακολούθησα, σᾶς ἱκετεύω !....

Σταθῆτε ! .. Εἶνε χρόνια τώρα ποὺ σᾶς περιμένω !.... Μὴ μὲ βλέπετε μὲ τόση ἀπορία. Μὴ μὲ νομίσετε γιὰ τρελλό !.... Εἶνε τόσος καιρὸς ποὺ σᾶς ἀγαπῶ !.... Ἔχουν περάσει ἀκριβῶς δυὸ χρόνια καὶ τρεῖς μῆνες ἀπὸ τότε. Σᾶς ἔχω ἰδεῖ στὴν ἀκρογιαλιά. Κυττάζατε τὸν ἥλιο ποὺ βασίλευε. Μόλις σᾶς εἶδα, σᾶς ἐρωτεύθηκα τρελλά. Δὲν εἶχα τὴν τόλμη νὰ ρθῶ κοντά σας τότε. Καὶ νόμιζα ὅτι θὰ σᾶς ξαναδῶ. Μὰ τοῦ κάκου. Δὲν σᾶς εἶδα πάντα, πάντα σᾶς συλλογιζόμουν μὲ τρελλή, μὲ ἄσβυστη ἀγάπη. Ἐπὶ τέλους !.... Σᾶς ξαναβρῆκα !..... Μὴ φύγετε, σᾶς ἱκετεύω !...

Ἐκείνη μὲ κύτταξε πάντα μὲ ἔκπληξη, ἀλλὰ καὶ μὲ κάποια συμπάθεια. Ὅσο τῆς μιλοῦσα, τόσο τὸ βλέμμα της γινότανε πιὸ γλυκό.

Καὶ στὸ τέλος μὲ φώτησε κάτω δειλά :

— Πῶς λέγεστε ;

Τῆς εἶπα τ' ὄνομά μου, τὸ ὁποῖο ἦταν ἀρκετὰ γνωστό.

— Κι' ἐγώ, τῆς εἶπα, δὲν ξέρω τὸ δικό σας ὄνομα... Δὲν ξέρω τίποτα ἀπὸ τὴ ζωή σας, δὲν ξέρω οὔτε ἂν εἶσαι παντρεμμένη ἢ ἐλεύθερη....

Τότε ἡ ἀγαπημένη μου μοῦ εἶπε, ὅτι ὀνομαζόταν Λευκὴ Φεριέ, ὅτι δὲν ἦταν παντρεμμένη κι' ὅτι ἐργαζόταν ὡς μοντέλο σὲ ζωγράφους.

Κουβεντιάζοντας ἔτσι, ἀρχίσαμε νὰ προχωροῦμε ὁ ἕνας σιμὰ στὸν ἄλλο, μέσα στὸ πυκνόδεντρο μισοσκόταδο πάρκο.

Πόσο ἤμουν εὐτυχισμένος γιατὶ τὴν ξαναβρῆκα !.... Εἶνε δυνατὸν νὰ περιγραφῇ μὲ λόγια μιὰ τόσο μεγάλη εὐτυχία ;....

Χωριστήκαμε μὲ τὴν ὑπόσχεσι, ὅτι θὰ ξαναβρεθοῦμε τ' ἄλλο βράδυ στὸ πάρκο, στὸ ἴδιο μονοπάτι ὅπου τὴν συνάντησα...

Ἀρχίσαμε νὰ προχωροῦμε ὁ ἕνας σιμὰ στὸν ἄλλο....

Κι' ἀπὸ τότε βλεπόμαστε κάθε βράδυ καὶ σιγὰ—σιγὰ ἄρχισε κι ἐκείνη νὰ μοῦ δείχνῃ συμπάθεια κι' ἀγάπη.

Μιὰ νύχτα, τέλος, δέχτηκε νὰ ρθῇ στὸ σπίτι μου. Τὴν ὁδήγησα στὸ δωμάτιό μου κι' ἐκεῖ τὴν ἔβαλα νὰ καθήσῃ σὰν βασίλισσα σὲ μιὰ ψηλὴ πολυθρόνα, τὴν ὁποία εἶχα παραγγείλει ἐπίτηδες γι' αὐτή. Ἦταν μιὰ πολυθρόνα, σὰν θρόνος, ἀπὸ ἔβενο σκαλιστὸ μὲ κίτρινο βελοῦδο. Ὕστερα, ἄνοιξα τὸ μπαοῦλο, ἔβγαλα ἀπὸ μέσα τὰ δῶρα μου καὶ τὰ σκόρπισα σιὰ πόδια της.

— Δέξου, τῆς εἶπα, ἀγάπη μου, αὐτὰ τὰ δῶρα, σὰν ἕνα μικρὸ φῶς τῆς μεγάλης μου ἀγάπης... Τὰ μάζεψα γιὰ σένα τόσον καιρό !... Γιὰ σένα, ποὺ σ' ἔχασα μόλις σὲ εἶδα καὶ ὅμως πάντα μιὰ μυστικὴ ἐλπίδα μοῦ ἔλεγε ὅτι θὰ σὲ ξαναδῶ.

Ἡ χαρὰ της ἦταν ἀπεράντητη, καθὼς εἶδε ἐκεῖνα τὰ ὡραῖα πράγματα καὶ δὲν ἤξερε πῶς νὰ μοῦ ἐκφράσῃ τὴν εὐχαρίστησή της καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη της....

Κατέβηκε ἀπὸ τὸ θρόνο της κι' ἄρχισε νὰ σπολιέται μὲ τὶς δαντέλλες, μὲ τὰ φτερά, μὲ τὰ διαμάντια καὶ τὰ μαργαριτάρια. Καὶ κάθε τόσο μ' ἀγκάλιαζε καὶ μὲ φιλοῦσε !....

Κι' ἐγὼ ἤμουν τόσο εὐτυχισμένος, τόσο εὐτυχισμένος !....

Ἡ Λευκὴ ἐκείνη τὴ νύχτα δὲν ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Τὴν πέρασε ὁλόκληρη στὴν ἀγκαλιά μου καὶ μοῦ ὁρκιζόταν ὅτι δὲν ἀγάπησε ποτέ, μὰ ποτὲ στὴ ζωή της κανέναν ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ μένα....

Ἔτσπερνα ἀπὸ λίγες μέρες ἤγιναν οἱ γάμοι μας σ' ἕνα μικρὸ παρεκκλήσι.

Πέρασα δυὸ μῆνες γεμάτους ἄπειρη εὐτυχία μαζύ της.

Ἀ, πόσο φανόταν νὰ μ' ἀγαπᾶ !.... Φιλοῦσε τὰ χέρια μου, λέγοντάς μου ὅτι τὴν ἔχα σώσει ἀπὸ τὴ δύσκολη ζωή, γιατὶ συνήθως οἱ ζωγράφοι δὲν τὴν ἤθελαν μονάχα γιὰ μοντέλο, ἀλλὰ καὶ γιὰ φίλη τους καὶ τότε ἡ δυστυχισμένη ἀναγκαζόταν νὰ μένῃ χωρὶς δουλειά. Κι' ἐγὼ τῆς ἔκλεινα τὸ στόμα μ' ἕνα φίλημα....

Ἀλλὰ μιὰ μέρα, Θεέ μου.... Τρέμω ὅλος ὅταν τὸ θυμηθῶ !.... Γύρισα στὸ σπίτι μου νωρὶς ἀπὸ τὴ συνηθισμένη μου ὥρα.... Καθὼς ἀνέβηκα ἐπάνω, ἄκουσα ἔξαφνα ὁμιλίες στὸ σαλόνι. Πλησίασα καὶ ξεχώρισα τὴ φωνὴ τῆς Λευκῆς, ἡ ὁποία ἔλεγε :

— Μὰ σοῦ ὁρκίζομαι, ὅτι δὲν τὸν ἀγαπῶ. Τί ἤθελες ὅμως νὰ κάμω ἀφοῦ εἶσαι τόσο φτωχὸς κι' εἶμαι τόσο φτωχή ; Πῶς ἀλλιῶς θὰ βρίσκαμε χρήματα ; Εἶνε τόσο ἠλίθιος ποὺ πιστεύει ὅτι τὸν ἀγαπῶ καὶ μοῦ δίνει ἕνα σωρὸ δῶρα καὶ ὅσα χρήματα θέλω....

Καὶ μιὰ φωνὴ ἀνδρικὴ τῆς ἀπαντοῦσε :

— Μὰ ἐπὶ τέλους, πρέπει νὰ τελειώνῃ αὐτὴ ἡ κατάστασις !.... Θέλω νὰ γυρίσῃς πάλι γιὰ πάντα σ' ἐμένα !....

— Ὑπομονή. Λίγο ἀκόμα ὑπομονή, εἶπε ἡ Λευκή.

Κι' ἕνας ἦχος φιλήματος ἀκούστηκε.

Δὲν βάσταξα πειά. Ἔσπρωξα τὴν πόρτα καὶ μπῆκα μέσα στὸ σαλόνι. Ὦ, Θεέ μου !.. Εἶδα τότε τὴν Λευκὴ στὴν ἀγκαλιὰ ἑνὸς νέου μὲ μακρυὰ μαλλιά, ποὺ ἤμουνα σὰν καλλιτέχνης. Μόλις μὲ εἶδε αὐτός, ἔβγαλε ἀπ' τὴν ἄλλη πόρτα τοῦ σαλονιοῦ. Κι' ἔμεινε ἡ Λευκὴ μόνη ἀντίκρυ μου.

Μ' ἐκύτταζε μὲ τὰ πράσινα μάτια της καὶ τὸ πρόσωπό της ἦταν πάντα ἤρεμο καὶ κάτασπρο σὰν μαρμάρινο, ὅπως πάντα.

— Ἀ, δὲν κοκκίνιζε ποτὲ αὐτὴ ἡ γυναῖκα !....

Ἡ ἀπάθειά της μ' ἔκανε ν' ἀγριέψω ἀκόμα περισσότερο...

— Ἄθλια, φώναξα, γιατὶ μὲ ἀπατοῦσες ; Γιατὶ ἀντάμειψες μὲ δόλο καὶ μὲ προδοσία τὴ μεγάλη μου ἀγάπη γιὰ σένα ;

Ἡ Λευκὴ τότε χαμογέλασε, μὰ τόσο εἰρωνικά, τόσο σκληρά !.... Συγχρόνως τὴν εἶδα νὰ κυττάξῃ πρὸς ἕνα σημεῖο. Παρακολούθησα τὸ βλέμμα της. Κύτταζε ἕνα παλιὸ δαμασκηνὸ μαχαῖρι, ἀκονημένο σ' ἕνα τραπεζάκι.

Τότε, σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴ μανία μου, ἅρπαξα αὐτὸ τὸ μαχαῖρι καί, πρὶν ἐκείνη προφτάσῃ ν' ἀντιμυωθῇ, τὸ βύθισα στὴν καρδιά της.

Ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ κι' ἔπεσε νεκρὴ στὸ πάτωμα....

Τὸ αἷμα της, ζεστὸ καὶ πορφυρό, καθὼς ἀνάβρυσε ἔξαφνα, πεπάχτηκε ὡς ἀπὸ πρόσωπό μου.

Ποιὸς θὰ τόλεγε ποτέ, ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτή, ἡ τόσο χλωμή, ἡ τόσο ἄστρη, εἶχε ἕνα αἷμα τόσο κόκκινο ;

Καὶ ποιὸς θὰ μοῦ τόλεγε κι' ἐμένα, ὅτι θὰ τὴ σκότωνα ἐγώ, ἐγὼ ποὺ τὴ λάτρευα σὰν θεά μου ;

Ποιὸς θὰ τόλεγε, ὅτι ἦταν μιὰ ψεύτρα καὶ μιὰ προδότρα ;

Ἄχ, ποιὸς θὰ μοῦ τόλεγε, ὅτα ζητώντας την νὰ τὴν ξαναϊδῶ, ζητοῦσα τὸν ὄλεθρό μου ;...

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ
ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» ΤΟΥ 1932

Κομψό, πολύχρωμο, πλουσίως εἰκονογραφημένο, μοναδικὸ ἀπέκτημα γιὰ τὶς οἰκογένειες. Δρχ. 25.

Στὸ ἐφετεινὸ Ἡμερολόγιο τοῦ «Μπουκέτου» συνεργάζονται οἱ κ.κ. *Γ. Ξενόπουλος, Π. Χόρν, Αἰμιλία Στ. Δάφνη, Στέφ. Δάφνης, Μένος Φιλήντας, Σωτ. Σκίτης, Θ. Βελλιανίτης, Κ. Καιροφύλας, Χρ. Χρηστοβασίλης, Κ. Φαλτάϊτς, Παῦλος Νιρβάνας, Κλέων Παρασκευόπουλος, Ρ. Πορφύρας, Χάρης Σταματίου, Ρῶμος Φίλυρας* κλπ. κλπ. Ἐπίσης δημοσιεύονται ἀνέκδοτα ἔργα τῶν *Α. Παπαδιαμάντη, Ἀνδρέα Καρκαβίτσα, Κώστα Κρυστάλλη, Γ. Βώκου*, κλπ. κλπ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Α. Δ.

Ἐνσάρκωσις ἀναγλύφου μὲ κοριμοστασιὰ Ἀρτέμιδος. Τύπος συμπαθητικῆς κοσμικῆς Ἀτθίδος ποὺ τὴν διακρίνει ἐξαιρετικὴ ἐξυπνάδα καὶ πρὸ πάντων εὐθυκρισία. Τύπος θαυμαστῆς εὐμορφιᾶς, μαργαριταρένια ἐπιδερμὶς ποὺ ἀναδεικνύεται ἔτι περισσότερον ἀπὸ τὴν λάμψιν τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἡ παρουσία της λίαν διακοσμητική, ἰδίως τὰ βράδυα, μὲ τοιαλέτες εὐθύγραμμες καὶ μακρύνες, καὶ τὸ χαρακτηριστικὸ ἑλληνικὸ κτένισμά της. Η MONTAIN

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

—Τὰ Χριστουγεννιάτικα δένδρα περισσότερα παρὰ ποτε, ἤγιναν ἀφορμὴ νὰ διασκεδάσῃ ὁ παιδόκοσμος.

—Ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἦσαν παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ἀφεντούλη, παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Βούλτσου, παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ζαλοκώστα, παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Αἰμ. Μπαζάνη, ὅπου διενεμηθήσαν θαυμάσια δῶρα γιὰ τὰ παιδιά.

—Εἰς τοὺς γάμους τῆς δος Μαργαρίτας Ἀφθονίδη μετὰ τοῦ κ. Γ. Μίλων παρέστη πολὺς καὶ ὡραῖος κόσμος.

—Ἡ νύφη ἔφερε θαυμάσιο μοντέλλο ἀπὸ λευκὸ κρὲπ σατέν. Τὸ κορτὲζ τῆς νύφης ἀποτελεῖτο ἀπὸ μικρὰ κοριτσάκια, μέσα στὰ ὁποῖα ἐφάνταζε σὰν κούκλα 1830 ἡ μικρὴ Μπεάτα Ν. Κυτσίκη μὲ ἄστρο ταφτὰ καὶ μαργαρίτες στὰ χρυσᾶ μαλλιά της.

—Παρευρέθησαν μεταξὺ ἄλλων ἡ Κόμησσα Καποδίστρια, ὁ Γερουσιαστὴς καὶ ἡ κ. Καραπάνου, ὁ Βουλευτὴς καὶ ἡ κ. Σπ. Τρικούπη, ὁ Γερουσιαστὴς καὶ ἡ κ. Κυτσίκη, φέρουσα κομψὸ πράσινο φόρεμα, κ. καὶ κ. Κ. Ζαβιτσιάνου, ἡ κ. καὶ δὶς Τομπάζη, κ. καὶ κ. Ἀργυροπούλου, κ. καὶ κ. Χέλμη, κτλ.

—Θαυμασθεῖσαι ἐμφανίσεις ἡ δὶς Λωρέττα Φωκᾶ μὲ μαῦρη τουαλέττα, ἡ δὶς Σπ. Ἀφθονίδη φέρουσα φυστικιὰ τουαλέττα.

—Ἀσυναγώνιστη σιλουέττα ἡ δὶς Σταύρου.

—Γοητευτικὴ φυσιογνωμία ἡ κ. Ν. Λούρου.

—Μία δεξίωσις ἀρχοντικὴ καὶ εὐχάριστη ἦτο ἡ παρελθοῦσαν Τρίτην παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Λουκᾶ Ρούφου.

—Αἴθουσαι μεγαλοπρεπεῖς, μέσα στὶς ὁποῖες ἀνεδεικνύοντο περισσότερον ἡ κομψὲς τουαλέττες τῶν παρευρεθεισῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων.

—Πολλὰ τραπέζια μπρὶτζ καὶ ράουτ ζωηρότατον.

—Παρευρέθησαν Πρεσβευτὴς Ἀμερικῆς καὶ ἡ κ. Σκίννερ, Πρεσβευτὴς καὶ ἡ κ. Γιούγκεβιτς, ἡ Πρέσβειρα Γερμανίας κ. Ἀϊντζέλερ, ἐνδιαφέρουσα φυσιογνωμία, Πρεσβευτὴς Αὐστρίας, Πρεσβευτὴς Σερβίας, Μαρκήσιος Τριόμφι, κ. καὶ κ. Ἐμπαρλάτ'ν.

—Προφανὴς καὶ ὡραία ἐμφάνισις ἡ Πρέσβειρα τῆς Σερβίας.

—Παρευρέθησαν ἐπίσης κ. καὶ κ. Π. Τσαλδάρη, Βουλευτὴς καὶ ἡ κ. Σπ. Τρικούπη, ἡ κ. Ὑψηλάντη, κ. καὶ κ. Γ. Μασκᾶ, κ. καὶ κ. Ζέγγελη, ἡ κ. Χατζηκυριάκου, ἡ κ. Γ. Δούμα, Στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Νεγρεπόντη, κ. καὶ κ. Πουρῆ.

—Φωτοβόλος εὐμορφιὰ ἡ κ. Αἰκ. Ματζίκη.

—Κομψὴ ἐμφάνισις ἡ κ. Σακελλαρίου μὲ μαῦρη τουαλέττα, συνδυασμένη μὲ πράσινα μακρυὰ σκουλαρίκια.

—Μεταξὺ τῶν δεσποινίδων, αἱ πλέον ὡραῖαι ἦσαν αἱ δὶς Τριόμφι μὲ κάτασπρη τουαλέττα καὶ ἡ δὶς Ἕλλη Πεσματζόγλου ἐπίσης μὲ κόκκινη τουαλέττα.

—Χορευτικὴ βραδειὰ τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Π. Βουρλοΐμη.

—Ἐμπνευστος διάκοσμος ἀπὸ λουλούδια χαριτωμένα αἱ δὶς Δ. Λοβέρδου, Μυταράκη, Λένα Μιχαλακοπούλου μὲ ρὸζ ταφτά, Ἕλλη Πεσματζόγλου μὲ εσαρφὰν κίτρινο, Λεκατσᾶ μὲ ροζ τουαλέττα, Περλὲ Ἀναστασιάδου μὲ μαῦρα, Λαγουδάκη μὲ ἄσπρα, δὶς Ἀλεξοπούλου ὡραιοτάτη μὲ τουαλέττα βερ-ντ' ὼ.

—Ἐπίσης παρευρέθησαν αἱ δὶς Χαροκόπου καὶ Μιτιαντσῆ. Η MONTAIN

ΓΑΜΟΙ

Ὁ κ. Γεώργιος Σκούρτης καὶ ἡ δεσποινὶς Κάτη Α. Ἀντωνοπούλου ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

Τοὺς εὐχόμεθα ὁλοψύχως πᾶσαν εὐτυχίαν. Β.

ΕΒΡΑΪΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ
Ο ΑΒΡΑΑΜ ΚΑΙ Ο ΞΕΝΟΣ

Μιὰ μέρα ὁ Ἀβραὰμ καθότανε στὴ σκηνή του, ἀνάμεσα στοὺς τραχόσιους ἀνθρώπους τῆς φυλῆς του, ὅταν ἔξαφνα εἶδε πέρα ἕναν γέρο στρατοκόπο ποὺ περπατοῦσε στὸν κατασκόνιστο δρόμο, ψηνόμενος ἀπ' τὸν ἥλιο.

Ὁ πατριάρχης τῶν Ἰουδαίων, φιλόξενος, ὅπως πάντα, ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχτῇ μὲ προθυμία καὶ τοῦ εἶπε :

— Ξένε, καλῶς ὥρισες ! Εὔχομαι νὰ φτάσῃς τὰ χρόνια τοῦ Μαθουσάλα ! Ἔμπα στὴ σκηνή μου κι' ἂς εἶνε εὐλογημένος ὁ ἐρχομός σου !....

Ὁ ξένος δέχτηκε τὴν πρόσκληση τοῦ σεβάσμιου πατριάρχη καὶ τὴν ὥρα ποὺ μεγαλόνουν ἡ σκιὲς κι' ἡ αὔρα δροσίζει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ ζῶα, κάθησαν ὅλοι μαζὺ νὰ δειπνήσουν.

Ὁ Ἀβραὰμ ἔβαλε δεξιὰ που τὸ γέρο καὶ οἱ τρακόσιοι ὑπηρέτες του πῆραν θέσι ὁλόγυρά τους. Ὅταν ἐτελείωσαν τὸ φαΐ, ὁ Ἀβραὰμ εἶπε στὸ φιλοξενούμενό :

— Ἐμεῖς τώρα θὰ εὐχαριστήσουμε τὸ Θεό μας. Εὐχαρίστησε καὶ σὺ τὸν δικό σου, ὅποιος κι' νάναι....

— Δὲν πασπεύω σὲ θεοὺς κομωμένους ἀπὸ πέτρα ἢ λάστρα ἢ ξύλο, ἀποκρίθηκε ἀπότομα ὁ ξένος.

— Πολὺ καλά, τοῦ εἶπε ὁ Ἀβραάμ. Τότε θὰ προσφέρῃς τὶς εὐχαριστίες σου στὸ δικό μας Θεό, τὸν παντοδύναμο καὶ ἀόρατο, τὸ δημιουργὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς....

— Δὲν τὸν ἀντίκρυσα ποτέ μου, ἀπάντησε ὁ ξένος. Ἔζησα ἐνενῆντα χρόνια ἐδῶ στὸν κόσμο κι' ἴσως δὲν ἐβρῆκα ποτὲ οὔτε ἴχνος αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ποὺ μοῦ λές...

— Ποιὸς εἶνε λοιπὸν ὁ Θεός σου ; Ποιὸν Θεὸ σέβεσαι ; ρώτησε ἀνυπόμονα ὁ πατριάρχης.

— Δὲν σέβομαι κανέναν ἄλλον παρὰ τοὺς γερόντους ποὖναι ἐνάρετοι, σὰν κι' ἐσένα. Καὶ στὴν πατρίδα μου πάλι μὲ σέβονται ἐμένα, γιατὶ εἶμαι κι' ἐγὼ γέρος....

Τότε ὁ Ἀβραὰμ σηκώθηκε ἐπάνω ὀργισμένος καὶ φώναξε ἔξαλλος :

— Ἔξω ἀπὸ δῶ, ἀσεβέστατε ! Φύγε μακρυὰ ἀπ' τὴν κατοικία μου ! Δὲν θέλω νὰ μολύνῃς μὲ τὴν ἀνατινὴ σου τὸν ἀέρα ποὺ ἀναπνέω...

Ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ τὸ φέρσιμο, ὁ ξένος σηκώθηκε κι' ἔφυγε, ἐνῶ ὁ Ἀβραὰμ κι' οἱ τρακόσιοι ὑπηρέτες του ἔμειναν στὴ θέσι τους σιωπηλοί. Ἀλλ' ἅμα νύχτωσε καὶ πλάγιασαν νὰ κοιμηθοῦν, ὁ Θεὸς παρουσιάστηκε στὸν ὕπνο τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ εἶπε :

— Γιατί, Ἀβραάμ, ἔδιωξες ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν ἄμοιός σου καὶ μουσαφίρης σου ; Γιατὶ δὲν τὸν ἄφησες νὰ κοιμηθῇ κάτω ἀπ' τὴ σκηνή σου τὴ νύχτα, τὴν ὥρα ποὺ τὰ λιοντάρια καὶ τ' ἄγρια θηρία βγαίνουν ἔξω ἀπ' τὶς φωλιὲς των καὶ τοιγυρίζουν πεινασμένια ;....

— Γιατὶ δὲν σὲ γνώριζε, Κύριε, δὲν σὲ παραδεχόταν, δὲν σὲ λάτρευε....

— Ξέχασες ὅμως, ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος τοῦ ἐπέτρεψα νὰ μείνῃ ἐνενῆντα ὁλόκληρα χρόνια κάτω ἀπ' τὴ σκεπὴ τῶν οὐρανῶν ; Ξέχασες, ὅτα παραγγειλα στὴ δροσιὰ καὶ στὴ βροχὴ νὰ τὸν δροσίζῃ, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους ; Ξέχασες, ὅτι δὲν ἄφησα ποτὲ χέρσα τὰ χωράφια του, ὅτι δὲν ἐξῆρανα ποτὲ τοὺς φοίνικες καὶ τὶς ἐλπὲς του ; Ἄκουσε τώρα τὴν ἀπόφασί μου. Ἐπειδὴ ἔκαμες τὸ φαΐμμα νὰ διώξῃς ἕναν ξένο μέσα στὴ νύχτα καὶ στὸ σκοτάδι, οἱ ἀπόγονοί σου θὰ κατασκαστοῦν νάναι κι' αὐτοὶ ξένοι ἀνάμεσα σ' ἀφιλόξενους λαοὺς καὶ τὸ σκοτάδι τοῦ φόβου καὶ τοῦ πόνου θὰ περιτυλίξουν τὸ πνεῦμα τους ὡσότου θελήσω ἐγὼ ὁ Θεὸς καὶ Κύριος τους....

Κι' ἀπὸ κεῖνη τὴν ἐποχὴ οἱ Ἑβραῖοι γυρίζουν σὰν πλάνητες σ' ὅλες τὶς χῶρες καὶ δὲν βρίσκουν ἡσυχία πουθενά.

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΗΝΤΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ ἑξαφύλλου μας εἶνε ἔργον τοῦ ζωγράφου Μποαδενὲλ μὲ τὸν τίτλο «Χωριατοπούλες».

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
Τοῦ κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

ΚΑΡΔΙΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΕΡΩΤΑ

Ρωμάντζο, βγαλμένο ἀπὸ τὴν πλούσια πηγὴ τοῦ αἰσθήματος, γραμμένο μὲ τὴ γνωστὴ δεξιοτεχνία τοῦ συγγραφέως. Ἕνα ὡραῖο εἰδύλλιο ποὺ ἀρχίζει μὲ σκηνὲς τρυφερότητες καὶ ξετυλίγεται σὲ ἀληθινὸ δράμα, μὲ σελίδες παλλόμενες ἀπ' ὅλη τὴ συγχορδία τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς παλαιὰ διάφορα βιβλία, παντὸς εἴδους καὶ πάσης γλώσσης, καθὼς καὶ ὁλόκληρες βιβλιοθήκες. Γράψατε : «Μπουκέτο», Λεκα 7, Ἀθῆναι.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ M. CORDAY

ΤΟ ΣΦΑΛΜΑ ΤΟΥ ΖΑΝ

Ν καὶ τὸ ἁμάξι τοῦ ταχυδρομείου, εἶπε ἡ κυρία 'Ελοὺτ. 'Αργοπόρησε πολύ. Εἶνε δύο ἡ ὥρα.

'Απ' τὸ παράθυρό της παρακολουθοῦσε τὴν κίνησι τοῦ δρόμου. Ἦταν ἡ μοναδική της διασκέδασι στὴ μικρὴ αὐτὴ πόλι ποὺ ζοῦσε τόσα χρόνια μαζὶ μὲ τὸν ἄντρα της, γέρο συνταξιοῦχο. Τὸ καλοκαίρι κάνανε κάπου-κάπου κανένα μικρὸ περίπατο, τὸν χειμῶνα ὅμως κλεινόντουσαν μέσα. Αὐτή, χοντὰ στὸ παράθυρο, ἔπλεκε κάλτσα. Αὐτὸς, δίπλα στὸ τζάκι, διάβαζε ἢ μισοκοιμόταν.

Τὰ χρόνια κυλοῦσανε ἔτσι τὸ ἕνα ἔπειτ' ἀπ' τὸ ἄλλο, χωρὶς ὡστόσο νὰ γοιώθουνε πὼς γερνᾶνε. Κι' ὅμως εἶχανε κι' οἱ δυὸ περάσει τὰ ἑξῆντα. Εἶχανε ζαρώσει, εἶχανε καμπουριάσει. Καὶ τὰ μάτια τους εἶχανε τόσο πολὺ ἀδυνατίσει, ὥστε φοροῦσανε πειὰ διαρκῶς τὰ μεγάλα ματογυάλια τους. Τ' ἄφιναν τὴ νύχτα δίπλα στὸ μαξιλάρι τους καὶ τὰ ξαναπαίρνανε τὸ πρωΐ. Χωρὶς αὐτὰ δὲν μποροῦσανε πειὰ νὰ διακρίνουν τίποτα.

Ἡ μέρες τους περνούσανε ἥσυχα κι' εὐτυχισμένα, ὡς ποὺ ὁ ξαφνικὸς γάμος τοῦ γυιοῦ τους, τοῦ Ζάν, ἔγινε ἀφορμὴ ν' ἀρχίσῃ ἡ γκρίνια μεταξύ τους.

Στὴν πόρτα τώρα φάντρε ἡ ὑπηρέτρια, φέρνοντας τὶς ἐφημερίδες τοῦ κυρίου 'Ελοὺτ κι' ἕνα γράμμα γιὰ τὴ γυναῖκα του. 'Η κ. 'Ελοὺτ τὸ ἄνοιξε, ἔσκυψε καὶ διάβασε τὴν ὑπογραφὴ κ' ἔπειτα γύρισε στὸν ἄντρα της:

— Εἶνε ἀπ' τὸν Ζάν, τοῦ εἶπε δυσταχτικὰ καὶ φοβισμένα.

'Ο ἄντρας της δὲν ἀπάντησε. Δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ συχωρέσῃ τὸν γυιό του γι' αὐτὸ ποὺκανε. "Ἕναις καλλιτέχνης διάσημος, μὲ μέλλον λαμπρό, ἀπὸ μιὰ τόσο καλὴ οἰκογένεια, νὰ πάῃ νὰ παντρευτῇ σὲ ἡλικία τριάντα χρονῶν μὲ μιὰ μικρὴ δακτυλογράφο!...

"Οχι, ὁ κ. 'Ελοὺτ δὲν τὸν συγχωροῦσε. Θὰ μοῦ πῆτε τώρα ὅτι ὁ Ζὰν εἶχε πρὶν ἀπ' τὸ γάμο του ἕνα παιδὶ μ' αὐτὴ τὴ δακτυλογράφο κι' ὅτι φέρθηκε συνεπῶς σὰν τίμιος ἄντρας... Ναί, ἀλλὰ ποιὸς τοῦ εἶπε νὰ κάνῃ παιδιὰ μὲ τὶς φιλενάδες του; Μήπως εἶν' ἐξ ἄλλου καὶ βέβαιος ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ; Μιὰ δακτυλογράφος μπορεῖ νἄχῃ κ' ἄλλους φίλους. Γιατί ὄχι;...

"Ολ' αὐτὰ κάνανε τὸν γέρο 'Ελοὺτ νὰ μὴ θέλῃ νὰ δῇ τὸ ἐγγονάκι του. 'Ο Ζὰν πήγαινε κάτου-κάπου στὴν ἐπαρχία κι' ἔβλεπε τοὺς γονεῖς του. "Εφευγε ὅμως πληγωμένος ἀπ' τὴν ψυχρὴ συμπεριφορὰ τοῦ πατέρα του.

Ἡ κυρία 'Ελοὺτ πονοῦσε βαθειὰ γιὰ δλ' αὐτά. Ποθοῦσε τόσο πολὺ νὰ γνωρίσῃ τὸ ἐγγονάκι της, τὸν Πετράκη της!... Δὲν τὸν εἶχε δεῖ ποτέ. Τὸ Παρίσι ἦτανε τόσο μακρυά! Πολλὲς φορὲς εἶχε προσπαθήσει νὰ μαλακώσῃ τὸν ἄντρα της. Μὰ μὲ τὶς πρῶτες λέξεις ποὺ τοὖλεγε, αὐτὸς θύμωνε τόσο, ποὺ ἀναγκαζότανε νὰ σταματάῃ τὴ συζήτησι.

Τώρα ὁ Πετράκης ἦταν ἕξη χρονῶν ἀγοράκι... Ἡ κ. 'Ελοὺτ εἶχε δεῖ μιὰ φωτογραφία του. Τῆς τὴν εἶχε δείξει ὁ Ζὰν κρυφὰ καὶ βιαστικά. Δὲν θὰ τὸ ἔβλεπε λοιπὸν ποτέ, δὲν θὰ τὸ ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά της πρὶν πεθάνει, τὸ παιδάκι τοῦ Ζάν της τὸν μικρὸ ἐγγονό της;...

"Ἐξαφνα, καθὼς ἡ κ. 'Ελοὺτ διάβαζε τώρα τὸ γράμμα τοῦ Ζάν, ἔβγαλε τὰ ματογυάλια της, τὰ σκούπισε, τὰ ξαναφόρεσε κι' ἔσκυψε περισσότερο πάνω στὸ ἐπιστολάχαρτο... "Οχι, δὲν εἶχε γελαστεῖ... 'Ο Ζὰν τῆς ἔγραφε πὼς θαρχότανε τὸ βράδυ μαζὶ μὲ τὸν Πετράκη.

Ἦταν ἡ τελευταία αὐτὴ εἴδησι, γιὰ νὰ μαλακώσῃ ἡ καρδιὰ τοῦ γέρο 'Ελοὺτ. Τὸ παιδάκι ἦτανε τόσο γλυκό, τόσο χαδιάρικο! Θὰ ρχόντανε λοιπὸν στὸ λαμπρὸ τοῦ παπποῦ του κι' αὐτὸς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κάμῃ ἀλλοιῶς. Θὰ συγκινιότανε, καὶ θὰ συγκινιότανε βαθειά, ἀπ' τὰ χάδια τῶν δύο μικρῶν χεριῶν τοῦ ἐγγονοῦ του. Μέ, ὡστόσο, ἡ κυρία της. Τὸν ἤξερε καλά. "Ἦταν πεισματάρης. Καὶ δὲν θὰ τοὺς συγχωροῦσε ἴσως ἕναν τέτοιο αἰφνιδιασμό, μιὰ τέτοια κατεφαρμά. Θἄπτνιξε ἐξέρει;...

"Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τὸν προετοιμάσῃ. Πῶς ὅμως; Δὲν εἶχε τολμήσει ποτὲ ὥς τώρα νὰ μελήσῃ μαζύ του γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ κι' ὁπωσδήποτε πάντα στὶς πρῶτες του λέξεις, ξέροντας ἀπὸ πρὶν πὼς θἄβγαινε νικητήν. Μολαταῦτα σκέφτηκε ν' ἀφήσῃ τὸ γράμμα τοῦ Ζὰν ἀνοιχτὸ πάνω στὸ τραπέζι της καὶ νὰ πάσῃ ἀμέσως κουβέντα μὲ τὸν ἄντρα της.

— 'Ο Ζὰν εἶνε καλά, τοῦ εἶπε σὲ μιὰ στιγμή.

— 'Ασφαλῶς!... 'Αφοῦ σοῦ γράφει, θὰ πῇ πὼς δὲν εἶνε ἄρρωστος, ἀπάντησε ἀπότομα ὁ γέρος.

— Θάρθῃ ἀπόψε...

— Καλῶς τον εἶνε ναρθῇ.

— Μὰ... θέλει... νὰ μὴν ἔλθῃ μόνος του.

'Η ἐφημερίδα ποὺ διάβαζε ὁ γέρος χαμήλωσε, ἀφίνοντας νὰ φανῇ τὸ ξαφνιασμένο πρόσωπο τοῦ κ. 'Ελοὺτ. Τὰ μάτια του λάμπανε πίσω ἀπὸ τὰ στρογγυλὰ ματογυάλια του.

— Ἠ; Ποιὸς θὰ τὸν συνοδέψῃ; ρώτησε.

— 'Ο μικρός του Πέτρος.

— Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ, φώναξε θυμωμένος ὁ γέρος, ποτέ...

'Η γυναῖκα του ἀναστέναξε:

— Γκαστών, ἔτσι σκληρὸς λοιπὸν θὰ εἶσαι πάντα;

— Δὲν εἶμαι καθόλου σκληρός, ἔκανε ζωηρὰ ἐκεῖνος. 'Ο Ζὰν μὲ πλήγωσε βαθειά, περιφρονῶντας τὴ θέλησί μου, καταστρέφοντας τὴ ζωή του. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ ξεχάσω. Γιὰ μένα ὁ γάμος του εἶνε σὰν νὰ μὴν ἔγινε. Αὐτὸ εἶνε βέβαια καλύτερο ἐκ μέρους μου, παρὰ τὸ νὰ μάλωνα ὁριστικὰ μαζύ του.

Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ κ. 'Ελοὺτ δὲν ὑποχώρησε:

— 'Εσύ, ἐσύ, πάντα ἐσύ, τοῦ εἶπε. Δὲν μιλᾶς παρὰ γιὰ τὸν ἑαυτό σου. Κι' ἐγώ; Δὲν μὲ λογαριάζεις ἐμένα; Δὲν πονῶ ἐγώ; Δὲν εἶνε τρομερὸ γιὰ μιὰ γιαγιά, νὰ μὴ μπορῇ νὰ σφίξῃ στὴν ἀγκαλιά της τὰ ἐγγονάκια της;

— "Επρεπε, μοῦ φαίνεται, νὰ πάρῃς τὸ δικό μου μέρος σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, μουρμούρισε ὁ γέρος θυμωμένος. 'Ο Ζὰν μᾶς πρόδωσε καὶ τοὺς δυό μας.

— Μὴ μιλᾶς ἔτσι σκληρά, Γκαστών. Μὴν ἐτμένεις. Δὲν μπορῶ νὰ μὴ βλέπω τὸ παιδὶ τοῦ παιδιοῦ μου. 'Εμεῖς ἡ γυναῖκες δὲν ἔχουμε κανέναν ἐγωϊσμὸ ὅταν ἀγαπᾶμε. Ναί, ἔτσι εἶνε, Γκαστών, πρέπει νὰ συχωρέσῃς τὸν Ζάν. Κι' αὐτὸν καὶ τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί του...

— Μαριέττα! φώναξε αὐστηρὰ ὁ κ. 'Ελοὺτ.

— "Ασε με νὰ τελειώσω, Γκαστών. Δὲν μπορῇς νὰ προφασιστῇς πειὰ πὼς ντρέτεσαι τὸν κόσμο. Δὲν ἔχουμε πειὰ συγγενεῖς, οὔτε καὶ φίλους. "Ολοι πεθάνανε. Κι' ἐμεῖς γεράσαμε... φτωχὲ μου Γκαστών, γεράσαμε... Δὲν ἔχουμε πειὰ κανένα γιὰ ν' ἀγαπήσουμε κανένα γιὰ νὰ μᾶς ἀγαπήσῃ. Κι' ὅμως ἀπολαύσαμε τὰ χάδια τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ, τοῦ ἐγγονιοῦ σου.

— Ποιὸς σοῦπε πὼς εἶνε ἐγγόνι μας;

— Καὶ σὺ μὲ τί δικαίωμα ἀμφιβάλλεις; Πῶς μπορεῖς ν' ἀπαρνιέσαι χωρὶς νὰ τὸ γνωρίσῃς; Ποιὸς ξέρει; Δὲν ξαναβρῆς στὸ πρόσωπό του τὸν Ζάν μας, ὅταν ἦταν μικρούλης;...

Τὴν εἶχανε πλημμυρήσει τὰ δάκρυα κι' ἔβγαλε τὸ γυαλιά της γιὰ νὰ σκουπίσῃ τὰ μάτια της... 'Ο κ. 'Ελοὺτ, συγκινημένος ἐπίσης, εἶχε βγάλει καὶ τὰ δικά του γυαλιά, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει νὰ θολώνουν. Εἶνε τόσο σπάνια τὰ γεροντικὰ δάκρυα...

Μερικὰ δευτερόλεπτα σιωπῆς πέρασαν. "Ξαφνα ὁ κ. 'Ελοὺτ μουρμούρισε νευριασμένος:

— Διάβολε!... ποῦ ἔχωσα τὰ γυαλιά μου;... Μπως τὰ εἶδες, Μαριέττα;

— "Εχασα κι' ἐγὼ τὰ δικά μου, ἀποκρίθηκε ἡ κ. 'Ελοὺτ. Ποῦ εἶσαι, Γκαστών;

Μὲ τὰ χέρια τεντωμένα μπροστά, προχωροῦσαν ψάχνοντας μέσα στὸ δωμάτιο, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ σκοτεινιάζῃ... "Ξαφνα συναντήθηκανε. Τότε σφίξανε ὁ ἕνας τὰ χέρια τοῦ ἄλλου, σὰν νἄταν ἑτοιμασμένοι σὲ κάποιο μεγάλον κίνδυνο, κι' ἡ κ. 'Ελοὺτ εἶπε σιγά:

— Βλέπεις, Γκαστών;... Γεράσαμε πειά, καλέ μου σύντροφε... Εἴμαστε μόνοι, κατάμονοι στὸν κόσμο. Κράτησε πειὰ κοντὰ σου τὸν Ζάν καὶ... τὸ παιδάκι του... "Αφησε νὰ σοῦ τὸν φέρῃ ἀπόψε τὸν Πετράκη, καλέ μου Γκαστών...

— "Ελα, ἂς εἶνε, ψιθύρισε συγκινημένος ὁ κ. 'Ελοὺτ. "Ας τὸν φέρει... Θὰ μᾶς βρῇ καὶ τὰ γυαλιά μας ὁ μικρὸς...

— Γεράσαμε, καλέ μου σύντροφε!... εἶπε ἡ κ. 'Ελοὺτ.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Τὸ γκαοσόνι πρὸς τὸν τζαμπατζῆν τοῦ ἐξοχικοῦ καφενείου:

— Τί παίρνει ὁ κύριος;

'Ο τζαμπατζῆς, ξαπλωμένος σὲ τέσσερες καρέκλες:

— Δὲν βλέπεις; Τὸν... ἀέρα μου!

***

"Ενα γιατρικὸ τῆς ἐποχῆς.

— Γιατρέ μου, ἡ κόρη μου δὲν ξέρω τί ἔχει. Εἶνε λίγος καιρὸς τώρα ποὺ ἔχει χάσει τὰ χρώματά της. Τί συμβουλεύετε νὰ κάμω;

Καὶ ὁ γιατρός:

— Ἁπλούστατα, κυρία μου, νὰ τῆς... ἀγοράσετε ἄλλα!

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ι ὑπηρέτες ἄκουσαν ἐπίσης τὸ κακὸ ποὺ γινότανε, ἤρθανε νὰ μὲ εἰδοποιήσουν κι' ἀμπαρώθηκαν κατόπιν στὴν τραπεζαρία.

"Ησαν ὅλοι σὰν τρελλοὶ ἀπὸ τὸν φόβο τους.

Βγῆκα στὸν διάδρομο καὶ κύτταξα ψηλά, τὸ φωταγωγό. Τὸ σκοτάδι ἦταν πυκνό.

Δὲν διέκρινα στὴν ἀρχὴ ἀπολύτως τίποτα, μὰ συγὰ-συγὰ ἀντίρρυσα τὰ μάτια του, ναί, τὰ μάτια του ποὺ ἔλαμπαν σὰν ἀναμμένα κάρβουνα καὶ μὲ κύτταζαν μὲ μοχθηρία καὶ μῖσος...

Τί μποροῦσα νὰ τοῦ κάμω;

"Εκαμα τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ τὸν ἄκουσα νὰ γελᾶῃ σαρκαστικά.

Γελοῦσε καὶ στὸ στρίγγλισμα τοῦ γέλιου του ἀπαντοῦσαν τ' ἀγρίμια τῶν δρυμῶν ποὖσερνε μαζύ του καὶ τὰ νυχτοπούλια, τὰ ποὺλιὰ τοῦ χάρου καὶ τοῦ θανάτου..

Πῆρα τὸ ὅπλο μου καὶ στάθηκα στὴ γωνία τοῦ διαδρόμου. Μὲ εἶδε φαίνεται καὶ τραβήχτηκε ἀτ' τὸ φεγγίτη. Κρύφτηκε κάπου γιὰ νὰ ξανάρθῃ. Γιατὶ εἶχε τὸ σκοπό του αὐτός. "Ενα σκοπὸ καταχθόνιο, τρομερό, ἄνιερο...

Μετὰ μιὰν ὥρα τὸ παιδί μου, ἡ λατρευτή μου 'Αρλέττα, ξεψύχησε!...

Ἡ ἀπελπισία μου ἦτανε ἀπερίγραπτη πειά, ὁ πόνος μου μεγάλος... Χτυποῦσα τὸ στῆθος μου καὶ ξερίζωνα τὰ μαλλιά μου κλαίγοντας ἀπαρηγόρητα:

— Θεέ μου, Θεέ μου! 'Ελέησέ με, τὸν ἁμαρτωλό!..

***

Σκεπάσαμε τὴ νεκρὴ μ' ἕνα σεντόνι καὶ καθήσαμε πλάι στὸ νεκροκρέββατό της. Κανένας πειὰ δὲν μιλοῦσε.

'Ο ἐφημέριος εἶχε τελειώσει τὸ διάβασμα τῶν εὐχῶν, εἶχε σταυρώσει τὰ χέρια του, εἶχε κλείσει τὰ βλέφαρά του καὶ φαινότανε σὰν νὰ κοιμότανε.

Δὲν κοιμότανε ὡστόσο.

Τὰ χεῖλη του σαλεύανε κάθε τόσο, ψιθύριζε κάποια προσευχὴ κι' εὐλογοῦσε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μὲ τὸ ἰσχυρό του χέρι...

Εἶχα τὴ διάθεσι νὰ κλάψω, νὰ κλάψω ἀκόμα πολύ. 'Ο πόνος τρικύμιζε μέσα μου κι' ὅμως τὰ μάτια μου ἦσαν στεγνά.

Τὰ δάκρυά μου εἶχαν στερέψει.

Δὲν εἶχα δάκρυα νὰ κλάψω γιὰ τὸν χαμὸ τοῦ παιδιοῦ μου, ὅπως κλαίνε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ νὰ ξαλαφρώσω...

Τὰ μάτια μου ἔκαιγαν ἀπ' τὴν ἀγρυπνία καὶ τὰ βλέφαρά μου τἄνοιωθα βαρειά, σὰν νὰ ἦσαν ἀπὸ σίδερο. 'Ωρες-ὧρες κλείνανε καὶ βυθίζόμουν ἀτότομα σ' ἕναν παράξενο ὕπνο, ποὺ δὲν κρατοῦσε παραπάνω ἀπὸ λίγες στιγμές.

Ἦταν κάτι τὸ ἀλλόκοτο καὶ τὸ τρομερό, ποὺ βάζῃ συιδεῖ ἀσφαλῶς σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ μείνανε νύχτες καὶ νύχτες ἄγρυπνοι, μὲ τὸ χορὶ τσακισμένο ἀπ' τὴν κούρασι καὶ τὴν ψυχὴ ἀνοστατομένη ἀπ' τὸν τρόμο, τὴν ἀγωνία καὶ τὸν σπαραγμό.

Μέσα στὶς λίγες αὐτὲς στιγμὲς τοῦ βυθίσματός μου ἔβλεπα ἀλλόκοτα καὶ τρομακτικὰ ὄνειρα. Χέρια τεράστια ἁπλώναν ἐπάνω μου, μορφὲς ἀποκρουστικὲς ἐμόρφαζαν ἀπαίσια μπρὸς στὸ πρόσωπό μου, φωνὲς στριγγὲς ἀντηχοῦσαν στ' αὐτιά μου, κρότοι ξαφνικοὶ μ' ἔκαναν νὰ τινάζωμαι ἐπάνω ἔντρομος...

Τὴν ἴδια ἀγωνία τῆς ἀγρύπνιας καὶ τῆς ἐξαντλήσεως εἶχαν καὶ τὰ παιδιά μου.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ μεγαλύτερος γυιός μου στηκώθηκε, πῆγε στὴν κούζινα καὶ βύθισε τὸ κεφάλι του σ' ἕναν κουβὰ νερό.

'Ο ἀδελφός του τὸν μιμήθηκε.

Αὐτὸ τοὺς ξαγρύπνησε κάπως καὶ τοὺς ἔφερε στὰ σύγκαλά τους, μὰ γιὰ λίγη ὥρα. "Επειτα ἄρχισε πάλι τὸ μαρτύριο τῆς νύστας ποὺ παραλύει τὸ κορμὶ καὶ τὴ σκέψι...

Γιὰ νὰ τινάξω τὴ νάρκη αὐτὴ ἀπὸ πάνω μου, σκέφτηκα νὰ βγῶ καὶ νὰ πάω στὴν κάμαρα τῆς μάνας μου. 'Ανησυχοῦσα καὶ γι' αὐτήν, μὴ ξέροντας τί γίνεται.

Σηκώθηκα καὶ βγῆκα σιγὰ-σιγὰ ἔξω.

Ἡ βροχὴ εἶχε ξαναρχίσει κι' ἔδερνε τὴν ἔπαυλι ἀλύπητα. Τ' ἀγρίμια δὲν οὐρλιαζαν πειά...

Τὰ νυχτοπούλια εἶχαν λοιπάξει.

Μὰ αὐτὸ δὲν μὲ ἡσύχασε.

Βρῆκα τὴν ὑπηρέτρια νὰ κλαίῃ...

'Αντιθέτως ὑποψιάστηκα πὼς κάτι τὸ ἀπαίσιο ἐπρόκειτο νὰ μᾶς συμβῇ καὶ μπῆκα στὴν τραπεζαρία γιὰ νὰ δῶ τί γίνουνται οἱ ὑπηρέτες.

Εἶχαν ἀμπαρώσει τὴν πόρτα καὶ τρόμαξαν ὅταν τὴν ἄνοιξα μὲ κρότο, γκρεμίζοντας τὰ ἔπιπλα ποὺ εἶχαν σωριάσει πίσω της.

Πετάχτηκαν ἐπάνω λαχταρισμένοι, κάνοντας τὸν σταυρό τους καὶ ψιθυρίζοντας ἐξορκισμούς.

Τοὺς παρακάλεσα νὰ μείνουν ἄγρυπνοι ὥς τὸ πρωΐ.

— Δὲν ξέρουμε τί μπορεῖ νὰ μᾶς συμβῇ, τοὺς εἶπα, ὥς ποὺ νὰ φέξῃ. Κρατηθεῖτε ἄγρυπνοι, σᾶς παρακαλῶ...

Τὰ λόγια μου τοὺς ἀνησύχησαν περισσότερο.

— Τί θὰ συμβῇ, ἀφέντη; μὲ ρώτησαν.

"Ησαν ἀφελεῖς καὶ προληπτικοὶ χωριάτες ἀπὸ τὶς γύρω ἐπαρχίες καὶ ἡ τρομάρα τους δὲν ἔτρεχε.

— "Ησυχάστε, τοὺς εἶπα μετανοιωμένος γιὰ τ' ἀπερίσκεπτα λόγια μου. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ συμβῇ. Βάλατε καλὰ ἁμπαρωμένοι μέσα στὴν ἔπαυλι. Εἶν' ἐδῶ ὁ ἅγιος ἐφημέριος, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Μεγάλου Θεοῦ. Μὴν τρέμετε ἔτσι. Ὡστόσο, γιὰ καλὼ καὶ γιὰ κακό, πάρτε ἀπ' τὸ κελάρι κι' ἔχετε κοντά σας ἀπὸ ἕνα ὅπλο...

Πῆλθι τοὺς τρόμαξαν τὰ τελευταῖα μου λόγια.

'Αλληλοκυττάχτηκαν καὶ σταυροκοπήθηκαν, γεμᾶτοι φόβο.

'Ωστόσο ἡ τρομάρα τους αὐτὴ εἶχε καὶ τὸ καλό της. Δὲν σκέφτηκαν νὰ ξανακοιμηθοῦν. Κι' ἐπὶ πλέον τρῶξανε ὅλοι μαζὶ νὰ ἁπλιστοῦνε.

Πῆγα κατόπιν στὴν κάμαρα τῆς μάνας μου.

'Η κακότυχη γρηὰ ἦταν βυθισμένη στὸν ὕπνο.

Δὲν τὴν ξύπνησα. Σφίχτηκε ὅμως ἡ καρδιά μου ὅταν ἔπιασα τὸ χέρι της καὶ εἶδα πὼς ἦτανε παγωμένο. Καὶ στὸ γλυκό της πρόσωπο εἶχε ἁπλωθεῖ μιὰ νεκρικὴ χλομάδα...

«Δὲν θὰ πεθάνῃ... δὲν μπορεῖ νὰ σκεβάνῃ, σκέφτηκα. Κι' ἂν καὶ τὰ χέρια μου τρέμανε σὰν τὸ βοῦρλο, ἄναψα τὰ λίγα ξύλα ποὺ ἦσανε στὸ τζάκι γιὰ νὰ ζεστάνῃ τὸ δωμάτιο καὶ βγῆκα ἔξω κάνοντας τὸ σταυρό μου καὶ ψιθυρίζοντας:

— Κύριε!... Κύριε!... Ἐπουράνιε Θεέ, σῶσε τὴ μητέρα μου, σῶσε τὴν ἐνάρετη γερόντισσα... λυπήσου την, Κύριε!...

"Ἐπρεπε νὰ μένῃ βέβαια κάποιος κοντὰ στὴ μάνα μου, μὰ ποιὸς θἄχε τὸ κουράγιο αὐτό; Οἱ ὑπηρέτες ἦσαν τρελλοὶ ἀτ' τὴν τρομάρα τους...

'Η παληὰ μας καμαριέρα ποὺ λάτρευε τὴ γρηὰ σὰν μητέρα της, δὲν εἶχε ἐπίσης τὴν τόλμη νὰ μείνῃ κοντά της. Καὶ ἂν καὶ μοῦδωσε πρὶν τὴν ὑπόσχεσι νὰ κάτσῃ κοντά της, ἔφυγε κι' αὐτὴ καὶ τοὖπωσε κι' αὐτὴ στὴν τραπεζαρία μὲ τοὺς ἄλλους.

"Α, εἶνε φρικτὴ εἶνε ἀπεραγράπτη συμφορὰ ὁ φόβος. Κάνει τὸν ἄνθρωπο μικρὸ καὶ μίζερο, τὸν κάνει γελοῖο κι' ἀξιολύπητο...

Στὸν διάδρομο ἀντάμωσα τὸν μεγαλύτερο γυιό μου.

Προχωροῦσε γρήγορα-γρήγορα μὲ τὸ ντουφέκι στὸ χέρι.

— Σοβαρώτατα.

— Τί τρέχει; τοὖπα.

— Δὲν εἶνε τίποτα, πατερα, μοῦ ἀποκρίθηκε. Κατεβαίνω στὸν κῆπο γιὰ νὰ διώξω τὸν ὕπνο ἀπὸ πάνω μου.

— Παιδί μου, τρελλάθηκες! φώναξα. Στὸν κῆπο μὲ αὐτὸν τὸ χαλασμό; Μέσα στὴ βροχὴ καὶ στὸ σκοτάδι; Πῶς νὰ πέσῃς στὰ νύχια τοῦ καταραμένου βρικόλακα; Εἶν' ἐκεῖ κάποιο παιδί μου, καὶ παραπονιέται.

— Δὲν μπορῶ νὰ δύναμαι τὸ τουφέκι του στὸ πάτωμα καὶ βλαστήμησε. Τὰ μάτια του ἄστραφαν. Τὰ δόντια του τριζοκόπτησαν. Σάλταρε νὰ περάσῃ κι' ἔπεσε ἀπάνω μου.

Κατάλληλος γιὰ τὴν ξωμαχὴ ποὺ ἔξαψε, τὸν ἅρπαξα ἀπὸ τὰ μπράτσα καὶ τοῦ εἶπα:

— Στάσου!... Σὲ προστάζω ἐγὼ ὁ πατέρας σου, νὰ μὴν πᾷς πουθενά. Θὲς λοιπὸν νὰ σε σκοτώσῃ, θὲς νὰ σε πνίξῃ ξεμοναχιασμένο μέσα στὸ σκοτάδι;

'Ο γυιός μου μούγγρισε ἄγρια καὶ ξέφυγε ἀτ' τὰ χέρια μου.

— Ἄφησε με, πατερα, δὲν ὑποφέρω πειά... Θέλω νὰ τὸν δῶ, θέλω νὰ πεταχτοῦμε μαζύ του... Φτάνει πειά... Δὲν τὸν φοβᾶμαι... "Αν τολμήσει νὰ βγῇ μπροστά μου... Σκότωσε τὴν ἀδελφή μου, αἱμάτωσε τὴ γυναῖκα μου... Θὰ κατέβω στὸν κῆπο, ναί, σοῦ λέω, πατερα, θὰ κατέβω καὶ θὰ τὸν φωνάξω... Θὰ τὸν κράξω κι' ἂν τολμάει, ἂς ἔρθει... "Επειτα ἔχω κι' ἕναν ἄλλο λόγο ποὺ κατεβαίνω κάτω. Πάω νὰ κόψω ἄνθη νὰ στολίσω τὸν νεκρὸ τῆς ἀδελφῆς μου... Τὸ ἀποφάσισα καὶ θὰ τὸ κάνω παραμέρισε νὰ διαβῶ...

Μάντεψα τὸν πόνο, τὴ λύσσα καὶ τὴν ἀπελπισία ποὺ ξεχείλιζαν στὴν καρδιὰ τοῦ γυιοῦ μου. Τὸ μεγάλο μαρτύριο τῶν τελευταίων ὡρῶν τὸν εἶχε ἀγριέψει. Κατάλαβα ἀκόμα πὼς θὰ ἦταν μάταιο ἂν ἐπέμενα νὰ τὸν κρατήσω. Γι' αὐτὸ παραμέρισα καὶ τοῦ εἶπα:

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

ΙΒ'.
ΜΙΑ ΗΓΕΡΙΑ

ΙΧΑΜΕ κι' ἐμεῖς οἱ μεγάλοι ἄντρες ἐκείνης τῆς ἐποχῆς τὴ Μοιραία μας γυναῖκα. Δὲν θὰ σᾶς πῶ τὸ ὄνομά της, οὔτε τὴν ἰδιότητά της, γιατὶ ζεῖ ἀκόμα μεταξύ μας καὶ μάλιστα τώρα κάτι εἶνε. Τότε δὲν ἦταν τίποτα, παρὰ ἕνα ὠμορφο καὶ πονηρὸ ἡθηλικό, ποὺ εἶχε βάλει ἐπιᾶς ὅλους τοὺς φιλολογοῦντας μεγάλους ἄντρες σὲ ἀναστάτωση. Ἦταν, ἂν θέλετε, ἡ προσωποποίησι τῆς Διανοητικότητας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, μιὰ ἐλαφρὴ καὶ ἀσήμαντη ὕπαρξι, ποὺ ποζάριζε ὅπως ὅλοι ἐμεῖς. Τώρα ποὺ δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ πεφνάη γιὰ ὡραία καὶ ν' ἀναστατώνη τοὺς ἄντρες, ἄφησε τὴν ψυχή της ἐλεύθερη νὰ μιλήση. Φαίνεται πὼς κάτι εἶχε μέσα της, ὅπως ἄλλως τε καὶ ὅλοι ἐμεῖς. Μὰ ἐμεῖς μὲν κυνηγούσαμε τὴν Ἀθανασία καὶ ἐνίοτε καὶ τὴν κυρία αὐτή, ποὺ σὲ μᾶς προσωποποιοῦσε τὴ Δόξα καὶ τὴν Ἀθανασία. Καὶ αὐτὴ τότε κοκετοριζόταν καὶ ἤθελε νὰ ἔχη γύρω της θύματα, μιὰ ὁλόκληρη αὐλὴ ἀπὸ ποιητάς, συγγραφεῖς καὶ ἐν γένει καλλιτέχνας.

Τὸ σπίτι της ἦταν τὸ φιλολογικὸ σαλόνι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Ἐκεῖ μέσα εὕρισκες καμμιὰ φορὰ τὸν Παλαμᾶ, συχνὰ τὸν Μαλακάση, τὸν Πορφύρα, τὸν Τάκη Ταγκόπουλο, τὸν Πλάτωνα Ροδοκανάκη, τὸν Ξενόπουλο, τὸν Παπαδιαμάντη, τὸν Ἀνδρεάδη, τὸν Νίκο τὸν Παπαγεωργίου καὶ ἄλλους πολλούς, ποὺ ἴσως τώρα δὲ θυμᾶμαι. Ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνας τὸν Θωμόπουλο, τὸν Στέφανο Ξενόπουλο, τὸν Τόμπρο, τὸν Εὐάγγελο Ἰωαννίδη. Ἀπὸ τοὺς μουσικοὺς τὸν Λαυράγκα, τὸν Καλομοίρη κλπ. Τέλος πάντων, ἐκεῖ πήγαινε ὅλη ἡ κρέμα τῶν καλλιτεχνῶν καὶ ὅλοι μὲ τὴ σειρά τους ἦσαν ἐρωτευμένοι μὲ τὴν οἰκοδέσποινα.

Ἐκεῖ διαβαζόντουσαν δράματα πρὶν παιχθοῦν στὸ θέατρο, ἐκεῖ παιζόντουσαν καινούργια μουσικὰ κομμάτια καὶ οἱ ποιητὰ ἀπήγγελλαν τοὺς καινούργιους των στίχους.

Ἦταν τὸ μόνο φιλολογικὸ σαλόνι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ὕστερα ἀπὸ τοῦ Παλαμᾶ. Ὁ ποιητὴς κοθόταν στὸ ἴδιο τὸ σπίτι ποὺ κάθεται καὶ σήμερα. Ἐκεῖ ἔβλεπες τακτικὰ τὸν Μαλακάση, τὸν Καρκαβίτσα, τὸν Νικόλαο Πολίτη μὲ τοὺς δυὸ γυιούς του, τὸν Φῶτο καὶ τὸν Γιῶργο, τὸν Δημητράκη τὸν Καμπούρογλου καὶ ἄλλους πολλούς, ποὺ δὲν εὕρισκες στὸ σπίτι τῆς κυρίας.

Τὸ σπίτι ὅμως τῆς κυρίας, ἔξω ἀπὸ τὴ φιλολογική του κίνησι, ἦταν, καθὼς εἶπα, καὶ ἕνα σύμβολο τῆς τότε ψυχικῆς καταστάσεως ὅλων μας. Ὅλοι ἐμεῖς οἱ ὑπεράνθρωποι θέλαμε, φαίνεται, μιὰ ὑπεργυναῖκα καὶ μᾶς φανόταν πὼς τὴ βρίσκαμε σ' αὐτὴν τὴν κυρία.

Κάποιος φίλος μοῦ ἔλεγε γι' αὐτὴν πρὶν τὴ γνωρίσω:

— Μὰ δὲν ξέρεις, Παντελῆ, πρέπει νὰ τὴ γνωρίσης καὶ σύ. Εἶνε τέλεια γυναῖκα.

Τὴ γνώρισα ἐπὶ τέλους καὶ μιὰ μέρα ποὺ ἔφευγα μαζύ του ἀπὸ τὸ σπίτι της, καὶ ποὺ αὐτὴ εἶχε δείξει σὲ ἄλλον τὶς προτιμήσεις της, ὁ φίλος μου ὑποθύμισε ἀπὸ τὸ κακό του στὸ δρόμο, ἀπάνω στὴν ἀγκαλιά μου. "Ἀμα συνῆλθε, μοῦ λέει:

— Ἄ, τί ἀπαίσια γυναῖκα!

Καὶ ὅταν τοῦ λέω:

— Μὰ ἐσὺ μοῦ ἔλεγες πὼς αὐτὴ εἶνε τέλεια γυναῖκα. Τότε ἐκεῖνος ἄρχισε νὰ κλαίη σὰν παιδί.

***

Μὰ τὸ ὡραῖο εἶνε νὰ σᾶς διηγηθῶ πῶς τὴ γνώρισα.

Ὅπως ἐγὼ ἤμουν προετοιμασμένος ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ συναδέλφους καὶ τὴν ἤξερα ἀπὸ μακρυὰ πρὶν κάνω ἀπὸ κοντὰ τὴ γναριμία της, ἔτσι καὶ αὐτή, φαίνεται, εἶχε ἀκούσει γιὰ μένα ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους.

Ἤξερε τότε λοιπὸν πὼς ἐδιάβαζα ὅλο καὶ Ἴψεν καὶ ἤμουν μανιώδης μὲ τὸν Νορβηγὸ συγγραφέα.

Κάποιος κοινὸς φίλος, τέλος πάντων, μιὰ μέρα μᾶς σύστησε, στὸ διάλειμμα κάποιας θεατρικῆς παραστάσεως, καὶ αὐτὴ βέβαια θὰ εἶπε μέσα της: «Νὰ καὶ ἄλλο θῦμα μᾶς ἦρθε !».

Δὲν πρόφτασα καλὰ-καλὰ νὰ τῆς πῶ:

— Χαίρω πολύ, κυρία μου, ἐμαι εὐτυχὴς ποὺ γνωριστήκαμε.

Καὶ αὐτή, ἡ ταπεινόφρων γυναῖκα, μοῦ λέει εὐθύς:

— Ἄχ, δὲν ἔχετε ἰδέαν, κύριε Χόρν, πῶς μοιάζετε στὴ φυσιογνωμία τοῦ Ἴψεν! Μόνο ἡ φαβορίτες σᾶς λείπουνε γιὰ νὰ εἶστε ὁ ἴδιος, ὁλόφτιστος!

Ἐγὼ ὅμως, καθὼς ἤδη σᾶς εἶπα σὲ ἄλλο σημειωμά μου, εἶχα ἀρχὴ τοῦ βίου μου νὰ μὴ ἐπιθέκω μὲ γυναῖκες, γιατὶ ἴσως αὐτὸ τὸ ἐδίδασκε ὁ Σωσίας μου ὁ Ἴψεν, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πρέπει νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν πὼς μὲ εἶχε ἐπηρεάσει ἀρκετά, ἴσως καὶ χωρὶς νὰ τὸ πολυθέλω, ἡ ναυτική μου ζωή. Ἤμουν δηλαδὴ λαγάκι μπερμπάντης στὶς γυναῖκες καὶ δὲν κοροϊδευόμουν εὔκολα. Εἶχα δὲ ἔπειτα νοιώσει καλὰ ἀπὸ ὥρες τὶς δυγήσεις τῶν ἄλλων, τί κολακιάρα γυναῖκα ἦτανε καὶ πὼς μὲ τὶς γαλφιὲς της καὶ τοὺς θαυμασμούς της πρὸς ὅλους, ψάφνε θύματα.

Τῆς εἶπα λοιπὸν μὲ ἀρκετὴ χυδαιότητα, ὅπως δὲν ταίριαζε σὲ μιὰ κυρία. Καὶ τί κυρία! Ποὺ οἱ ποιηταὶ τὴ θεωροῦσαν Ἡγερία των!

— Ἄστα αὐτὰ καὶ δὲν περνάνε σὲ μένα!

Ἔκανε πὼς δὲν κατάλαβε. Καὶ αὐτὸ δὲν ἐμπόδισε πίποτε νὰ γνωριστοῦμε καλύτερα, νὰ συγνάζω τακτικὰ σπίτι της καὶ ν' ἀλλάξη μάλιστα μὲ μένα τακτική, νὰ μὲ κρίνη αὐστηρὰ γιὰ τὰ ἔργα μου, γιατὶ κατάλαβε πὼς αὐτὸ μοῦ ἀρέσει.

***

Ἕνας ἄλλος ὅμως φίλος μου καὶ διευθυντὴς ἑνὸς περιοδικοῦ, ποὺ ἄρηκε ἐποχὴ στὸν τόπο μας, τί τράβηξε ὁ κακομοίρης! Ἦταν τσιμπημένος ὡς τὸ κόκκαλο. Ὅταν πήγαινε κοντά της καὶ μένανε οἱ δυό τους, ἦταν σανάλιος, πετοῦσε στοὺς οὐρανούς, ἔστω καὶ ἂν ἡ κατὰ μόνας αὐτὲς συνεντεύξεις περιοριζόντουσαν σὲ καθαρώτατη φιλολογία. Μὲ ἔφευγε ἀπὸ κοντά της μεγάλος, ἔνδοξος, ὑτερόνθρωπος! Τὸν ἔπιανε ἡ ἐπαναλίνδυνη αὐτὴ γυναῖκα πὼς μόνο ὅσα γράφει αὐτὸς ἀξίζουν, πὼς τὰ διηγήματά του εἶνε καλύτερα ἀπὸ τοῦ Κνούτ—Χάμσουν καὶ τὰ δράματά του καλύτερα ἀπὸ τοῦ Ἴψεν. Ἂν δὲν τοῦ πρόσφερε τίποτε ἄλλο, τοὐλάχιστον τοῦ ἔδινε τὴ γλυκειὰ πλάνη καὶ αὐτὸς σὲ ἀνταλλαγμα τὴ θεωροῦσε σὰν τὴν τελειότερη γυναῖκα τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἀγαποῦσε τρελλά.

Κι' ἔτσι βέβαια ἦταν εὐτυχής. Μὰ ὅταν ἔτυχε νὰ δῆ μιὰ μέρα αὐτὴ τὴ γυναῖκα κοντὰ σ' ἕναν ἄλλον, σ' ἕναν ἄνθρωπο ποὺ πολὺ λίγη σχέσι εἶχε μὲ τὴν Τέχνη καὶ τὴ Φιλολογία καὶ τοῦ πέρασαν ἴσως ὧδες ὅπως περνοῦν δὰ σὲ ὅλους τοὺς ἐρωτευμένους, ὅτι ἡ σχέσις μὲ τὸν ἄλλον δὲν περιοριζόντουσαν μόνο σὲ φιλολογία, ἔγινε βέβαια δυστυχέστατος! Καὶ δὲν ἔχανε μόνο τὴν ἰδέα ποὺ εἶχε γι' αὐτὴν τὴ γυναῖκα, μιὰ ἔχανε μαζὺ καὶ τὴν ἰδέα ποὺ εἶχε σχηματίσει γιὰ τὸ ἔργο του. Ἀφοῦ αὐτὴ ἦταν τόσο ψεύτρα, ψέμματα θὰ ἦσαν καὶ ὅσα τοῦ εἶπε γιὰ τὰ ἔργα του, πὼς εἶνε ὑπεράνθρωπα κατασκευάσματα!

Ἄρχισε νὰ τὸν δέρνη ἁμαρβολία καὶ νὰ χάνη τὴν πίστι στὸ ἔργο του. Γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσω, τοῦ εἶπα:

— Πᾶμε στὸ σπίτι μου, ἔχω κάτι σπιτονοικοκυροπούλες τρέλλα! Πᾶμε νὰ διαβάσης σ' αὐτὲς τὰ ἔργα σου.

— Μὰ αὐτὲς εἶνε σχεδὸν ἀγράμματες!

— Κοὶ ὁ Μολλέρος ποὺ διάβαζε τὰ ἔργα του στὴ μαγειρίσσά του; Φίλε μου, μάθε πὼς μόνο ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀδιάφθορου λαοῦ βὰ μάθῃς τὴν ἀλήθεια.

Κι' αὐτός, ποὺ εἶχε ψυχὴ μικροῦ παιδιοῦ — θὲς σχοφρένι τὸν μιακαρίτη — μοῦ λέει μ' ἐνθουσιασμό:

— Ἴσως ἔχεις δίκηο. Πᾶμε.

Καὶ πήγαμε. Μᾶς διάβασε ἕνα καινούργιο του δράμα μπροστὰ στὴ σπιτονοικοκυρά μου καὶ τὶς κόρες της. Ἐκεῖνες, δασκαλεμένες ἀπὸ μένα, τοῦ εἶπαν πὼς εἶνε ἐκταικτο. Αὐτὸς τρελλάθηκε ἀπὸ τὴ χαρά του καὶ τὶς πῆρε μαζύ. Τὴν ἄλλη μέρα μοῦ εἶπε:

— Σ' εὐχαριστῶ. Χάρις σ' ἐσένα χθὲς τὸ βράδυ γνώρισα τὴν Ἐμμα Γκάμπλερ, τὴν Ἥλντα καὶ τῆς Κυρὰ τῆς Θάλασσας!

Μοῦ ἔλεγε τρεῖς ἡρωίδες τοῦ Ἴψεν. Κι' ὅταν ἐγὼ τοῦ εἶπα:

— Μὰ σὺ χθὲς μοῦ τὶς ἔλεγες ἀγράμματες.

— Δὲν ἔχει νὰ κάνῃ, φίλε μου, τὸ πᾶν εἶνε ἡ διαίσθησις!

Ἦταν μιὰ λέξις ποὺ ἦταν κι' αὐτὴ πολὺ τῆς μόδας τότε. Τὴν μετεχειριζόντουσαν γιὰ νὰ καλήσουν κάθε ἀγραμματοσύνη καὶ ἀφέλεια. Τὰ κορίτσια ὅμως ξέρετε τί μοῦ εἶπαν;

— Τί μᾶς τὸν κουβάλησες αὐτὸν τὸν τρελλό;

***

Μιὰ μέρα ἡ κυρία αὐτὴ μοῦ εἶχε δώσει ραντεβοῦ σ' ἕνα καφενδάσα κοντὰ στὴν Ἀκρόπολι. Ἐπῆγα δέκα λεπτὰ πρὶν ἀπὸ τὴν προσδιορισμένη ὥρα καὶ βλέπω σ' ἕνα τραπέζι παρακάτω τὸν μεγαλείτερο τῶν συνηθισμένα της κόλπα καὶ ἔδωσε καὶ στοὺς δυό μας ραντεβού; Τέλος πάντων, μετρῶστὰ στὸν μεγάλο μας ποιητὴ ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσω. Ἡ Μοῦσα ἀνῆκε δικαιωματικὰ σ' αὐτόν. Θυμήθηκα τὸ τοῦ Σολωμοῦ:

Ἡ Μοῦσα ἀλαφροπάτησε καὶ στάθηκε μπροστά μου
καὶ μοῦδειξε τὴ μύτη της γιὰ τὴ σκορδομυτιά μου.

Μὰ πρὶν προφτάσω νὰ κάνω ὅλως αὐτὲς τὶς σκέψεις, νά σου καὶ ἡ Μοῦσα ἀλαφροπατῶντας βρίσκετοι μπροστά μου καὶ κάθεται στὸ τραπέζι μου. Τί τιμὴ σὲ μένα! Ἐγὼ νὰ προτιμηθῶ ἀπὸ τὸν Ποιητή!

Σὲ λίγο, ἅμα παράγγειλε τὸν καφὲ της, τῆς εἶπα πὼς παρακάτω κάθεται ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ βέβαια τὸν εἶχε δεῖ, μὰ ἔκανε πὼς τώρα μόλις τὸν ἀντελήφθη καὶ τὸν φώναξε. Ὁ κακομοίρης ὁ γέρος, σηκώθηκε καὶ ἦρθε στὴν προσταγὴ τῆς Μούσας. Μᾶς πρότεινε σὲ λέγο ἕναν περίπατο καὶ πήγαμε καὶ οἱ τρεῖς μαζὺ ὣς τὸ λόφο τοῦ Φιλοπάππου. Περνῶντας ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγ-Δημήτρη, αὐτὴ στάθηκε ἐκεῖ καὶ κύτταξε πέρα πρὸς τὸν ἀνοικτὸ ὁρίζοντα τὸ θαῦμα τῆς Ἀττικῆς. Ἔπειτα γύρισε, κύτταξε τὸν ποιητὴ καὶ ἄρχισε νὰ ἀπαγγέλλη μὲ τὴν ὡραία φωνή της:

Μέσ' στοῦ χειμῶνα τὴν καρδιά, τῆς μυγδαλιᾶς τὰ λούλουδα
ἀπὸ τὸν ἥλιο ἱλάρωσε κι' ὁ θυμωμένος μῆνας,
τῆς ὠμορφιᾶς γύρω-τριγύρω ἕνα στεφάνι πλέκετε,
ξέκαπεροι βράχοι καὶ βουνὰ γραμμένα τῆς 'Αθήνας.
Τὰ χιόνια εἶνε στὸν Πάρνηθα σὰν ἄνθισμα κι' αὐτά,
χαϊδεύει τὸν Κορυδαλλὸ δειλὴ χλομάδα ὀνείρου
τοῦ θείου τοῦ βράχου τοῦ γελάει ἡ Πεντέλη, κι' ὁ Ὑμηττὸς
ἀκούει γυρτὸς τὸ ἐρωτικὸ τραγοῦδι τοῦ Φαλήρου.

Ἔπειτα προχωρήσαμε καὶ καθήσαμε χάμω στὶς πέτρες. Ἐκεῖ ὁ ποιητὴς μᾶς ἀπήγγειλε καινούργιους του στίχους. Αὐτὸ βέβαια ἄξιζε γιὰ μένα περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴ γυναῖκα καὶ ἀπὸ τὴν... Ἀκρόπολι. Τὴ δεύτερη δὲν τὴν κατάλαβα ἴσως γιὰ νὰ τὴ θαυμάσω ὅπως πρέπει. Τὴν πρώτη καὶ μάλιστα αὐτὴ εἰδικῶς ποὺ μᾶς συντρόφρευε, τὴν εἶχα δυστυχῶς καταλάβει τόσο καλά, ποὺ δὲν μοῦ ἔκανε στεναχωρίαν ἐντύπωσι.

Ἔπειτα σηκωθήκαμε καὶ οἱ τρεῖς μαζὺ καὶ γυρίζαμε πρὸς τὴν πόλι. Ὁ ποιητὴς ὅμως φαινόταν πειραγμένος γιὰ τὸ κόλπο ποὺ τοῦ ἔπαιξε. Αὐτὸς θὰ ἀνειρεύόταν νὰ εἶνε μόνος του μὲ τὴ Μοῦσα γιὰ νὰ τῆς δώση, ὅπως λέει ὁ συνάδελφός του Σολωμός, μυτιὲς ἢ καὶ ἄλλο τίποτα. Γι' αὐτό, ἐνῶ προχωρούσαμε πρὸς τὸ Ζάππειο, ἔξαφνα μᾶς ἀφίνει, προφασιζόμενος πὼς κάπου θὰ πάη.

Ἐκείνη τοῦ λέει:

— Μὰ ὁ δρόμος σας δὲν εἶνε ἀπὸ δῶ.

— Ὅλοι οἱ δδοὶ ἄγουν εἰς Ρώμην, λέει αὐτὸς μὲ σημασία.

— Ἐλᾶτε, τοῦ ἀπαντᾶ αὐτὴ μὲ γλύκα. Ἐλᾶτε, συνοδεύτε μας ὣς τὸ σπίτι, θὰ περάσουμε καλά.

Καὶ αὐτὸς τῆς ἀπαντάει πειραγμένος καὶ ἐνδεικτικά:

— Ἔχετε τὸν κ. Χόρν, τί νὰ μὲ κάνετε ἐμένα;

Τὸν κακομοίρη! Γι' αὐτὸ μονάχα εἶνε ποιητής! Εἶνε γέρος καὶ ὅμως εἶνε ἀκόμη παιδί! Ζεῖ στὴν πλάνη καὶ δὲν τὴν παίρνει τὴ γυναῖκα ὅπως τῆς ἀξίζει νὰ τὴν πάρη κανείς.

Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ ἴσως δὲν εἶμαι ποιητής. Δυστυχῶς δὲν μπορῶ ν' ἀγαπήσω, γιατὶ βλέπω. Ἴσως καὶ γιατὶ νέος πολύ, σὲ κάποιο λιμάνι, γνώρισα μιὰ πολύτιμη γυναῖκα, ἀπὸ κεῖνες ποὺ βρίσκει κανείς εἴκαιρα. Εἶχε παιδὶ στὴν ἡλικία μου. Μοῦ εἶπε πὼς τοῦ ἔμοιαζα. Γι' αὐτὸ μὲ χάϊδεψε σὰ μάνα καὶ μετά, ἀφοῦ τὴν ἀποχαιρέτησα, μοῦ ἔκανε ἕνα χάρισμα, μερικὰ λόγια ποὺ μοῦ εἶπε, νὰ τὰ θυμᾶμαι σ' ὅλη μου τὴ ζωή:

— Μὴν πιστεύεις σ' ἐμᾶς τὶς γυναῖκες. Ὅλες ἴδιες εἶμαστε. Ζεῖ ἐκάνη ἡ μάνα σου, παιδί μου;

— Ζεῖ.

— Κι' αὐτὴ γυναῖκα εἶνε σὰν καὶ μένα!

— Τί;

— Μὴ θυμώνεις. Γιὰ σένα ὅμως δὲν εἶνε γυναῖκα· εἶνε κάτι ποὺ ἅμα τὸ χάσεις δὲν θὰ τὸ ξαναύρης ποτὲ πειὰ σ' αὐτὸ τὸν κόσμο!

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ ΙΓ' μέρος.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΛΙΘΑΝΘΡΑΚΩΝ

Οἱ λιθάνθρακες φαίνεται ὅτι ἦσαν γνωστοὶ στοὺς Κινέζους ἀρκετοὺς αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ, γιατὶ ὑπάρχει σ' αὐτοὺς μιὰ παλαιοτάτη παράδοσις, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Θεός, θέλοντας κάποτε νὰ ζεστάνη τὰ χέρια του, πῆρε κι' ἄναψε μερικὲς μαῦρες πέτρες.

Ἀλλὰ καὶ ὁ περίφημος περιηγητὴς τῶν παλαιοτέρων χρόνων Μάρκο Πόλο, ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τὴν Βόρειο Κίνα κι' ἔμεινε μάλιστα ἀρκετὸν καιρὸ κοντὰ στὸν μονάρχη Κουμπιλάου ὡς μυστικοσύμβουλός του, ὅταν ἐγύρισε στὴν πατρίδα του Βενετία παρουσιάστηκε στὴν Σύγκλητό της κι' ἔβδειξε στὰ μέλη της ἕνα κομμάτι λιθάνθρακος.

Ὁ ἴδιος γράφει σχετικῶς στὰ Ἀπομνημονεύματά του τὰ ἑξῆς διαφωτιστικά:

«Σ' ὅλη τὴν περιφέρεια τοῦ *Κάτεϋ τῆς Κίνας* ὑπάρχει ἕνα εἶδος λιθάρι ποὺ τὸ βρίσκουν σκάβοντας τὸ βουνὸ καὶ ποὺ καίγεται σὰν ξερὸ ξύλο. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῶν γειτονικῶν μερῶν, ἂν καὶ ἔχουν ἄφθονα ξύλα, ἐν τούτοις προτιμοῦν αὐτὸ τὸ λιθάρι, μὲ τὸ ὁποῖο κάνουν πολὺ καλύτερα τὴ δουλειά τους».

Ἐν τούτοις ἡ ἀφήγησις αὐτὴ πέρασε τότε ἐντελῶς ἀπαρατήρητη καὶ πολὺ ἀργότερα εἰσήχθη στὴν Εὐρώπη ἡ βιομηχανία τῶν λιθανθράκων, ἡ ὁποία στὴν Ἀγγλία ἐπεκράτησε χωρὶς κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου Γ'.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ἡ Πρωτοχρονιὰ τοῦ Σουρῆ καὶ τὰ χρόνια τῆς σπιτονοικοκυρᾶς του. Ἡ σουρπρίζ τοῦ Δημητρακοπούλου. Ὁ δέκατος τρίτος μισθὸς τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἡ προφητεία τοῦ κ. Μαρῆ ποὺ βγῆκε ἀληθινή. Ἡ ἑλληνικὴ πολυνομία. Τὸ πάθημα τοῦ μακαρίτου νομοδιδασκάλου Παπαρηγοπούλου, κτλ.

Διηγοῦνται γιὰ τὸν μακαρίτη τὸ Σουρῆ πὼς ὅταν ἦταν ἀκόμα φοιτητής, πῆγε ἕνα πρωῒ Πρωτοχρονιᾶς ἡ σπιτονοικοκυρά του νὰ τὸν ξυπνήση, γιατὶ τὸν εἶχε πάρει τὸ γλυκοῦπνι τῆς αὐγῆς.

— Ἔ, κὺρ Γιώργη, τοῦ εἶπε, ἤρθε ἡ Πρωτοχρονιὰ κι' ἐσὺ κοιμᾶσαι;

— Τί νὰ κάμω; τῆς ἀπάντησε ὁ Σουρῆς. Κοιμᾶμαι....

— Ἕνας χρόνος ἔκλεισε ἀκόμα, κὺρ Γιώργη μου.

— Τὸ ξέρω. Μὰ δὲν μοῦ λές. Τί σκέπτεσαι νὰ τὸν κάμης αὐτὸ τὸ χρόνο; Θὰ τὸν.... προσθέσης ἢ θὰ τὸν ἀφαιρέσης στὴν ἡλικία σου;

Κόκκαλο ἡ σπιτονοικοκυρά.

***

Μιὰ παρομοιὰ Πρωτοχρονιᾶς εἶπε στὸ μακαρίτη Πολύδιο Δημητρακόπουλο ἡ γυναῖκα του, ἡ γνωστὴ λογία Ελρήνη ἡ Ἀθηναία:

— Ἔ, λοιπὸν ποιὰ εἶνε ἡ σουρπρίζ ποὺ θὰ μοῦ κάνης σήμερα;

— Ὦ, βέβαια, σοῦ ἑτοιμάζω μιὰ σπουδαία σουρπρίζ, ἀπάντησε ὁ Πολύδιος.

— Σὰν τί;

— Νά, ἐφέτος δὲν θὰ σοῦ χαρίσω τίποτα!....

***

Ὅταν πέρυσι τὶς παραμονὲς τῶν γιορτῶν παρουσιάστηκε ἐπιτροπὴ δημοσίων ὑπαλλήλων ἐνάντιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μαρῆ καὶ τοῦ ζήτησε τὸν «δέκατο τρίτο μισθό», ὁ κ. Μαρῆς ἀπάντησε:

— Βρὲ παιδιά, δὲν ζητᾶτε κανέναν ἄλλο μισθό, γιὰ δῶρο τῆς Πρωτοχρονιᾶς; Τὸν «δέκατο τρίτο» βρεθήκατε νὰ ζητήσετε;

— Γιατί; Ρώτησαν ἐκπλῆκτοι οἱ ὑπάλληλοι.

— Γιατὶ εἶνε ὁ... ἀριθμὸς γρουσούζικος καὶ φοβάμαι μήπως σᾶς βγῆ σὲ κακό.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ κ. Μαρῆ βγῆκαν δυστυχῶς ἀληθινά.

Ἐφέτος ὄχι μόνον ὁ «δέκατος τρίτος» μισθὸς δὲν θὰ δοθῆ στοὺς ὑπαλλήλους, ἀλλὰ περικόπτεται καὶ.... ὁ δωδέκατος!....

***

Ὁ ἐκ Κρήτης δωσηγόρος κ. Σ. Μανουράς, διηγεῖται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο γιὰ τὴν ἑλληνικὴ πολυνομία, τὸ ὁποῖο ἄκουσε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Παπαρηγοπούλου, ὅταν ἦταν φοιτητής:

— Μιὰ φορά, ἀφηγεῖτο ὁ Παπαρηγοπούλος, ἦρθε ἕνας τσολιαΐκος φουστανελλᾶς καὶ μὲ φότισε γιὰ κάποια ὑπόθεσί του. Ἐγὼ μόλις ἄκουσα τὸ ζήτημά του, τὸν συμβούλεψα νὰ μὴν καταφύγη στὰ δικαστήρια, γιατὶ σίγουρα θὰ ἔχανε τὴν ὑπόθεσί του. Τοῦ τὰ ἔλεγα δὲ αὐτὰ μὲ τόση βεβαιότητα, γιατὶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἶχα κάμει ἕνα νόμο, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀντίθετος πρὸς τὶς ἀξιώσεις τοῦ κτηνοτρόφου.

Ὁ φουστανελλᾶς, μόλις ἄκουσε τὰ λόγια μου, σπάθηκε, μὲ κύτταξε περίεργα κι' ἔπειτα ἐβγάλε θυμιαμένο ἕνα φύλλο «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» ἀπὸ τὸ στῆθος του, τὸ ἄνοιξε, τὸ ἔβαλε στὸ τραπέζι μου καὶ μοῦ εἶπε:

— Ἀμ' τότε τί λέει αὐτὸς ὁ γαϊδαρος ἐδῶ;

Πῆρα ἀπόσω τὴν ἐφημερίδα, κύτταξα τὸ μέρος ποὺ μοῦ ἔδειχνε ὁ τσέλιγκας καὶ εἶδα ἔκπληκτος τὸ κείμενο ἑνὸς νέου νόμου γιὰ τὸ ἴδιο ζήτημα, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς ἔκρινε τὰ πράγματα ἐντελῶς ἀντίθετα ἀπὸ τὰ δικά μου.

Τότε γύρισα καὶ εἶπα στὸν τσέλιγκα:

— Αὐτὸς ὁ γάϊδαρος ἐδῶ λέει ὅτι ἐσὺ ἔχεις δίκηο κι' ἐγὼ ἄδικο. Πήγαινε λοιπὸν ἀμέσως σ' ἕναν δικηγόρο νὰ σοῦ τελειώση τὴ δουλειά σου, ὅσο μπορεῖς πιὸ γοργά.

— Γιατί; ρώτησε ὁ τσέλιγκας παραξενεμένος.

— Γιὰ νὰ μὴ δημιουργηθῆ ἀντιμωτάξυ ἄμε-δίκης καὶ κανένας τρίτος νόμος ποὺ ν' ἀνατρέπη τοὺς προηγουμένους. Κατάλαβες;....

***

Μετὰ τὰς νικηφόρους ναυμαχίας τοῦ 12—13 οἱ κάτοικοι τῶν τέως τουρκοκρατουμένων νήσων ἀπεστειλαν στὸ ναύαρχο Κουντουριώτη τὸν τίτλο τοῦ.... πασᾶ!

Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔλεγαν:

Κουντουριώτ πασᾶ, καμοίρ καπετᾶν!

Ἄντροτο γκιουζέλι...,

Δηλαδή:

Ὁ Κουντουριώτης πασᾶς, ὁ μεγάλος ἀρχηγὸς! Εἶνε καλὸς ἄνθρωπος!...

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΛΗΩΝ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΩΝ

Ο ΤΕΡΤΣΕΤΗΣ

Ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο μιᾶς γενναίας καρδιᾶς. Τὸ ἐπεισόδιο τοῦ Τερτσέτη στὴν Παρισινὴ «Γέφυρα τῶν Τεχνῶν». Ἄλλο ἐπεισόδιο στὴ Νομαρχία. Ὁ Τερτσέτης ἀγωνιστής. Ἡ στάσις του στὴ δίκη Κολοκοτρώνη. Ἡ φιλία του μὲ τὸν Πελυζωΐδη. Βιβλιεθηκάριος τῆς Βουλῆς. Ὁ πρῶτος γάμος του. Λίγοι ἀπὸ τοὺς στίχους του. Ὁ θάνατός του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στὸν πολὺ κόσμο, τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ τῆς περασμένης γενεᾶς Γεωργίου Τερτσέτη εἶνε γνωστὸ ἀπὸ τὴν ἡρωϊκὴ στάσι του στὴν περίφημη δίκη τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη. Τότε, μαζὶ μὲ τὸν Πολυζωΐδη, ἀρνήθηκαν νὰ ὑπογράψουν τὴ θανατικὴ καταδίκη τοῦ Μεγάλου Στρατάρχη, ἀψηφῶντας τὶς βαναρέζικες λόγχες. Στὶς δραματικώτατες ἐκεῖνες στιγμές, ὁ Τερτσέτης ἐβροντοφώνησε στὸν Γενικὸ Εἰσαγγελέα Μάσσωνα, ποὺ ὡς ὄργανο τῆς Ἀντιβασιλείας, ζητοῦσε μὲ παράνομα μέσα νὰ ἐκβιάσῃ τὴ συνεϊδησι τῶν δύο δικαστῶν:

— Καὶ ποιὸς εἶσαι σύ, ποὺ μὲ τὸ πράσχημα τῆς παιδείας σου, ἔλαβες ἀπὸ τὴν Βασιλείαν ἐπάγγελμα τόσον ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ὑπηκόων της; Θεωροῦμεν πολὺ ὑψηλὴν τὴν Δικαιοσύνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ὁ Θρόνος, ὥστε δὲν ὑπογράφομεν!

Καὶ ἔτσι, χάρις στὸν Τερτσέτη, ἐγλύτωσε ὁ Κολοκοτρώνης ἀπὸ τὸ λεπίδι τοῦ μπόγια καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὴν ἀτιμία ἑνὸς δικαστικοῦ ἐγκλήματος....

* * *

Καὶ ὅμως, ἂν καὶ τέτοιος ἐσωτερικῶς ἦταν ὁ Τερτσέτης, τίποτε ἐξωτερικῶς δὲν ἐπρόδινε τὴν παλληκαρίσια ψυχή του. Ἦταν ταπεινός, ἀτημέλητος καὶ ἁπλός. Ἀπόδειξι καὶ τὸ ἀκόλουθο ἐπεισόδιό του: Κατὰ τὸ 1840, ὁ Γ. Τερτσέτης πῆγε στὸ Παρίσι κι' ἔμεινε κεῖ γιὰ λίγον καιρὸ γιὰ μελέτες ἐπιστημονικές. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐδίδασκε στὴ Νομικὴ Σχολὴ τῶν Παρισίων ὁ Ἰταλὸς καθηγητὴς Πελεγρῖνο Ρόσσι τὸ Ποινικὸ Δίκαιο. Ὁ Τερτσέτης κατοικοῦσε στὸ Πασσύ, προάστειο τῆς μεγαλοπολέως, γιὰ νὰ μελετᾷ ἥσυχος. Ἀπὸ τὸ Πασσὺ ἐπήγαινε πεζὸς στὴ Νομικὴ Σχολή, γιὰ ν' ἀκούσῃ τὸ μάθημα τοῦ Ρόσσι.

Ἕνα πρωὶ ὁ Τερτσέτης, περνῶντας τὴ Γέφυρα τῶν Τεχνῶν, ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ ρολόι τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ βλέποντας ὅτι ἔχει ἀκόμη καιρό, ἐστάθηκε στὴ μέση τοῦ γεφυριοῦ θαυμάζοντας τὸν Σηκουάνα, ποὺ τὰ νερά του κυλοῦσαν παφλάζοντας. Σὲ μιὰ στιγμή, ἕνας φιλάνθρωπος διαβάτης ἐνόμισε τὸν Τερτσέτη γιὰ... ζητιάνο, τοῦ ἔδωκε μιὰ πεντάρα στὸ χέρι καὶ ἔφυγε, προτοῦ ὁ Τερτσέτης συνέλθει ἀπὸ τὴ σαστισμάρα του!...

Ὁ ποιητὴς ἐπροχώρησε καὶ ἔδωσε τὸ νόμισμα στὸν πρῶτο φτωχὸ ποὺ ἀπάντησε.

Τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἐποχή, ὁ Ζακύνθιος ἱστοριογράφος Ἐρμάνος Λούντζης, πέρασε ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ συναντήθηκε μὲ τὸν Τερτσέτη, στενὸ φίλο του. Μιὰ μέρα ὁ Λούντζης, θέλοντας νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Νομάρχη τοῦ Σηκουάνα, ποὺ τὰ προσωπικὴ του ὑπόθεσι, παρακάλεσε τὸν Τερτσέτη νὰ τὸν συνοδεύσῃ. Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ οἱ δύο ἐπισκέπτες ἐπρόκειτο νὰ εἰσαχθοῦν στὸ Γραφεῖο τοῦ Νομάρχη, ὁ κλητῆρας ἄφησε τὸν Λούντζη νὰ μπῇ, ἐμποδίζοντας τὸν ταπεινὸ Τερτσέτη, γιατὶ τὸν πῆρε γιὰ ὑπηρέτη τοῦ πρώτου.

— Στάσου ἐσύ, ποὺ πᾶς, τοῦ εἶπε.

Ὁ Ζακύνθιος εὐτραπέζης διέλυσε τὴν πλάνη τοῦ κλητῆρος, ἐμπῆκε στὸ Γραφεῖο καὶ οἱ δυὸ καὶ ὁ Παρισινὸς Νομάρχης, κουβεντιάζοντας μὲ τὸν Τερτσέτη, ἐθαύμαζε τὴν πολυμάθειά του.

* * *

Ὁ Γεώργιος Τερτσέτης γεννήθηκε στὴ Ζάκυνθο τὸ Νοέμβρη τοῦ 1800. Σὲ ἡλικία 16 ἐτῶν, τελειώνοντας τὸ σχολεῖο, πῆγε στὴν Ἁδοβα τῆς Ἰταλίας, ὅπου ἐσπούδασε Νομικά, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ παραμελῇ τὴν ἀγαπητή του φιλολογία. Στὴ Ζάκυνθο ἐγύρισε κατὰ τὶς παραμονὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐμυήθη (ὅπως καὶ ἄλλοι Ζακυνθινοί) ἀπὸ τὸν Καλύβα στὰ μυστήρια τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας.

Μόλις βρόντησαν τὰ πρῶτα ντουφέκια, ὁ ἐνθουσιώδης Τερτσέτης πῆρε τὸ χαριοφύλι του καὶ πῆγε στὸν ἐπαναστατημένο Μωριά, ἀλλ' ἡ ἰδιοσυγχωρησία του δὲν ἦταν γιὰ τὶς κακοιοχίες τοῦ πολέμου. Γρήγορα ἀρρώστησε, τὸν μετέφεραν στὸ νησάκι Κάλαμο καὶ ἀπὸ κεῖ στὴ Ζάκυνθο...

Ὁ πόθος του νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ ἀναγεννώμενο Κράτος τὸν ἔφερε στὴν πρώτη μας πρωτεύουσα. Στὴν ἀρχὴ ὁ Γ. Τερτσέτης μπῆκε οἰκοδιδάσκαλος· ἔπειτα ἀνέλαβε τὴ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Γαλλικῆς Γλώσσης στὸ νεοσύστατο Γυμνάσιο. Μετὰ τὴν ἄφιξι τοῦ Ὄθωνος διορίστηκε δικαστὴς στὸ Ἐγκληματικὸ Δικαστήριο τοῦ Ναυπλίου, ὅπου καὶ διεδραματίσθη τὸ ἐπεισόδιο ποὺ ἀναφέραμε. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, ἡ θέσις τοῦ Τερτσέτη γίνηκε πολὺ στενόχωρη. Αὐτὸς καὶ ὁ Πολυζωΐδης ἐκλήθησαν σὲ ἀπολογία «ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας καὶ παραβάσει τοῦ περὶ τὴν ἐχεμυθείαν καθήκοντος ἐπὶ σκοπῷ ἰδιοτελεῖ». Ἡ πολιτικὴ ἀτμόσφαιρα ἦταν πολὺ πυκνωμένη — ἀτμόσφαιρα βαναρικῆς σκλαβιᾶς. Ὁ Τερτσέτης τότε παραιτήθηκε ἀπὸ τὴ θέσι του, πῆγε στὸ Παρίσι καὶ μετὰ τὸ γυρισμό του στὰς Ἀθήνας στὸ 1844, ὁ Ὄθων — ποὺ εἶχε στὸ μεταξὺ ἐκτιμήσει τὸν ἀκέραιο χαρακτῆρα του — τὸν διώρισε Βιβλιοθηκάριο καὶ Ἀρχειοφύλακα τῆς Βουλῆς. Στὴ θέσι αὐτὴ ὁ Γεώργιος Τερτσέτης ἔμεινε ὥς τὸ θάνατό του, ποὺ συνέβη στὰ 1875.

* * *

Ὁ Γεώργιος Τερτσέτης ἔγραψε πολλὰ πεζὰ καὶ ἔμμετρα. Τὰ κριτήρια εἶνε: «Ἡ Ἀρραβώνα, ποίημα ποὺ τὸ ἔγραψε στὸ 1834, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν γάμων τοῦ φίλου του καὶ συνεργοῦ του Παπαζωΐδη. Ἔπειτα: «Τὸ Τραγοῦδι τῶν Ἀθηναίων» (γιὰ τὸν ἐρχομὸ τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας στὸ 1837), «Φλόγες», «Ἡ Ἀγλαΐα Τρικούπη», «Ἡ Πλάνη τοῦ Χορεῦ» (τὸ γνωστὸ ἐπεισόδιο τοῦ νεαροῦ Ὄθωνος καὶ τῆς κόρης τοῦ Ἀντιβασιλέως Ἁρμανσπεργ, Ἐλίζας), «Ἡ ροχοῦλα τῆς Λίγινης», «Τὰ μάτια τῆς Ἐρμιόνης», «Ὁ Ἰμπραΐμ καὶ ὁ Κιουταχῆς», «Ἡ Ἀποστόλισσα», «Ἡ Καρδιά», «Ἴγνος», «Ἐπιγραφὴ Κήπου». Στὰς Ἀθήνας ἔβγαλε γιὰ ἕνα φεγγάρι, ἀτάκτως, τὸ περιοδικὸ «Ρήγας». Πολλὰ εἶνε ἐπίσης καὶ τὰ ἱστορικὰ του πεζογραφήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ σπουδαιότερο «Διήγησις συμβάντων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἀπὸ τοῦ 1770 ἕως τὰ 1837 κατὰ Θ. Κολοκοτρώνην, Ἐν Ἀθήναις, 1845». Ἐθημοσίευσε ἐπίσης σὲ φυλλάδια τοὺς λόγους του ποὺ ἐκφωνοῦσε στὴν αἴθουσα τῆς Βουλῆς, μπροστὰ σὲ λογίους καὶ ἐπιστήμονας, λόγους ἱστορικούς, φιλολογικοὺς κλπ. Ὅταν ἐκφωνοῦσε τοὺς λόγους του αὐτούς, (ἢ καὶ μεγάλα ποιήματά του), ἀνέβαινε στὸ κιγκλιδωτὸ διάζωμα ποὺ ἐχρησίμευε στοὺς ὑπαλλήλους τῆς Βιβλιοθήκης γιὰ νὰ τοποθετοῦν τὰ βιβλία στὰ ράφια κι' ἀπὸ κεῖ μιλοῦσε μ' ἐνθουσιασμὸ καὶ χειρονομίες. Ἀργότερα, ὅταν ἐκάη τὸ Βουλευτήριο, ὁ Τερτσέτης ἔκανε τὶς φιλολογικές του αὐτὲς διαλέξεις στὸν κῆπο, κάτω ἀπὸ τὶς φαρντζιές, ἀνεβασμένος σ' ἕνα σκαμνί. Μιὰ ἀπὸ τὶς σημαντικώτερες διαλίες του περιέχεται στὸ φυλλάδιο «Γί τὸ ὡραῖον τῆς Τέχνης. 1858». Ἄλλη «Τὶς ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, 1860».

* * *

Στὰ 1867, ὅταν δηλ. ὁ Γεώργιος Τερτσέτης ἦταν 67 ἐτῶν, σὲ μιὰ φιλικὴ του οἰκογένεια — ὅπου ἐθιάβαζε ποιήματά του — ἔγνωρισε μιὰ ὡραία καὶ ἀρκετὰ νέα Γαλλίδα, Ἀδελαΐδα Σερμαὶν ὀνομαζομένη. Ἡ ρομαντικὴ κοπέλλα, ἀκούγοντας τοὺς στίχους του, ἐσυμπάθησε καὶ τὸν ποιητὴ καὶ τὸν ἐζήτησε... σὲ γάμο! Ὁ Τερτσέτης, μὲ τὴ θαυμαστὴ του ἀφέλεια, τῆς ἀπάντησε:

— Μά, παιδί μου, ἐγὼ πειὰ εἶμαι γέρος.

— Δὲν σημαίνει· σᾶς ἀγαπῶ, θέλω νὰ σοῦ δόσω τὴ ζωή μου μαζύ σας! ἀπάντησε ἡ αἰσθηματικὴ Γαλλίδα.

Καὶ ὅμως, ἂν καὶ τὸ ἐπεισόδιο ἦταν ἀρκετὰ ἀστεῖο, ὁ Τερτσέτης ἔμεινε σοβαρὸς καὶ ἀπάντησε:

— Ἐ, τότε νά... σὲ κάμω παιδί μου, νὰ σὲ υἱοθετήσω, τῆς εἶπε πρότεινε ὁ ἀγαθὸς ποιητής.

Ἀλλ' ἡ Ζερμαὶν εἶπε:

— Ἂν δέχεσαι νὰ μὲ υἱοθετήσῃς, σημεῖον ὅτι μὲ σιμπαθεῖς, καὶ τότε γιατί νὰ μὴ γίνω σύζυγός σου.

Ὁ Τερτσέτης σκέφτηκε λιγάκι, καὶ τέλος ἀποφάσισε.

— Λοιπόν, ἀφοῦ ἐσυμφωνεῖς, ἂς γίνει κι' αὐτό, τί νὰ κάνουμε.

Καὶ ἔτσι, ὁ Ζακυνθινὸς ποιητής, σὲ ἡλικία 67 ἐτῶν, ἐχόρεψε τὸν Χορὸ τοῦ Ὑμεναίου καὶ μετὰ ἕνα χρόνο ἡ Ἀδελαΐς του τοῦ χάρισε κι' ἕνα ἀγοράκι!

* * *

Ἡ ποίησις τοῦ Γ. Τερτσέτη εἶνε ἐπικολυρικὴ τῆς Ἐπτανησιακῆς Σχολῆς, μὲ γνωστὲς εἰκόνες καὶ ἀλληγορίες. Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα ἔχει στοὺς στίχους τοῦ Τερτσέτη ὅλη της τὴν πλαστικότητα. Ἀπὸ ποῦ ἀρχίζει «Τ' ὄνειρον τοῦ Βασιλέως», γραμμένο στὰ 1858:

Ἀνοίχτε τὰ παράθυρά, νὰ πάρω, ἀνοίχτε, ἀέρα,
Νὰ ἰδῶ τοῦ Ἥλιου τὴ χαρά, νὰ ἰδῶ καὶ τὴν Ἀθήνα·

□□□□□ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ □□□□□

Ἀραγονέζος λαθρέμπορος.
(Ἔργον τοῦ Ντεννά)

«Ὄνειρο μ' ἐβασάνισε στὰ ξημερώματά μου.
Τρέμουν τὰ φυλλοκάρδια μου στὰ ἔχω ἰδωμένα».

. . . . . .

Μοῦ φάνηκε πὼς βρίσκομουν στοῦ Παλατιοῦ τὸ μέρος,
Ὅπου ζωγράφοι εἰκόνισαν τὰ εἰσόδια μου στ' Ἀνάπλι.
Λαὸς κυματίζε πολὺς εἰς τὰ εἰκονισμένα.
Τὰ πρόσωπα ἐθαυμάζομουν τῶν θαυμαστῶν Ἑλλήνων, κλπ.
Ἰδοὺ καὶ ιερικοὶ στίχοι ἀπὸ τὸ ποίημα «Ἀραβών» :
Εἶνε νύχτα καὶ τ' ἀστέρια φέγγουνε στὸν Οὐρανό,
τώρα ταίρια τ' ἀηδονάκια κελαδοῦν εἰς τὸ δεντρό.
Μοιάζει ἀνοιξι ὅτι εἶνε καὶ ἡμέρα καθαρά,
κι' ὅχι νυχτικὸ σκοτάδι καὶ χειμῶνος ἡ ἀρχή.
Καθαρὸς λάμπει καθρέφτης τοῦ πελάγου ἡ σιγαλιὰ
καὶ ὡσὰν λύρας ἁρμονία κάμνει ἡ ἀκρογιαλιά.
Ποιὸς στὸ φέγγος τῶν ἀστέρων μὲ τόση ἔρχεται χαρά;
Δίνει καὶ ἀκτῖνες παίρνει μὲ τὴν οὐρανοφεγγιά.
Ὦ, Ραλλοῦ, ἕνα δαχτυλίδι αὐτὸς βλέπω καὶ κρατεῖ.
Μὴ θαρρεῖς πὼς στὸ χαρίζει, θὰ τοῦ δώσῃς ἄλλο ἐσύ.
Ἂχ! καθὼς στὰ δαχτυλίδια κανεὶς ἀκρη δὲν θωρεῖ
ὁμοια τέλος νὰ μὴν ἔχῃ ἡ φιλία σας ἡ πιστή! . . .

Κάποτε ὅμως ὁ Τερτσέτης ἔγραψε καὶ στὴν καθαρεύουσα, καὶ αὐτὸ εὐτύχησε τὸν φίλο του Δ. Σολωμό. Στὴν 1η Ἰουνίου 1833, ὁ Σολωμὸς ἔστειλε στὸν Τερτσέτη ἕνα ἐκτενὲς γράμμα, Ἰταλιστί, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀναθημοσιεύουμε, μεταφρασμένο, τὸ ἀκόλουθο κομμάτι:

«... Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης, ταιριάζει ἐκεῖνο ποὺ λέει ὁ Μαιαβέλλης γιὰ ὅλους τοὺς θεσμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἡ μόνη σωτηρία σὲ κάθε διαφθορὰ εἶνε ἡ ἐπιστροφὴ στὶς ἀρχές. Οἱ βασκαλοι τῆς Ἑλλάδος γυρίζουν πολὺ πίσω. Αὐτὸ δὲν εἶνε ἡ ἐπιστροφὴ στὶς ἀρχές. Χαίρομαι νὰ παίρνονται στὸ ξεκίνημα τὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἤθελα ὅμως, ὅποιος μεταχειρίζεται τὴν κλέφτικη γλῶσσα νὰ παίρνῃ τὴν οὐσία της καὶ ὄχι τὴ μορφή της, μ' ἐννοεῖς; Καὶ ὡς πρὸς τὴν ποίησι, πρόσεχε καλά, Γιώργη μου, ὅτι εἶνε βέβαια καλὸ νὰ θεμελιώνεται κανεὶς σ' αὐτὰ τὰ τραγούδια, ἀλλὰ δὲν εἶνε καλὸ νὰ σταματᾷ ἐκεῖ. Πρέπει νὰ ὑψώνεται κατακόρυφα. Ἡ κλέφτικη ποίησις εἶνε ὡμορφη καὶ ἐνδιαφέρουσα, σὰν ἀνεπηδευτη ἐκφρασι, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ κλέφτες παρατησαν τὴ ζωή τους, τὴ σκέψι τους, τὰ αἰσθηματά τους. Δὲν ἔχει τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον στὸ στόμα μας. Τὸ Ἔθνος ζητεῖ ἀπὸ μᾶς τὸν θησαυρὸ τῆς ἀτομικῆς μας διανοίας ντυμένον ἐθνικῶς. Ἂν ἤμαστε μαζύ, θὰ μιλοῦσα, πιστεύω, καθαρώτερα. Ἐδῶ μὲ βιάζουν νὰ κλείσω τὸ γράμμα, ἀλλὰ θέλω νὰ κλέψω καιρό, γιατὶ ἔχω ἀκόμη κάτι ἀπαραίτητο νὰ σοῦ πῶ. Αὐτὸ τὸ ποιηματάκι σου ἤρθε πάνω στὴν ὥρα νὰ μὲ παρηγορήσῃ, γιατὶ μὲ τάραξαν πολὺ στὴν Κέρκυρα ἐκεῖνα τὰ πεζά σου. Διαβάζοντας αὐτά, πιστεύω, ἔκλαψα. Πῶς λοιπόν, ἔλεγα, ὕστερα ἀπὸ τόσα καὶ τόσα ποὺ εἴπαμε καὶ τόσο ποὺ ἐγελάσαμε καὶ τόσο ποὺ ἀγανακτήσαμε, πηγαίνει καὶ αὐτὸς μὲ τὴ φατρία ἐκείνων ποὺ σκοτώνουν τὸν πολιτισμὸ τῆς Ἑλλάδος; Τόσο ἐμεγάλωσε ἡ θάλασσα τῆς ἐποχῆς συνηθείας, ἡ ὁποία βράζει γύρω τριγύρω του, ὥστε τὸν ἔκαμε νὰ πιστέψῃ ὅτι τὰ τελευταῖα ἀφορίσματα της εἶνε πράγματι ἐκεῖνα ὅλης τῆς Ἑλλάδος; Τὸ κάνει ἄραγε ἀπὸ ἀνάγκη; . . .».

Τοῦ τώρα καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὡραιότερους στίχους τοῦ Γ. Τερτσέτη:

Ἑλλάδα μου, πατρίδα μου! Ὦ τάφε τῶν γονιῶν μου,
Ὦ καλὴ γῆ, ποὺ γεύθηκα πρώτη φορὰ τὸν Ἥλιο,
Κι' εἶδα τ' ἀστέρια τῆς νυκτὸς καὶ τὴ γλυκειὰ σελήνη,
κι' ἄκουσα τὰ λαλούμενα στὸ ἤσυχο ἀκρογιάλι.
Κι' εἶδα κορᾶσια νὰ πηδοῦν καὶ νέες παντρεμένες
καὶ τὸ φεγγάρι τὰ ξανθὰ μαλλιὰ τους νὰ φωτίζῃ.
Τὰ παλληκάρια μὲ φωνὴ ἀκοίμητη κι' ὡραία
ἠχολογοῦσαν τοῦ ἔρωτος ἢ τῆς αὐγῆς τὰ κάλλη.
Ἡ τὸν Μιαούλη τραγουδοῦν, ἢ τῶν Ψαρῶν τοὺς νέους,
ποὺ καίουν, θάφτουν τὸν ἐχθρὸ στὴν ὥρα ποὺ δειπνοῦσε.

Ἡ γυναῖκα τοῦ Τερτσέτη μετέφρασε Γαλλιστὶ τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ ποιήματα τοῦ ἀνδρός της καὶ τὰ ἐξέδωσε σὲ τόμο, στὴν Πίζα, λίγους μῆνες μετὰ τὸν γάμο τους.

ΓΝΩΜΙΚΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

— Ἡ ὡραία γυναῖκα εἶνε στολίδι. Ἡ καλὴ γυναῖκα εἶνε θησαυρός.

— Πολλὲς φορὲς ἡ καλλονὴ συνοδεύεται ἀπὸ τὴ... βλακεία.

— Ἡ καλλονὴ συνήθως ἐμπνέει τόσο σεβασμό, ὅσο καὶ ἔρωτα.

— Ἡ ὡραῖες ἀλλὰ ἰδιότροπες γυναῖκες. Ἔλεγε ὁ Διογένης, μουζουρώνοντας μὲ πολιτεμένη ἀλαβάστρινα δοχεῖα, ποὺ ἔβρεν μέσα ξείδι.

ΜΟΖΑΡΤ ΚΑΙ ΤΣΙΜΑΡΟΖΑ

ΟΤΑΝ ΣΥΝΑΝΤΩΝΤΑΙ ΔΥΟ ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΕΣ

Βρισκόμαστε στὴ Βιέννη, κατὰ τὸ ἔτος 1793. Ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες εἶχε παιχτεῖ στὴν Αὐστριακὴ πρωτεύουσα ἕνα μελόδραμα τοῦ περιφήμου Ἰταλοῦ συνθέτου Τσιμαρόζα μὲ τὸν τίτλο «Ὁ μυστικὸς γάμος», τὸ ὁποῖο ἐσημείωσε ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία.

Μετὰ τὴν πρώτη παράστασι, ὁ συνθέτης, ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸν θρίαμβο τοῦ ἔργου του, πῆγε σ' ἕνα ἐστιατόριο καὶ κάθησε σ' ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα γιὰ νὰ δειπνήσῃ.

Ἔξαφνα, καθὼς ἔτρωγε, ἕνας ἄγνωστος παρουσιάστηκε μπροστά του.

— Μιὰ ὁλόκληρη ὥρα ψάχνω νὰ σᾶς βρῶ, κύριε, εἶπε ὁ ξένος μ' ἐνθουσιασμὸ στὸν Ἰταλὸ ποιητουργό. Ἤθελα νὰ σᾶς σφίξω τὸ χέρι καὶ νὰ σᾶς συγχαρῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά. Τὸ μελόδραμά σας ἦταν ὑπέροχο.

— Σὲ ποιὸν ἔχω τὴν τιμὴ νὰ μιλῶ; ρώτησε λίγο παραξενεμένος ὁ Τσιμαρόζα.

— Ἀργότερα θὰ μιλήσουμε γι' αὐτό. Ἀφῆστε με τώρα νὰ μιλήσω γιὰ σᾶς, γιὰ τὸ ταλέντο σας, γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ δύναμί σας. Ἀφῆστε με νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν ἀλησμόνητη αὐτὴ βραδειὰ ποὺ μοῦ χαρίσατε... Κι' ἀκοῦστε με: πρέπει νὰ μὲ βοηθήσετε ν' ἀδειάσουμε μαζὶ μιὰ μποτίλια κρασὶ τοῦ Ρήνου πρὸς τιμήν σας...

Καὶ χωρὶς ὁ ξένος νὰ περιμένῃ τὴ συγκατάθεσι τοῦ Ἰταλοῦ συνθέτου, κάθεσε τὸ γκαρσόνι καὶ τοῦ παράγγειλε νὰ φέρῃ μιὰ μποκάλα ἐκλεκτὸ κρασί.

Σὲ λίγο ὁ ἄγνωστος καθόταν δίπλα στὸν μουσουργὸ καὶ ὑψώνοντας τὸ ποτῆρι του φώναξε:

— Εἰς ὑγείαν, ἔνδοξε μουσικοσυνθέτα Τσιμαρόζα!

— Εἰς ὑγείαν σας, κύριε... Ἄ, δὲν μοῦ εἴπατε τ' ὄνομά σας...

— Τί νὰ τὸ κάμετε τ' ὄνομά μου; Σᾶς ἀγαπῶ, σᾶς θαυμάζω, σᾶς λατρεύω καὶ αἰσθάνομαι ἀπεριγράπτη εὐχαρίστησι ποὺ βρίσκομαι κοντά σας...

Ἀκούγοντας τὰ τελειταῖα αὐτὰ λόγια, ὁ Ἰταλὸς συνθέτης ἔρριξε στὸν ἄγνωστο ἕνα βλέμμα γεμάτο οἶκτο, σὰν ν' ἀμφέβαλλε ἂν εἶχε σωστὰ τὰ μυαλά του.

Δὲν ἄργησε ὅμως ν' ἀλλάξῃ γνώμη, γιατὶ ἀπὸ τὴ συνέχεια τῆς συνομιλίας τους εἶδε ὅτι ὁ ξένος ἦταν πολὺ καλὰ πληροφορημένος γιὰ τὰ ζητήματα τῆς Τέχνης καὶ εἰδικῶς γιὰ τὴ μουσική.

— Εἶστε καλλιτέχνης; τὸν ρώτησε κατάπληκτος γιὰ τὶς γνώσεις του.

— Ναί.

— Γνωρίζετε τὸν Μόζαρτ;

— Λιγάκι.

— Τί εἴδους ἄνθρωπος εἶνε;

— Εἶνε ἕνας νέος, φοιτοῦσας κι' ἀφωσιώμενος, ποὺ νομίζω πὼς δὲν θ' ἀργήσῃ ν' ἀφήσῃ αὐτὸν τὸν κόσμο...

— Πάψε! τὸν διέκοψε ὁ Τσιμαρόζα. Μὲ τρομάζεις μὲ τὰ ἀπαίσια λόγια σου. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάῃ τὸν ἀθάνατο Τεραμινὸ ποιητουργὸ ἀπὸ κάθε ἀρρώστεια καὶ κακό! Μὰ ἀλλοιῶνο, ἄκουσα κι' ἐγὼ πὼς εἶνε κοπιασμένος· νὰ πεθάνῃ γρήγορα... Τί κρίμα! Εἶνε τόσο νέος ἀκόμα! Ἂχ, κύριε, ἡ ὑγεία προφητεία σας μὲ κάνει πολὺ μελαγχολικό...

— Μάθετε ὅμως, δάσκαλε, ὅτι ὁ Μόζαρτ εἶνε ἀλλοίκοτος νέος. Γνωρίζει καλὰ ὅτι θὰ πεθάνῃ ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ καὶ ὅμως δὲν λιπᾶται καθόλου γιὰ τὴ ζωή του, γιατὶ νομίζει πὼς δὲν πέρασε ἄσκοπα ἀπὸ τὴ γῆ...

Στὸ μεταξὺ ὅμως ὁ Ἰταλὸς μουσουργὸς σηκώθηκε βιαστικὰ καὶ πῆρε τὸ καπέλλο του.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην ποὺ σᾶς διώχνω ἔτσι ἀπότομα, εἶπε στὸν ἐπισκέπτη του. Ἀλλὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ βγῶ ἔξω... Εἶμαι ἀνήσυχος χωρὶς κι' ἐγὼ νὰ ξέρω τὴν αἰτία. Πῆγα τρεῖς φορὲς ἀς τώρα στὸ σπίτι τοῦ Μόζαρτ, ἀλλὰ δὲν κατόρθωσα νὰ τὸν βρῶ. Θέλω ὅμως νὰ τὸν ἰδῶ, αὐτὴ τὴν ὥρα μάλιστα ἂν μπορεσω... Χαίρετε...

Ὁ Τσιμαρόζα διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα, ἀλλὰ ὁ ἄγνωστος, προλαβαίνοντας τον, πῆγε καὶ στάθηκε μπροστά του, ἔκλεισε τὸ χέρι του στὸν Ἰταλὸ καὶ κάρφωσε ἐπάνω του τὰ γαλανά του μάτια, τὰ τόσο γλυκὰ καὶ συμπαθητικά.

— Κύριε, φώναξε ὁ Τσιμαρόζα, ἔχετε μέσα στὸ βλέμμα σας τὴ λάμψι τῆς μεγαλοφυΐας. Εἶστε καλλιτέχνης, εἶπατε;

— Ναί, δάσκαλε!

— Τ' ὄνομά σας; Ποιὸ εἶνε τ' ὄνομά σας;

Τότε ὁ ἄγνωστος τοῦ ἀποκρίθηκε μ' ἀφέλεια:

— Ἂν προκειται νὰ μείνετε κανένα μῆνα ἀκόμα στὴ Βιέννη τὰ μοῦ κάνετε τὴ χάρι νὰ περάσετε ν' ἀκούσετε τὸν «Μαγεμένο Αὐλὸ» μου, ποὺ πάνω τον ἐτελείωσα. Ὀνομάζομαι Μόζαρτ!...

Ὁ Τσιμαρόζα ἔμεινε στὴν ἀρχὴ σὰν ἀπολιθωμένος. Κατόπιν ὅμως ὥρμησε ἀπάνω στὸν ἐπισκέπτη του καὶ τὸν ἔκλεισε σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά του.

Ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μῆνες, ὁ Μόζαρτ πέθανε.

Ὁ Μόζαρτ, κατὰ τὴν παιδική του ἡλικία.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΩΝ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΚΘ'.

ΙΣ τὸ σημεῖο αὐτὸ τῶν ε'Απομνημονευμάτων της, ἡ Σάρα Μπερνὰρ —διακόπτοντας γιὰ λίγο τὴν ἀφήγηση τῆς περιοδείας στὴν 'Αμερικὴ— δηγεῖται τὶς θανατικὲς ἐκτελέσεις ποὺ εἶδε στὴ ζωή της κι' ἰδιαιτέρως τοῦ περιφήμου ἀναρχικοῦ Βαγιάν, ὁ ὁποῖος ἀποπειράθηκε γ' ἀνατινάξη μὲ μιὰ βόμβα τὴ γαλλικὴ Βουλή.

«Μετὰ τὴν παράστασιν —συνεχίζει ἡ μεγάλη καλλιτέχνις— φεύγοντας ἀπ' τὸ θέατρο, τράβηξα γιὰ τὴν πλατεία Ρυκέτ, ὅπου θὰ γινόταν ἡ ἐκτέλεση. Οἱ δρόμοι ξεχείλιζαν ἀπὸ κόσμο κι' ἀνυπομονοῦσαν ἀπὸ χίλιους προλλυὸς θορύβους, γιατὶ ἦταν, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ἡ πελευταία νύχτα τῆς ἀποκριᾶς. Οἱ πολίτες γελοῦσαν, τραγουδοῦσαν καὶ χόρευαν. Πῆγα στὴ φυλακή, μέσα στὴν ὁποία περνοῦσε τὶς πελευταῖες ὧρες τῆς ζωῆς του ὁ δυστυχισμένος Βαγιάν, μὰ δὲν μοῦ ἐπέτρεψαν νὰ τὸν ἰδῶ... Τότε κι' ἐγὼ πῆγα κι' ἐγκαταστάθηκα στὸ μεταλκόνι ἑνὸς σπιτιοῦ τῆς Ρυκέτ, τὸ ὁποῖο εἶχε νοικιάσει ἐπίτηδες γιὰ νὰ παρακολουθήσω τὴν ἐκτέλεση. Ἐκεῖ πέρασα ὁλόκληρη τὴ νύχτα, μιὰ νύχτα παγωμένη καὶ γεμάτη καταιγίδα, ποὺ μὲ τύλιγε μὲ τὴ θλίψη της. Δὲν αἰσθανόμουν ὅμως τὸ κρύο, γιατὶ τὸ αἷμα μου κυκλοφοροῦσε μ' ἐξαιρετικὴ ταχύτητα μέσα στὶς φλέβες μου... Ἡ ὧρες περνοῦσαν πολὺ ἀργά... Κι' ἔξαφνα ἄκουσα ἕνα πνιγμένο θόρυβο στὴν πλατεία, βήματα, μουρμουρίσματα, τριξίματα ξύλων... Δὲν κατάλαβα ἀμέσως τί ἦταν οἱ παράδοξοι καὶ μυστηριώδεις αὐτοὶ θόρυβοι, μὰ ὅταν χάραξε ἡ αὐγή, εἶδα σιτημένο μπροστά μου, κάτω στὴν πλατεία, τὸ ἰορίωμα!

Τὴν ἴδια στιγμή, εἶδα ἕναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος γύρξε στοὺς δρόμους κι' ἔσβυνε τὰ φανάρια καὶ συγχρόνως ἕνας ἀναιμικὸς οὐρανὸς ἄρχισε ν' ἀπλώνη τὸ χλωμὸ αὐγινὸ φῶς πάνω ἀπ' τὸ κομμένο ἀκόμα Παρίσι... Ὁ κόσμος συγκεντρωνόταν σιγὰ—σιγὰ καὶ μαζευόταν πίσω ἀπ' τὴ ζώνη ποὺ εἶχε σχηματίσει γύρω ἀπ' τὴ φυλακὴ καὶ τὸ ἰορίωμα ὁ στρατός. Ποῦ καὶ ποῦ, ἔβλεπα μερικοὺς ἀνθρώπους ποὺ διέσχιζαν μὲ ὕφος πολυάσχολο καὶ βιαστικὸ τὸ πλῆθος, ἔδειχναν μιὰ κάρτα στὸν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐπέτρεπε νὰ μποῦν μέσα στὴ φυλακή. Ἦταν οἱ δημοσιογράφοι. Μέτρησα παραπάνω ἀπὸ ἑκατὸν τέτοιους. Ἐξαιρετικὰ μέτρα εἶχαν ληφθεῖ, γιατὶ ἡ Ἀρχὲς φοβόντουσαν κανένα πραξικόπτημα τῶν ἀναρχικῶν.

Ἔξαφνα, κάτοιος ἀξιωματικός, ἔδωσε ἕνα παράγγελμα κι' ὅλος ὁ στρατὸς ξιφούλκησε. Συγχρόνως, ἡ πόρτα τῆς φυλακῆς ἄνοιξε κι' ὁ Βαγιὰν παρουσιάστηκε χλωμὸς κι' ἀδύναμος, μιὰ ἀποφασιστικὸς καὶ γενναῖος. Στάθηκε μιὰ στιγμὴ στὸ κατώφλι τῆς φυλακῆς καὶ φώναξε μὲ φωνὴ ἀντρίκεια καὶ σταθερή:

— Ζήτω ἡ ἀναρχία!

Μὰ οὔτε μιὰ ὀργανὴ δὲν ἀπάντησε στὴ διεύ του.

Διενθύνθηκε πρὸς τὸ ἰορίωμα καί, μόλις ἀνέβηκε ἐπάνω, οἱ δήμιοι τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν ξάπλωσαν στὸ σανίδι τῆς λαιμητόμου. Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ τὸ λεπίδι της ἔπεσε μ' ἕναν ὑπόκωφο θόρυβο. Τὸ ἀκέφαλο πειὰ σῶμα τοῦ Βαγιὰν αἰωρήθηκε λίγο κι' ἔπεσε ὅλα πελείσασαν...

"Επειτ' ἀπὸ λίγα δευτερόλεπτα, σύντομα—σύντομα, ἡ λαιμητόμος εἶχε διαλυθεῖ. Μὰ ἀμέσως τὸ πλῆθος ἀρχισε πρὸς τὴ θέσι της, κυτάζοντας κατὰ γῆς γιὰ νὰ δοῦν κομμιὰ σταγόνα αἵματος καὶ μυρίζοντας στὸν ἀέρα τὴν δσμὴ τῆς πραγωδίας ποὺ εἶχε διαδραματισθεῖ.

Γυναῖκες, παιδιά, ἄντρες ἠλικιωμένοι, μυριμπαύσαν τώρα σπὶ μικρὴ αὐτὴ πλατεία, ἅπου πρὸ ὀλίγων στιγμῶν εἶχε ξεψυχήσει μὲ τὸν πιὸ ἀγωνιώδη θάνατο ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχε κάνει τὸν ἑαυτό του ἀπόστολο ὅλου αὐτοῦ τοῦ ὄχλου. "Εναις ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ζητοῦσε γιὰ τὶς μᾶζες ὅλες τὶς ἐλευθερίες, ὅλα τὰ δικαιώματα, ὅλα τὰ προνόμια...

Σκεπασμένη μὲ τὸν πέπλο μου, ἀγνώριστη, ἄρχισα νὰ περιφέρωμαι ἀνάμεσα σ' αὐτὸ τὸ πλῆθος... Ἤμουν συντριμμένη κι' ἀπελπισμένη, γιατὶ δὲν ἄκουγα οὔτε μιὰ λέξι εὐγνωμοσύνης γι' αὐτὸν τὸν ἀνθρωπο... Οὔτ' ἕναν ψίθυρο ἐκδικήσεως, οὔτε μιὰ κραυγὴ ἀγανακτήσεως... Μοῦ ρχόταν μάλιστα νὰ φωνάξω: «Μᾶζα ἀπὸ κτήνη!... Τί κάθεσαι;... Μοῦ ρχόταν φύλλα τὸ χῶμα ποὺ τὸ αἷμα τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ τρελλοῦ κοκκίνισε ἐξ αἰτίας σας... Ναί, γιὰ σᾶς σκοτώθηκε!... Σὲ σᾶς ἐπίστευε!...» Μὰ μὲ πρόλαβαν οἱ ἐφημεριδοπῶλες, οἱ ὁποῖες ἔφτασαν λυσσασμένοι καὶ φωνάζοντας:

— 'Εφημερίδεες!... Πάρτε νὰ διαβάσετε τὶς πελευταῖες στιγμὲς τοῦ Βαγιάν!.... Πάρτε!.... Πάρτε!....

"Ω, ὁ φτωχὸς ὁ Βαγιάν!.... Ἦταν βέβαια τρελλός, μὰ ἦχε μεγάλες ἰδέες!

* * *

Καὶ τώρα, ἂς ξαναγυρίσουμε στὴ διήγησί μας.

Φτάσαμε στὴν Κίνγκινάτη σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς. Δώσαμε τρεῖς παραστάσεις καὶ φύγαμε ἀμέσως γιὰ τὴ Νέα 'Ορλεάνη.

'Επὶ τέλους, θὰ ξαναβλέπαμε τὸν ἥλιο!.., Θὰ ξαναζεσταίναμε τὰ φτωχά μας μέλη, ποὺ τὰ εἶχε σακατέψει τριῶν μηνῶν θανάσιμο χρόνο Θ' ἀναπνέαμε καθαρὸ καὶ γλυκὸ ἀέρα...

Καθὼς ταξειδεύαμε, κοιμόμουν μέσα στὸ τραῖνο κι' ὄνειρα γλυκὰ καὶ εὐωδιασμένα ἐλίνεζαν τὸν ὕπνο μου... "Εξαφνα ἄνοιξα ἕνα χτύπο στὴν πόρτα μου καὶ ξύπνησα, ἀναπηδώντας. Ὁ σκύλος μου μ' αὐτὰ ἀνορθωμένα ἐλίνεζαν τὸν ὕπνο μου... "Εξαφνα ἄνοιξα ἕνα τ' αὐτιὰ ἀνορθωμένα, μυριζόταν κάτω ἀπ' τὴν πόρτα, μὰ δὲ γάβγιζε.... Θὰ ἦταν λοιπὸν κανένας ἀπ' τοὺς δικούς μας. Πράγματι, μιὰ λίς ἄνοιξα τὴν πόρτα, μπῆκε ὁ Ζάρρετ, ἀκολουθούμενος ἀπ' τὸν "Αμπεϊ.

— Τί εἶνε; τοὺς ρώτησα ἀνήσυχη. Τί συμβαίνει;

— 'Ακοῦστε, μοῦ ἀπάντησε μὲ τὸν σοβαρὸ ὁ Ζάρρετ. 'Η συνεχὴς βροχὴ ἡ ὁποίες ἐξακολουθοῦν ἀπὸ διάδεκα ἡμερῶν, ἔχουν ἀνεβάσει τόσο τὰ νερὰ ὥστε ἡ μεγάλη γέφυρα τοῦ 'Αγίου Λουδοβίκου, ποὺ πρόκειται νὰ περάσουμε σὲ λίγο, κινδυνεύει ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ καταρρεύσῃ... Πρὸ ὀλίγου μάλιστα ξέσπασε καὶ ἀνεμοστρόβιλος... Τὸν ἀκοῦτε ποὺ μουγκρίζει ἔξω... "Ας γυρίσουμε πίσω, θὰ ἀναθυτερήσουμε κατ' ἀνάγκην τρεῖς-τέσσερες ἡμέρες.

'Ακούγοντας τὰ πελευταῖα αὐτὰ λόγια του, ἀνατίθησα.

— Πῶς; φώναξε. Νὰ ξαναγυρίσουμε στὰ χιόνια γιὰ τρεῖς—τέσσερες ἡμέρες; "Α! ὄχι!.... "Οχι.... θέλω ἥλιο!.... "Ηλιο!.... Μὰ γιατὶ δὲν μποροῦμε νὰ περάσουμε; "Ω, θεέ μου!.... Τί θὰ κάνουμε....

— 'Ακοῦστε, κυρία, σὲ λίγο εἶτε γιὰ ὁ Ζάρρετ. 'Ο μηχανικὸς τοῦ τραίνου εἶν' ἐδῶ.... "Εχει τὴν ἰδέα ὅτι μποροῦμε νὰ περάσουμε. Μὰ ἐπειδὴ πρόκειται νὰ περιτύπῃ πρὸ ἡμερῶν καὶ θέλει νὰ ξαστραλίσῃ τὴ νεαρὴ του σύζυγο, ἔχει λαμβάνει νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ἐπικίνδυνο αὐτὸ πέρασμα, ὑπὸ τὸν ὅρο νὰ τοῦ δώσετε 2500 δολλάρια, τὰ ὁποῖα θὰ στείλει ἀμέσως στὸ Μόμπιλ, ὅπου μένει ὁ πατέρας του κι' ἡ γυναῖκα του. Κι ἂν περάσουμε στὴν ἄλλη ὄχθη σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς, θὰ σᾶς ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματα, ἀλλοιῶς, ἂν δηλαδὴ γκρεμιστοῦμε στὴ γέφυρα, θὰ μείνουν στὴν οἰκογένειά του.

'Ομολογῶ, ὅτι ἤμεινα κατάπληκτη ἀπὸ θαυμασμὸ γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Τί εἶνε; τοὺς ρώτησα ἀνήσυχη. Τί συμβαίνει;

— 'Ακοῦστε, μοῦ ἀπάντησε μὲ τὸν σοβαρὸ ὁ Ζάρρετ. 'Η συνεχὴς βροχὴ ἡ ὁποίες ἐξακολουθοῦν ἀπὸ διάδεκα ἡμερῶν, ἔχουν ἀνεβάσει τόσο τὰ νερὰ ὥστε ἡ μεγάλη γέφυρα τοῦ 'Αγίου Λουδοβίκου, ποὺ πρόκειται νὰ περάσουμε σὲ λίγο, κινδυνεύει ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ καταρρεύσῃ... Πρὸ ὀλίγου μάλιστα ξέσπασε καὶ ἀνεμοστρόβιλος... Τὸν ἀκοῦτε ποὺ μουγκρίζει ἔξω... "Ας γυρίσουμε πίσω, θὰ ἀναθυτερήσουμε κατ' ἀνάγκην τρεῖς-τέσσερες ἡμέρες.

'Ακούγοντας τὰ πελευταῖα αὐτὰ λόγια του, ἀνατίθησα.

— Πῶς; φώναξε. Νὰ ξαναγυρίσουμε στὰ χιόνια γιὰ τρεῖς—τέσσερες ἡμέρες; "Α! ὄχι!.... "Οχι.... θέλω ἥλιο!.... "Ηλιο!.... Μὰ γιατὶ δὲν μποροῦμε νὰ περάσουμε; "Ω, θεέ μου!.... Τί θὰ κάνουμε....

— 'Ακοῦστε, κυρία, σὲ λίγο εἶτε γιὰ ὁ Ζάρρετ. 'Ο μηχανικὸς τοῦ τραίνου εἶν' ἐδῶ.... "Εχει τὴν ἰδέα ὅτι μποροῦμε νὰ περάσουμε. Μὰ ἐπειδὴ πρόκειται νὰ περιτύπῃ πρὸ ἡμερῶν καὶ θέλει νὰ ξαστραλίσῃ τὴ νεαρὴ του σύζυγο, ἔχει λαμβάνει νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ἐπικίνδυνο αὐτὸ πέρασμα, ὑπὸ τὸν ὅρο νὰ τοῦ δώσετε 2500 δολλάρια, τὰ ὁποῖα θὰ στείλει ἀμέσως στὸ Μόμπιλ, ὅπου μένει ὁ πατέρας του κι' ἡ γυναῖκα του. Κι ἂν περάσουμε στὴν ἄλλη ὄχθη σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς, θὰ σᾶς ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματα, ἀλλοιῶς, ἂν δηλαδὴ γκρεμιστοῦμε στὴ γέφυρα, θὰ μείνουν στὴν οἰκογένειά του.

'Ομολογῶ, ὅτι ἤμεινα κατάπληκτη ἀπὸ θαυμασμὸ γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Τὸ ἀκέφαλο πειὰ σῶμα τοῦ Βαγιὰν αἰωρήθηκε λίγο κι' ἔπεσε ὅλα πελείσασαν...

"Επειτ' ἀπὸ λίγα δευτερόλεπτα, σύντομα—σύντομα, ἡ λαιμητόμος εἶχε διαλυθεῖ. Μὰ ἀμέσως τὸ πλῆθος ἀρχισε πρὸς τὴ θέσι της, κυτάζοντας κατὰ γῆς γιὰ νὰ δοῦν κομμιὰ σταγόνα αἵματος καὶ μυρίζοντας στὸν ἀέρα τὴν δσμὴ τῆς πραγωδίας ποὺ εἶχε διαδραματισθεῖ.

Γυναῖκες, παιδιά, ἄντρες ἠλικιωμένοι, μυριμπαύσαν τώρα σπὶ μικρὴ αὐτὴ πλατεία, ἅπου πρὸ ὀλίγων στιγμῶν εἶχε ξεψυχήσει μὲ τὸν πιὸ ἀγωνιώδη θάνατο ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχε κάνει τὸν ἑαυτό του ἀπόστολο ὅλου αὐτοῦ τοῦ ὄχλου. "Εναις ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ζητοῦσε γιὰ τὶς μᾶζες ὅλες τὶς ἐλευθερίες, ὅλα τὰ δικαιώματα, ὅλα τὰ προνόμια...

Σκεπασμένη μὲ τὸν πέπλο μου, ἀγνώριστη, ἄρχισα νὰ περιφέρωμαι ἀνάμεσα σ' αὐτὸ τὸ πλῆθος... Ἤμουν συντριμμένη κι' ἀπελπισμένη, γιατὶ δὲν ἄκουγα οὔτε μιὰ λέξι εὐγνωμοσύνης γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο... Οὔτ' ἕναν ψίθυρο ἐκδικήσεως, οὔτε μιὰ κραυγὴ ἀγανακτήσεως... Μοῦ ρχόταν μάλιστα νὰ φωνάξω: «Μᾶζα ἀπὸ κτήνη!... Τί κάθεσαι;... Μοῦ ρχόταν φύλλα τὸ χῶμα ποὺ τὸ αἷμα τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ τρελλοῦ κοκκίνισε ἐξ αἰτίας σας... Ναί, γιὰ σᾶς σκοτώθηκε!... Σὲ σᾶς ἐπίστευε!...» Μὰ μὲ πρόλαβαν οἱ ἐφημεριδοπῶλες, οἱ ὁποῖες ἔφτασαν λυσσασμένοι καὶ φωνάζοντας:

— 'Εφημερίδεες!... Πάρτε νὰ διαβάσετε τὶς πελευταῖες στιγμὲς τοῦ Βαγιάν!.... Πάρτε!.... Πάρτε!....

"Ω, ὁ φτωχὸς ὁ Βαγιάν!.... Ἦταν βέβαια τρελλός, μὰ ἦχε μεγάλες ἰδέες!

* * *

Καὶ τώρα, ἂς ξαναγυρίσουμε στὴ διήγησί μας.

Φτάσαμε στὴν Κίνγκινάτη σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς. Δώσαμε τρεῖς παραστάσεις καὶ φύγαμε ἀμέσως γιὰ τὴ Νέα 'Ορλεάνη.

'Επὶ τέλους, θὰ ξαναβλέπαμε τὸν ἥλιο!.., Θὰ ξαναζεσταίναμε τὰ φτωχά μας μέλη, ποὺ τὰ εἶχε σακατέψει τριῶν μηνῶν θανάσιμο χρόνο Θ' ἀναπνέαμε καθαρὸ καὶ γλυκὸ ἀέρα...

Καθὼς ταξειδεύαμε, κοιμόμουν μέσα στὸ τραῖνο κι' ὄνειρα γλυκὰ καὶ εὐωδιασμένα ἐλίνεζαν τὸν ὕπνο μου... "Εξαφνα ἄνοιξα ἕνα χτύπο στὴν πόρτα μου καὶ ξύπνησα, ἀναπηδώντας. Ὁ σκύλος μου μ' αὐτὰ ἀνορθωμένα ἐλίνεζαν τὸν ὕπνο μου... "Εξαφνα ἄνοιξα ἕνα τ' αὐτιὰ ἀνορθωμένα, μυριζόταν κάτω ἀπ' τὴν πόρτα, μὰ δὲ γάβγιζε.... Θὰ ἦταν λοιπὸν κανένας ἀπ' τοὺς δικούς μας. Πράγματι, μιὰ λίς ἄνοιξα τὴν πόρτα, μπῆκε ὁ Ζάρρετ, ἀκολουθούμενος ἀπ' τὸν "Αμπεϊ.

— Τί εἶνε; τοὺς ρώτησα ἀνήσυχη. Τί συμβαίνει;

— 'Ακοῦστε, μοῦ ἀπάντησε μὲ τὸν σοβαρὸ ὁ Ζάρρετ. 'Η συνεχὴς βροχὴ ἡ ὁποίες ἐξακολουθοῦν ἀπὸ διάδεκα ἡμερῶν, ἔχουν ἀνεβάσει τόσο τὰ νερὰ ὥστε ἡ μεγάλη γέφυρα τοῦ 'Αγίου Λουδοβίκου, ποὺ πρόκειται νὰ περάσουμε σὲ λίγο, κινδυνεύει ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ καταρρεύσῃ... Πρὸ ὀλίγου μάλιστα ξέσπασε καὶ ἀνεμοστρόβιλος... Τὸν ἀκοῦτε ποὺ μουγκρίζει ἔξω... "Ας γυρίσουμε πίσω, θὰ ἀναθυτερήσουμε κατ' ἀνάγκην τρεῖς-τέσσερες ἡμέρες.

'Ακούγοντας τὰ πελευταῖα αὐτὰ λόγια του, ἀνατίθησα.

— Πῶς; φώναξε. Νὰ ξαναγυρίσουμε στὰ χιόνια γιὰ τρεῖς—τέσσερες ἡμέρες; "Α! ὄχι!.... "Οχι.... θέλω ἥλιο!.... "Ηλιο!.... Μὰ γιατὶ δὲν μποροῦμε νὰ περάσουμε; "Ω, θεέ μου!.... Τί θὰ κάνουμε....

— 'Ακοῦστε, κυρία, σὲ λίγο εἶτε γιὰ ὁ Ζάρρετ. 'Ο μηχανικὸς τοῦ τραίνου εἶν' ἐδῶ.... "Εχει τὴν ἰδέα ὅτι μποροῦμε νὰ περάσουμε. Μὰ ἐπειδὴ πρόκειται νὰ περιτύπῃ πρὸ ἡμερῶν καὶ θέλει νὰ ξαστραλίσῃ τὴ νεαρὴ του σύζυγο, ἔχει λαμβάνει νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ἐπικίνδυνο αὐτὸ πέρασμα, ὑπὸ τὸν ὅρο νὰ τοῦ δώσετε 2500 δολλάρια, τὰ ὁποῖα θὰ στείλει ἀμέσως στὸ Μόμπιλ, ὅπου μένει ὁ πατέρας του κι' ἡ γυναῖκα του. Κι ἂν περάσουμε στὴν ἄλλη ὄχθη σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς, θὰ σᾶς ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματα, ἀλλοιῶς, ἂν δηλαδὴ γκρεμιστοῦμε στὴ γέφυρα, θὰ μείνουν στὴν οἰκογένειά του.

'Ομολογῶ, ὅτι ἤμεινα κατάπληκτη ἀπὸ θαυμασμὸ γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΗΣ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣ

'Η 'Αδελινα Πάττι, ὡς Ροζίνα στὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης»

'Η τρέλλα του μ' ἐνθουσίασε καὶ φώναξα:

— Ναί!.... Ναί!.... Δόστε του 2500 δολλάρια κι' ἂς περάσουμε!

Σᾶς ἔχω πεῖ ἤδη, ὅτι ταξειδεύαμε πάντοτε στὴν 'Αμερικὴ μὲ ἕνα τραῖνο. Τὸ τραῖνο μου ἀποτελεῖτο ἀπὸ πρία βαγόνια καὶ τὴ μηχανή. 'Επευδὴ δὲ δὲν ἀμφέβαλα οὔτε στιγμὴ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῆς τρέλλας ποὺ θὰ κάναμε, γι' αὐτὸ δὲν εἰδοποίησα σχεδὸν κανένα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀδελφή μου. "Ετσι οἱ ἠθοποιοὶ καὶ τὸ προσωπικό μου ἔμαθαν ἐκ τῶν ὑστερῶν τὸν τρομερὸ κίνδυνο ποὺ διατρέξαμε.

'Ο Ζάρρετ ἔδωσε στὸ μηχανικὸ τὰ χρήματα ποὺ μοῦ εἶχε ζητήσει. 'Εκεῖνος τὰ ἔστειλε ἀπροσπαθημὲ στὸ σπίτι του κι' ἀμέσως ἀπὸ τὸν ξεκινήσαμε γιὰ τὸ ἐπικίνδυνο πέρασμα. Μονάχα ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ συναισθάνθηκα τὴν κολοσσιαία εὐθύνη ποὺ εἶχα ἀναλάβει, διακινδυνεύοντας, χωρὶς τὴ συγκατάθεσί τους, τὴ ζωὴ τριάντα ἀνθρώπων. Μὰ ἦταν πειὰ πολὺ ἀργά... Τὸ τραῖνο διέσχιζε κιόλας μὲ μιὰ καταπληκτικὴ ταχύτητα τὴ γέφυρα...

'Εγὼ καθόμουν στὸν ἐξώστη τοῦ βαγονιοῦ μας κι' ἔννοιωθα κάτω ἀπ' τὰ πόδια μου τὴ γέφυρα νὰ λυγίζῃ καὶ νὰ αἰωρεῖται σὰν κούνια... Ὅταν ἐφτάσαμε στὰ μισὰ σχεδόν, ἕνα κομμάτι της κατέρρευσε μὲ τόσο πάταγο, ὥστε ἡ ἀδελφή μου μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μοῦ ψιθύρισε:

— 'Αδελφοῦλα μου, χανόμαστε!..

Καὶ ἔκλεισε τὰ μάτια της. Μὰ κι' ἐγὼ πίστεψα μαζύ της ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅτι εἶχε φτάσει πειὰ τὸ τέλος μας...

Μὰ ὄχι... Δὲν ἦταν γραφτό μου νὰ πεθάνω τὴν ἡμέρα ἐκείνη... Γιατὶ τὸ τραῖνο, μὲ τὴν τερατσία του ταχύτητα, ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του ὡς ὅπου φτάσαμε στὴν ἄλλη ὄχθη...

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνας τρομαχτικὸς κρότος ἀντήχησε πίσω μας καὶ μιὰ τερατσία στήλη νεροῦ υψώθηκε στὸν ἀέρα:

'Η γέφυρα εἶχε καταρρεύσει ὁλόκληρη!....

"Ετσι, ἐπὶ δέκα ἡμέρες τὰ τραῖνα ποὺ πήγαιναν ἀπ' τὸ βορρᾶ πρὸς τὴν Νέα 'Ορλεάνη, δὲν μπόρεσαν νὰ τὴν πλησιάσουν.

"Αρπσα στὸ γενναῖο μηχανικὸ τὰς 2500 δολλάρια, μὰ δὲν εἶχα τὴ συνείδησι μου ἥσυχη. Καὶ ἐπὶ πολλὲς νύχτες τρομεροὶ ἐφάλτες ἐτάραζαν τὸν ὕπνο μου.... 'Οσάκις δὲ κανεὶς ἢ καμμιὰ ἀπ' τοὺς ἠθοποιούς τοῦ θιάσου μου μοῦ μιλοῦσε γιὰ τὸ παιδί του ἢ τὴ μητέρα, ἢ τὴ σύζυγό του ποὺ εἶχε ἀφήσει ἐκεῖ πέρα μακρυά, στὴ Γαλλία, κλώμαζα θανάσιμα καὶ κυριευόμουν ἀπὸ μεγάλη ταραχή.

Κατεβαίνοντας ἀπ' τὸ τραῖνο στὸ σταθμὸ τῆς Νέας 'Ορλεάνης, ἑπειτα ἀπὸ τὴν τρομερὴ συγκίνηση ποὺ εἶχα δοκιμάσει, ἤμουν περισσότερο πεθαμένη παρὰ ζωντανή.

'Ωστόσο ἀναγκάστηκα νὰ δεχτῶ μιὰ ἐπιτροπὴ Γάλλων ποὺ εἶχαν ἔρθει νὰ μὲ δεξιωθοῦν. Φορτωμένη ἀπὸ τὰ λουλούδια τους, ἀνέθηκα στὸ ἀμάξι ποὺ θὰ μὲ ὁδηγοῦσε στὸ ξενοδοχεῖο μου. Οἱ δρόμοι τῆς πόλεως εἶχαν μεταβληθεῖ σὲ ποτάμια καὶ τὸ ὕψος τοῦ νεροῦ ἔφτανε ὥς τὴ μέση τοῦ ἀμαξιοῦ...

— Τὸ κάτω μέρος τῆς πόλεως, μᾶς εἶτε ὁ ἀμαξᾶς (ὁ ὁποῖος ἦταν Γάλλος ἀπ' τὴ Μασσαλία) ἔχει πλημμυρίσει ὥς τὶς στέγες τῶν σπιτιῶν. Οἱ μαῦροι πνίγηκαν κατὰ ἑκατοντάδες!

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η συνέχεια.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΑ ΖΩΑ

Εἶνε ἀποδεδειγμένο, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἀναγκασθεῖ καὶ ζήσει ἀπὸ μικρὸς μὲ ζῶα, ἀποκτᾶ σιγὰ—σιγὰ τὶς συνήθειές των καὶ στὸ τέλος ἀποφεύγει τὴν ἐπικοινωνία τῶν ἀνθρώπων, γινόμενος ἔτσι περισσότερο ζῶο παρὰ ἄνθρωπος.

Κατὰ τὸ ἔτος 1694, βρέθηκε στὰ δάση τὰ μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Λιθουανίας ἕνα παιδὶ δεκαεπτὰ χρόνων, τὸ ὁποῖο εἶχε μεγαλώσει καὶ ζοῦσε μαζὺ μὲ τὶς ἀρκοῦδες. Τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶχε ὅλη θηρίου καὶ τοῦ ἔλειπε τόσο τὸ λογικό, ὅσο καὶ ἡ ὁμιλία. 'Η φωνή του καὶ τὸ σῶμα του δὲν εἶχαν τίποτε τὸ ἀνθρώπινο καὶ βάδιζε μὲ τὰ χέρια καὶ μὲ τὰ πόδια, ὅπως καὶ τὰ τετράποδα. "Οταν τὸ ἀπομάκρυναν ἀπὸ τὶς ἀρκοῦδες, ἔδειχνε διάθεσι νὰ ξαναγυρίσῃ κοντὰ τους καὶ ἀποστροφὴ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Σιγὰ—σιγὰ καὶ μὲ χίλιες δυσκολίες ἔμαθε νὰ προφέρῃ διάφορες λέξεις. "Οταν ὅμως τὸ ρωτοῦσαν γιὰ τὴν προτερινή του ζωή, δὲν θυμόταν ἀπολύτως τίποτε.

"Επίσης σ' ἕνα δάσος τῆς 'Ολλανδίας βρέθηκε κατὰ τὸ ἔτος 1733 ἕνα παιδί, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀνατραφεῖ καὶ συζοῦσε μαζὺ μὲ ἀγριόγιδες. Περπατοῦσε ὅπως αὐτές, εἶχε ὅλες τὶς συνήθειές των καὶ ἐπὶ πλέον ὅταν ἤθελε νὰ μιλήσῃ.... βέλαζε!....

Στὸν καιρὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Βελισσαρίου κατὰ τῶν Γότθων, κοντὰ στὴν πόλι Σαλδία τῆς 'Ιταλίας, κάτοια γυναῖκα κατοικήθη ἀπὸ τέτοιο φόβο στὴν ἐμφάνισι τῶν ξένων ἐπιδρομέων, ὥστε τὄβαλε στὰ πόδια, ἀφίνοντας τὸ παιδί της σ' ἕνα ἔρημο μέρος, χωρὶς νὰ γυρίσῃ ἀργότερα νὰ τὸ πάρῃ. Κάτοια ἀγρια γίδα, ἀκούγοντας τὶς φωνὲς τοῦ ἐγκαταλειμμένου μωροῦ, τὸ πλησίασε καὶ ἄρχισε νὰ τὸ βυζαίνῃ σὰν μητέρα.

'Η δουλειὰ αὐτὴ ἐξακολούθησε κάμποσα χρόνια, μέχρις ὅτου τὸ παιδὶ μεγάλωσε ἀρκετά. Στὸ διάστημα αὐτὸ ἔπαυε μόνο γάλα ἀπὸ τὴ γίδα. Γιὰ ν' ἀποβάλῃ δὲ κατάκαν τὶς ἄγριες καὶ ζωώδεις συνήθειες, ποὺ εἶχε ἀποκτήσει, χρειάστηκε νὰ καταβληθοῦν μαχὲς καὶ κοπιῶδες προσπάθειες ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ

(Τοῦ ΟΣΣΙΑΝΟΥ)

"Αστρο χρυσό, ποῦθε λοιπὸν λαβαίνεις τὶς ἀχτίνες;
'Απὸ ποιὰ ἀσπερεύτη παρὴ τραβᾶς τὸ θεῖο φῶς σου;
Μόλις φανεῖς στὸν οὐρανό, τ' ἀστέρια φεύγουν ὅλα
καὶ τὸ φεγγάρι ντροπαλὸ βυθίζεται στὸ κῦμα
χλωμὸ—χλωμό. Μονάχα ἐσὺ κλεῖσαι στὸν αἰθέρα.
Καὶ ποιὸς μπορεῖ στὸ δρόμο σου, ποιὸς νὰ σ' ἀκολουθήσῃ,
ἄστρο λαμπρό; 'Απ' τὰ βουνὰ τὰ δέντρα σειοῦνται, πέφτουν.
καὶ τὰ βουνὰ μὲ τὸν καιρὸ πάλι κι' αὐτὰ σωριάζουν.
Πότε ἀνεβαίνει ἡ θάλασσα καὶ πότε κατεβαίνει
κι' ἄφαντο τέλεια γίνεται στὴ χάσι τὸ φεγγάρι.
Σὺ μόνος, "Ηλιε, πάντοτε, πάντοτε ὁ ἴδιος εἶσαι
καὶ χαίρεσαι περήφανος στὸ αἰῶνο σου ταξεῖδι.
"Οταν γεμίσῃ τριμερὴ πλακώνει ἀνεμοζάλη,
ὅταν μουγκρίζει ἐδῶ ἡ βροντὴ κι' ἡ ἀστραπὴ πετάει,
σὺ ξαναφαίνεσαι λαμπρὸς στὰ σύννεφα τὰ σκόρπια
καὶ περγελᾶς τὸν κεραυνὸ καὶ τὴν ἀνεμοζάλη.
'Αλλὰ γιὰ μὲ ἡ ἀχτῖνες σου νεκρὲς ἀχτῖνες εἶνε.
Δὲν βλέπει πειὰ τὴ λάμ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΡΩΜΑΤΖΑ

ΤΟ ΤΑΜΑΤΗΣ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΑΝΘΟΥΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Η παρέα, μέσ' στὴ στιλιὰ τοῦ Νταλαβέρη, τραγουδοῦσε.

Πρῶτα τόφερνε ὁ Ντάνας, μὲ τὴ βαριά του, τὴ βραχνὴ φωνή, κ' ὕστερα τὄπαιρναν οἱ ἄλλοι, στὴ σειρά, καὶ τὸ ξαναγύριζαν ἀπ' ὅλες πὶς μεριές, θρηνητικά, μονότονα, μὲ πάθος —μὲ τὰ γυαλωμένα τους τὰ μάτια, σὰν καρφωμένα σ' ἕναν ἐφιάλτη, μὲ τὶς μεγάλες κόρες πους ἀνάντες, σὰ φλογισμένες ἀπὸ μιὰν ἀνείπωτη λαχτάρα, σὰν ἀπολιθωμένες σὲ μιὰν ἔκσταση, σὰ φαγωμένες καὶ πυρπολημένες ἀπὸ κάποιους ἐξαλλους καὶ μαύρους πυρετούς :

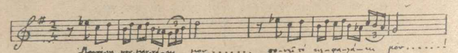

Ὁ ἀέρας ἦταν μολεμένος ἀπ' τὴ βαριὰ θολούρα τοῦ καπνοῦ, ἀπ' τὶς ζεστὲς καὶ σφιχτὲς ἀνάσες, ἀπ' τὴν ὑγρὴ τὴ μυρουδιὰ τῆς μούχλας, ποὺ πλημμυροῦσε, γύρω, πους τοίχους τῆς σταμπᾶς. Ἕνα καντηλάκι τρεμόσβηνε στὴν ἄκρη, κ' ἔρριχνε πέρα, στὰ σκαμμένα βράχια, τὶς μεγαλωμένες τους σκιές, ποὺ παίζανε, κι' αὐτές, φανταστικά. Ἦταν καθισμένοι ὅλοι χάμου, στριμωγμένοι σ' ἕνα στενὸν κύκλο, ἄλλοι σταυροπόδι, κι' ἄλλοι πεσμένοι δίπλα, κι' ἄλλοι τ' ἀνάσκελα, βαρὰ μαστουρωμένοι, μὲ τ' ἁπλανῆ, τ' ἀλλοίθωρά τους μάτια, σβησμένα καὶ χαμένα σπὸ κενό. Ἦταν οἱ περισσότεροι ξυπόλητοι. Κι' αὐτοὶ ποὺ ἦταν καθισμένοι σταυροπόδι, περνιόσαν κάθε λίγο τὸ μαρκούτσι, ἕνας στὸν ἄλλο, μὲ μονότονες κινήσεις, βαριές, μηχανικές, ληθαργικές. Κ' ἔκλαιγαν, πὸ πολὺ πού τραγουδοῦσαν. Κι' ὁ πνιγηρός, πηχτὸς καπνὸς ἀνέβαινε ντουμάνι :

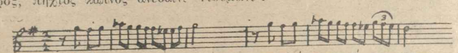

Κι' ὁ ναργιλὲς γουργούριζε στὴ μέση —καὶ κεῖνοι ἦταν στοιβαγμένοι γύρω, κ' ὅλο ροιφοῦσαν μ' ἀγκοιαχητά, σὰν ἄνθρωποι ποὺ κρύβουν τὸν καϋμό τους, τὸν θάβουν σπὰ κατάβαθα τῆς γῆς, γιατὶ δὲν πρέπει νὰ βγεῖ ποτὲ στὸ φῶς, γιατὶ δὲν πρέπει νὰ τὸν δεῖ τὸ φῶς καὶ φοβηθεῖ.... Μόνος ὁ Νταλαβέρης ἦταν σαφτὸς στὴ μέση, καὶ φυσοῦσε, ποῦ καὶ ποῦ, τὸ ναργιλέ, κ' ἔβανε κάρβουνα, κι' ἄλλαζε τσιμπιεκί. Καὶ τὸ μακρόσυρτο γύρεξε σπὰ διψασμένα στόματα, γύριζε χωρὶς νὰ κάνει σπάση, σὰ μιὰ μεγάλη κολασμένη βρύση, ποὺ τὴ ζητοῦν, τὴ λαχταροῦν τὰ χείλη κ' οἱ καρδιές, λὲς γιὰ νὰ πνίξουν τὸ βαρύ τους ἄχτι, μ' ἕν' ἄλλο, πὸ βαρὺ καὶ πὸ πικρό.... Κι' ὁ γεροὺς, ἀλλόκοτος σκοπός, ὅλο γυρνοῦσε καὶ ξαναγυρνοῦσε, κι' ὁ καϋμός του, κ' ἡ ἀλλοφροσύνη του, ἔβραβε καὶ βαθούλωνε πὰ βράχια. Καὶ τὸ καντηλάκι, φοβισμένο, σταματοῦσε μέσ' στὰ σκοτεινά, κάνοντας νὰ χορεύουν οἱ σκιὲς —σὰ νὰ ζητοῦσε ἀπὸ κάπου μιὰ βοήθεια, μέσ' στὸ πέλαγος ἐκεῖνο τοῦ καϋμοῦ, ποὺ τράνταζε καὶ σάρωνε τὰ πάντα :

Μαν-νά-κι μου μαν-νά-κι μου...., πο-νεῖ τὸ κε-φα-λά-κι μου.... !

Ἦταν κι' ὁ Μάκαιρας, τὸ καλντεριμάρι, μὲ τὰ μεγάλα τσίνουρα γύρω σπὰ μαῦρα μάτια, κ' ἔσμιγε τὴν ψιλὴ που τὴ φωνούλα, τὴν κρυσταλλένια καὶ σπαραχτακή, μέσ' στὸ γενικὸ τὸ μοιρολόι.

Τὴν ὥρ' αὐτή, χτυπῆσαν τὰ παιδιά. Τὰ τραγούδια σπαματιᾶσανε μὲ μᾶς. Ὁ Νταλαβέρης σηκώθηκε ἀμέσως, καὶ δρασκελίζοντας καμπόσους κομισμένους, πῆγε καὶ μισάνοιξε τὴν πόρτα.

Τόπε τὰ παιδιὰ μπήκανε μέσα, καὶ τράβηξαν ἀψήλητα στὸ βάθος. Ἦταν ἐκεῖ μιὰ δεύτερη στιγλιά, ἀφτιὰ πὸ στενὴ καὶ σκοτεινή. Μέσα κεῖ βρισκόταν κάποιους ἄνθρωπος, ποὺ κάτι πάλευε μονάχος στὴ γωνιά. Ἦταν καμμιὰ σαρανταριὰ χρονῶν, ψηλός, ξερακιανός, μαυριδερός. Μόλις μπῆκαν μέσα τὰ παιδιά, γύρισε, τὰ κοίταξε, κ' ἔπειτα ξαναγύρισε τὴ σκοτεινὴ δουλιά του. Ὁ Νότης τότε σίμωσε, καὶ κάτι τοῦ ψιθύρισε στ' αὐτί. Κι' ὁ ἄνθρωπος, χαμήλωσε κιὰ κεῖνος τὴ φωνή, καὶ κάτι ἀποκρίθηκε, σὲ τόνο θλιμμένο. Κ' ἔπειτα ξανάπε δυνατά :

—Ἄο' τη νὰ κουρεύεται, τὴν παλιοξερακιασμένη... Αὐτὴ δὲν πάει νὰ ἀπὸ λόγια, νὰν τὸ ξέρεις !

—Γιατί, ρὲ Κόλια ; Δὲ θὰν τῆς ξηγήθηκες καλά !

—Ἐγὼ δὲν τῆς ξηγήθηκα καλά ; Ἀλλά, Ἔννοια σου, καὶ δὲ θὰν τῆς περάσει... Θὰν τῆς στήσω ἄλλη μιχανή ! Ποῦ θὰ μοῦ πάει ; Μὲ θὰ μοῦ γλυτώσει ! Θὰν τῆς ἀλλάξω τὸν ἀδύξαστο, τῆς βρώμας ! Νὰ μὴ μὲ λένε Μπακουρέλια, θὰν τὸ δεῖς...

Ἔφτυσε χάμου, κούνησε τὸ χέρι, κ' ἔπεσε πάλι μὲ τὰ μοῦτρα στὴ δουλιά.

Οἱ ἄλλοι πῆγαν κ' ἔκατσαν τραγύρω στὸ λουλά.

Καὶ τὸ τραγούδι πῆρε πάλι φόρα. Πιὸ γερὸ καὶ πὸ σπαραχτικό, ἔμοιαζε νὰ μὴν ἔβγαινε ἀπὸ ἀνθρώπινα χρωματάκια. Σὲ λίγα χρόνια, ὅμως, ἄλλαξαν τὰ πράματα. Ἐμπλέξε ἄσκημα μὲ κάποιον κελευστή, ποὺ ἦταν τότε στὸ λιμεναρχεῖο, κ' ὕστερ ἐκεῖνος μεπατέθηκε ἄλλοῦ, τὴν παράτησε στὰ κρύα τοῦ λιμεροῦ, ὅπως συνήθως γίνεται σὲ τέτοιες περιστάσεις. Καὶ καιρακαλοῦσπας διαρκῶς, καθὼς ἦταν μόνη κ' ἔρημη κι' ἀπροστάτευτη, κατέληξε μέσα στὰ καφὲ—κονσέρ. Ἐπειδὴ ἦταν ἀκόμα πολὺ νέα, κ' ἤξαρε κάπως καὶ νὰ τραγουδεῖ, βρέθηκε, μιὰ μέρα, στῆς Γιακοῦς, τὸ πὸ ἐπίσημο καφὲ—κονσέρ τῆς Τρούπας.

Ἐκεῖ τὴ γνώρισε, μετὰ πενθ'—ἕξη μῆνες, κάποιο πειραιωτάκι πλουσιοπαιδο. Φαίνεται, τὴν ἀγάπησε τρελλά. Θέλησε νὰ τὴν πάρει ἀπὸ κεῖ. Κόντεψε, μάλιστα, νὰ τὴ στεφανωθεῖ, ἀλλὰ ἔπεσαν στὴ μέση οἱ δικοί του, καὶ φαίνεται νὰ πρόλαβαν τὰ πράματα. Καὶ στὸ τέλος, πέρασε κ' αὐτό. Μιὰ περιπέτεια, κι' αὐτή, κοντὰ στὶς ἄλλες. Ἔπειτα ἤρθε ἡ σειρὰ κάποιου ἀλλουνοῦ. Κ' ἔπειτα πλῆθος ἄλλες ἱστορίες. Κ' ἔπειτα πάλι, ξαφνικά, βρέθηκε στὴ Σμύρνη καὶ στὴν Πόλη. Ἔκανε τὸ κομμάτι της καὶ κεῖ. Μάζεψε κομπόσα παραδάκια, καὶ σ' ἕνα χρόνο, πάλι ξαφνικά, βρέθηκε ξανὰ στὸν Πειραιᾶ. Ἀλλὰ τώρα πιὰ δὲν ἦταν ἡ Φρόσω : ἦταν ἡ Στέλλα ἡ καπνοπαποῦδω, ἀγαπημένα τῶν κέντρων τῆς νυκτός, ἄστρα τῶν ὑπογείων παραδείσων !

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀνθοῦλα

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ

ΟΙ ΧΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ

Μιὰ φορὰ τρεῖς Χιῶτες, βλέποντας τοὺς διαβασμένους καὶ σλούσιους πατριῶτες τον νὰ μιλοῦν τὰ τουρκικά, νόμισαν πὼς χρωστοῦσαν τὴ σοφία καὶ τὸν πλοῦτο τους στὸ ὅτι ἤξεραν τὴν τουρκικὴ γλῶσσα κι' ἀποφάσισαν νὰ τὴ μάθουν κ' αὐτοί. Συμφώνησαν λοιπὸν νὰ πάνε στὴν Πόλη, νὰ μείνουν κεῖ μιὰ βδομάδα, νὰ μάθουν τὴ γλῶσσα καὶ νὰ γίνουν.... γραμματισμένοι καὶ.... πλούσιοι.

Ὅταν ἔφτασαν στὴν Πόλη, πῆγαν καὶ κάθησαν σ'—ἕνα χάνι καὶ τὴν ἄλλη μέρα βγῆκαν ἕνα γύρο στὴν πλατεια γιὰ νὰ μάθουν τοὐρκικες λέξεις. Τὸ βράδυ ποὺ ξαναπτάμωσαν σπὸ χάνι, ἄρχισε νὰ λέη καθένας τους τὴν τουρκικὴ λέξη ποὺ εἶχε μάθει, γυρίζοντας ὅλη μέρα.

Ὁ πρῶτος εἶχε μάθει τὴ λέξι «ζαὲρ» ποὺ σημαίνει «βρέβεται». ὁ δεύτερος τὸ «μπὶρ ἀχτζὲ—ἰτζίνι» ποὺ πάει νὰ πῆ «γιὰ ἕνα ἄτιρο» κι' ὁ τρίτος τὸ «μπανάντα—ἄλ» ποὺ ἐξηγεῖται «πάρε με καὶ μένα».

Ἅμα ξημέρωσε, σκέφτηκαν πὼς ἦταν νωρὶς ἀκόμα νὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα τους καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ μείνουν ἀκόμα μιὰ μέρα, γιὰ νὰ τελειοποιηθοῦν καλύτερα στὴ γλῶσσα.

Βγαίνοντας ἀπ' τὸ χάνι βρῆκαν ἕναν ἄνθρωπο σκοτωμένο. Στάθηκαν λοιπὸν ἀπὸ πάνω του καὶ τὸν κύτταξαν μήπως τὸν γνωρίζουν. Τὴν ἴδια στιγμὴ παρουσιάστηκε μπρός τους ἕνας «ζαφτιές», δηλαδὴ χωροφύλακας, καὶ ρώτησε τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς Χιῶτες ἂν ἐσκότωσε αὐτὸς τὸν ἄνθρωπο.

—Ζαέρ ! ἀποκρίθηκε ὁ Χιώτης, θέλοντας νὰ δείξη πὼς ξέρει τὴ γλῶσσα.

Τότε ὁ χωροφύλακας γύρισε στὸ δεύτερο Χιώτη καὶ τὸν ἐρώτησε τουρκικά :

—Γιατὶ τὸν ἐσκότωσε τὸν ἄνθρωπο ὁ σύντροφός σου ;

—Μπρ ἀχτζὲ-ἰτζίν ! εἶπε ἐκεῖνος.

Τότε ὁ χωροφύλακας ἔπιασε τοὺς δυὸ Χιῶτες καὶ τοὺς πράβηξε γιὰ τὴ φυλακή.

Ὁ τρίτος Χιώτης, ποὺ εἶχε μείνει πίσω ἀπ' τοὺς ἄλλους δυό, βλέποντας τοὺς συντρόφους του νὰ φεύγουν συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν χωροφύλακα, φώναξε δυνατά :

—Μπανάντα-ἄλ !

Ὁ χωροφύλακας τὸν ἔπιασε τότε κι' αὐτὸν καὶ τοὺς ἔκλεισε καὶ τοὺς τρεῖς μαζὶ στὴ φυλακή. Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε νὰ τοὺς ἀνακρίνη ὁ ἴδιος ὁ πασᾶς, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἤξεραν παρὰ μονάχα τὶς τρεῖς παραπάνω τουρκικὲς λέξεις, κάλεσε ἕνα διερμηνέα καὶ κατώρθωσε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ μάθη τὴν ἀλήθεια.

Ὁ πασᾶς, ὕστερ' ἀπ' αὐτό, τοὺς ἐσυχώρεσε καὶ τοὺς ἄφησε ἐλεύθερους. Κι' οἱ Χιῶτες ἔφυγαν ἀμέσως γιὰ τὴν πατρίδα τους κατατρομαγμένοι.

Κ' ἀπὸ τότε ἔμεινε ἡ παροιμία : «Τὴν ἔπαθαν σὰν Χιῶτες», στὴν ἔπαθαν Χιώτικη.

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ, ΑΝΕΚΔΟΤΑ, ΙΣΤΟΡΙΕΣ, ΑΣΤΕΙΑ

Πῶς ἀνεκαλύπτετο ἄλλοτε ὁ δολοφόνος. Πρὸ τοῦ νεκροῦ. Μακάβριες διατυπώσεις. Ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν. Ἡ πατρὶς διαφέρων καρπῶν. Πῶς ἀπόχτησαν τὰ ραπάνια σύρα. Τὰ κακὰ ὕστερνὰ τῶν βασιλέων. κτλ. κτλ.

Στὴ Γερμανία τὰ παληὰ χρόνια, ὅταν ἐβολοφονεῖτο κανεὶς καὶ ὁ φονεὺς του ἔμενε ἄγνωστος, ὑπῆρχε συνήθεια νὰ γυμνώνουν ἐντελῶς τὸ σῶμα τοῦ θύματος καὶ νὰ τὸ βάζουν μέσα σ' ἕνα φέρετρο. Μποστὰ σ' αὐτὸ ὑτερχοεῦοντο νὰ περάσουν καὶ νὰ τὸ ἀγγίξουν ὅλοι ὅσοι ἦσαν ὕποπτοι γιὰ τὴ δολοφονία.

Ἂν στὴν περίστασι αὐτὴ παρετηρεῖτο καμμιὰ ἀπότομη κίνησι τῶν ματιῶν, τῶν χειλιῶν, τῶν χεριῶν, τῶν ποδιῶν ἢ ὁποιουδήποτε ἄλλου μέλους τοῦ σώματος τοῦ θεωρουμένου ὑπόπτου ἢ ἂν τύχαινε νὰ ματώση ἡ πληγὴ τοῦ πτώματος, αὐτὸς ποὺ ἄγγιζε ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ νεκρὸ ἐθεωρεῖτο ἔνοχος καὶ ἐθαναττώτο.

Ἐπίσης καὶ στὴ Γαλλία παλαιότερα, οἱ δικασταί, προκειμένου νὰ ἀνακαλύψουν ἕνα δολοφόνο, τὸν πήγαιναν μπροστὰ σπὸ θῦμα καὶ τὸν ἀνάγκαζαν νὰ τὸ πιάση ἀπὸ διάφορα μέρη γιὰ νὰ κρίνουν ἀπὸ τὴν ἔκφρασί του ἂν ἦταν ἔνοχος ἢ ὄχι.

* * *

Οἱ ἀρχαῖοι Γαλάται συνήθιζαν νὰ βάζουν στὰ μαλλιά τους μιὰ πομάδα, καμωμένη ἀπὸ λίπος ἀγριογιδιοῦ καὶ στάχτη φηγοῦ. Ὅταν ἐπήγαιναν στὴ μάχη, κτλίζονταν ἐπάνω ἀπ' τὰ μαλλιά τους μιὰ μακρυὰ κοκκινόχρωμη λαμπὶ ποὺ τοὺς ἔδινε ἀρειμάνιο καὶ τρομερὸ ἀνάστημα.

Οἱ ἀνώτεροι δικαστικοὶ ἄρχοντες τῶν Γαλατῶν κατὰ τὶς ἡμέρες τῶν γιορτῶν ἐπουδρόριζαν τὰ γένεια καὶ τὰ μαλλιά τους μὲ ψήγματα κρυσαφιοῦ καὶ φοροῦσαν φοῦχα παρδαλά.

Ὅταν μιὰ Γαλάτις κόρη ἐρχόταν σὲ ἡλικία γάμου, ὁ πατέρας της προσκαλοῦσε σὲ τραπέζι τοὺς καλύτερους νέους τῆς περιφερείας καὶ ἔδινε στὴν ὑποψηφία νύφη τὸ δικαίωμα νὰ διαλέξη ἢ ἴδια ὁποιον ἤθελε.

Ὅταν δικαζόταν μεταξὺ τῶν Γαλατῶν κανένας παχύσαρκος, ἡ ποινή του ἔξημιάτο ἀπ' τὸ πάχος του. Ὅσο δηλαδὴ περισσότερο παχὺς ἦταν ὁ δικαζόμενος, τόσο πὸ αὐστηρὴ ἦταν κι' ἡ ποινή του.

* * *

Τὸ σαφρὸν κατάγεται ἀπὸ τὴ Σικελία. Τὰ χαλιὰ προϊόντα ἀνατολικὰ στὴν Ἀσσυρία.

Ἡ μελιτζάνες προῆλθαν ἀπ' τὴν Ἀφρική.

Τὰ ροδάκινα, τὰ καρύδια καὶ τὰ μῆλα ἔχουν πατρίδα τους τὴν Περσία.

Τὰ ραπανάκια τέλος καταγωγὴ ἀπὸ τὴ Νότιο Εὐρώπη. Ὅσα τὰ πρωτοφύτεψαν δὲ στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶχαν σύρα. Τὴν σύρα τὴν ἀπόχτησαν σιγὰ—σιγὰ στὸν τόπο μας, λόγω τοῦ κλίματος ἢ κάποιας ἄλλης αἰτίας.

* * *

Κάποιος Ἄγγλος εἶχε τὴν ἀτυχία νὰ καταρτίση στατιστικὴ περὶ τοῦ τέλους τῆς ζωῆς 2.500 βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων. Οἱ ὁποῖοι ἐκυβέρνησαν 74 ἔθνη. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὶς παρατηρήσεις του, 300 ἀπ' αὐτοὺς ἀνατράτησαν, 64 καταδικάσθησαν 28 αὐτοκτόνησαν, 24 παραφρόνησαν, 100 σκοτώθηκαν σὲ μάχες, 123 συνελήφθησαν καὶ τοὺς ἐχθροὺς των, 25 βασανίστηκαν καὶ θανατώθηκαν, 150 δολοφονήθηκαν, 108 ἀπαγχονίσθηκαν ἢ αὐτοκατεστράφησαν καὶ πολὺ λιγώτεροι ἀπὸ τὸ ἕνα τρίτο πέθαναν ἀπὸ φυσικὴ ἀδικία.

* * *

Σὲ κάποιο ξενοδοχεῖο τῆς Καλκούτας ὑπῆρχε ἄλλοτε κολλαμένη ἡ παρακάτω εἰδοποίησις :

«Παρακαλοῦνται οἱ ἀξιότιμοι πελάτες νὰ... μὴ δέρνουν τοὺς ὑπαλλήλους !».

Σ' ἕνα ξενοδοχεῖο πάλι τῶν Δούρβων ὑπῆρχε ἀναρτημένη ἡ ἀκόλουθη ἐπιγραφή :

«Ἀπαγορεύεται στοὺς πελάτες νὰ φιλοῦν τὶς ὑπηρέτριες στὴ σκάλα, γιατὶ ἀρίνουν τὰ πιάτα ποὺ βαστοῦν καὶ πέφτουν καὶ σπάνε !».

Σ' ἕνα ξενοδοχεῖο πάλι τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχει καὶ σήμερα κρεμασμένη ἡ ἑξῆς εἰδοποίησις :

«Παρακαλοῦμεν εὐσεβάστους τοὺς εὐγενεῖς πελάτες μας νὰ μὴ πλαγιάζουν μὲ... τὰ παπούτσια τους !».

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΠΡΑΒΟ, Ρενάτε! εἶπε ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων στὸν Ρουτζιέρι. Κι' αὐτὰ τὰ φτιασίδια τί εἶνε; τὸν ρώτησε κατόπιν.

— Εἶνε ἀπὸ τὰ συνηθισμένα, βασίλισσά μου. Αὐτό, π. χ., εἶνε μιαῦρο γιὰ τὶς βλεφαρίδες καὶ τὰ φρύδια. Ἐκεῖνο τριανταφύλλινο γιὰ τὰ χείλη. Τὸ ἄλλο χρησιμεύει νὰ δίνη στὸ πρόσωπο γυναλιστερὸ χρῶμα. Καὶ ὅμως, ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ μεταχειρισθῆ αὐτὰ τὰ φτιασίδια, μετὰ δυὸ μέρες θἄχη στὸ πρόσωπο φοβεροὺς πόνους, οἱ ὁποῖοι θὰ καταλήξουν σὲ ἕλκος καὶ θὰ τὴ μεταβάλουν σὲ τέρας ἀσχημίας...

— Ἄ, δὲν σκοτώνει λοιπόν;

— Ξέρεσε πολὺ καλά, Μεγαλειοτάτη, ὅτι ὁ χειρότερος θάνατος γιὰ μιὰ γυναῖκα εἶνε ἡ στέρησι τῆς καλλονῆς της.

— Καλά, τὸν διέκοψε ἡ Αἰκατερίνη. Κι' αὐτὸ ἐκεῖ πέρα ποὺ μοιάζει σὰν νερό, τί εἶνε;

— Τὸ βρήκατε, Μεγαλειοτάτη. Εἶνε νερὸ καὶ μάλιστα καθαρώτατο. Εἶνε τὸ καλύτερο παρασκεύασμα τῆς Λουκρητίας Βοργίας καὶ δὲν ἀφίνει κανένα ἴχνος στὸ στόμα τοῦ ἀτόμου ποὺ τὸ πίνει. Ἂν κάμετε σὲ κανέναν τὴν τιμὴ νὰ τὸν προσκαλέσετε σὲ τραπέζι καὶ τοῦ δώσετε λίγο ἀπ' αὐτὸ τὸ νερό, νὰ εἶστε βέβαιη πὼς θὰ γυρίση στὸ σπίτι του μιὰ χαρά. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ ἕνα μῆνα θ' ἀρχίση νὰ αἰσθάνεται κάποια ἀδιαθεσία. Σιγὰ—σιγὰ θὰ κοστῆ ἡ ὄρεξί του, θὰ τὸν καταλάβη γενικὴ ἀδυναμία καὶ τρεῖς ἀκριβῶς μῆνες μετὰ τὸ γεῦμα θὰ πεθάνη!

— Τὰ θερμά μου συγχαρητήρια, Ρουτζιέρι, ἀλλὰ τὸ μέσον αὐτὸ ἀργεῖ νὰ φέρη ἀποτέλεσμα...

— Ἂς διαλέξουμε λοιπὸν κανένα ἄλλο. Αὔριο νωρὶς ὅτι θὰ συναντηθῆτε μὲ κάποιο πρόσωπο ποὺ σᾶς ἐνοχλεῖ. Μετὰ πόσον καιρὸ θέλετε νὰ πάψη αὐτὴ... ἡ ἐνόχλησι;

— Εἶνε ἀνάγκη ἡ Ἰωάννα ντ' Ἀλμπρὲτ νὰ πεθάνη ὕστερ' ἀπὸ ἑξῆντα ἡμέρες ἀπὸ σήμερα. Οὔτε παρακάτω, οὔτε παραπάνω.

— Ἡ ὑπόθεσι αὐτὴ εἶνε εἰκολώτατη, Μεγαλειοτάτη, καὶ θὰ κανονιστῆ μιὰ χαρά. Διαλέξτε καὶ πέτε μου τί θέλετε ἀπ' αὐτὸ τὸ μικρὸ ἐβέννιο τραπεζι...

— Τί εἶνε αὐτὸ τὸ βιβλίο;

— Εἶνε ἕνα προσευχητάριο, δεμένο ἐξαίρετα καὶ στολισμένο μὲ χρυσὲς πόρτες, πολὺ κατάλληλο γιὰ τὰ χέρια ἑνὸς καλοῦ καθολικοῦ. Ἀρκεῖ νὰ τὸ ξεφυλλίση κιά....

— Φτάνει.... φτάνει, εἶπε ἡ Αἰκατερίνη. Ξεχνᾶς ὅτι ἡ Ἰωάννα ντ' Ἀλμπρὲτ εἶνε διαμαρτυρομένη; Κι' αὐτὸ ἐδῶ τὸ καλαθάκι τί χρησιμεύει, Ρενάτε;

— Εἶνε ἕνα πολύτιμο κομμωτέχνημα, καμωμένο ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι, ἀληθινὸ βασιλικὸ δῶρο. Ἀνοῖξτε το καὶ θὰ δῆτε ὅτι ἀπὸ μέσα εἶνε στρωμένο μὲ δέρμα τῆς Κορδοάης. Ἔχει ἐπίσης καὶ μιὰ ἐλαφρὴ μυρωδιά, καθόλου ἐπικίνδυνη. Ἂν ὅμως ἀγγίξετε αὐτὸ τὸ δέρμα, ἂν ἀρῆσε γιὰ λίγο τὸ χέρι σας ἐπάνω του, ἡ οὐσία μὲ τὴν ὁποίαν εἶνε διεστοτισμένο, θὰ μπῆ διὰ τῶν πόρων τῆς ἐπιδερμίδος στὸ αἷμα σας καὶ μετὰ ἑξῆντα μέρες θὰ σᾶς πάσῃ πυρετός, ἀπ' τὸν ὁποῖο θὰ πεθάνετε ἀσφαλῶς.

— Πολὺ καλά, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐξήγησες γιὰ ποιὸ λόγο πρέπει νὰ βάλη κανεὶς τὸ χέρι του μέσα στὸ καλάθι.

— Ἔχετε δίκηο. Ἀντὶ τοῦ χεριοῦ ὅμως μπορεῖ νὰ βάλη κανεὶς μέσα στὸ καλάθι ὁτιδήποτε ἄλλο βρίσκεται σὲ ἄμεση σχέσι μὲ τὸ χέρι ἢ μὲ ἄλλο μέλος τοῦ σώματος, π. χ. ἕνα μεταξωτὸ περιλαίμιο ἢ γάντια. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε καὶ πάλι τὸ ἴδιο, γιατὶ τὸ περιλαίμιο ἢ τὰ γάντια θὰ ποτιστοῦν ἀπ' αὐτὴν τὴν οὐσία καὶ θὰ τὴν μεταδώσουν στὸ σῶμα τοῦ ἀτόμου, στὸ ὁποῖο θὰ χαρίσετε τὸ καλαθάκι....

— Ὦ, μὰ αὐτὸ εἶνε ἀριστούργημα!...

— Πράγματι, εἶνε τὸ ἀριστοτεχνικώτερο ἔργο μου. Γιὰ νὰ συνδυάσω τὰ μίγματα ποὺ ἀπετέλεσαν τὴ δηλητηριώδη οὐσία του, κατέγινα πολλὰ χρόνια καὶ ἄπειρες φορὲς ἐκινδύνευσα νὰ πέσω θῦμα τῶν δηλητηρίων ποὺ ἀνακάτευα. Μὲ ἄλλα λόγια, βασίλισσά μου, μέσα σ' αὐτὸ τὸ κομψοτέχνημα περιέκλεισα μὲ τὸν ἐξαιτινότερο τρόπο τὸ θάνατο. Πάρτε το λοιπόν, εἶνε δικό σας...

— Τὸ παίρνω! φώναξε ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπο πρόδινε μιὰ ἀνεκφραστη ἱκανοποίησι.

Σήκωσε ἔπειτα τὰ μιὰ στιγμὴ μὲ τὰ χέρια της τὸ θανατηφόρο δῶρο ψηλὰ καὶ ψιθύρισε:

— Ἀφοῦ εἶνε θέλημα Θεοῦ, ἂς γίνη!....

Κατόπιν ἡ Αἰκατερίνη κ' ὁ Ρουτζιέρι ἄνοιξαν τὴν πόρτα τοῦ ἐργαστηρίου καὶ βγῆκαν ἔξω.

ΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

Μιὰ μέρα ὕστερα ἀπ' τὴν συνάντησι τοῦ Φραγκίσκου ντὲ Μονμορανσὺ μὲ τὴν κόρη του καὶ τὴ σύζυγό του, στὸ σπίτι τῆς ὁδοῦ Μοναμάρτρης ἐπικρατοῦσε ἀπόλυτη ἡσυχία.

Ὁ Φραγκίσκος ἔλπιζε, ὅτι ἡ Ἀνναμπέλλα, ἀφοῦ περιοῦσε ἡ πρώτη κρίσις τῆς ἀσθενείας της, θ' ἀναστοῦσε καθ' ὁλοκληρίαν τὸ λογικό της κι' ἑπομένως δὲν ἀνησυχοῦσε πολὺ γι' αὐτό.

Ἡ Λουΐζα πάλι, μεθυσμένη ἀπὸ χαρὰ ποὺ ξαναβρῆκε τὸν λατρευτό της πατέρα, δὲν εἶχε κι' αὐτὴ καιμὰ ἀμφιβολία, ὅτι ἡ μητέρα της θὰ ξαναρχόταν στὰ λογικά της καὶ θὰ μποροῦσε, ὕστερα ἀπὸ τόσων χρόνων περιπέτειες, νὰ λάβη κι' αὐτὴ μέρος στὴν εὐτυχία ποὺ τῆς ἐτοιμάζασε τὸ πεπρωμένο.

Ἔτσι ὅλοι ἔλπιζαν στὸ Θεὸ κι' ἦσαν εὐχαριστημένοι ποὺ συνετήθησαν κάτω ἀπ' τὴν ἴδια στέγη, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ γέρο Παρνταγιὰν ἐξαιρουμένου.

Ἡ νύχτα πέρασε ἐπίσης ἤσυχη. Ὡστόσο κατὰ τὸ βράδυ τῆς ἑπομένης, παρατηρήθηκε ζωηρὴ κίνησι στὸ δρόμο, μπρὸς ἀπὸ σπίτι. Ἦταν ὁ Ἐρρῖκος Μονμορανσὺ ποὺ εἶχε πάει μ' ἕνα μέρος τῆς φρουρᾶς τῶν ἀνακτόρων νὰ ἐπιθεωρήση τὸ ἀπόσπασμα ποὺ φύλαγε τὸ σπίτι. Ὅπου ἦσαν κλεισμένοι οἱ δυὸ Παρνταγιάν.

Ὁ Ἐρρῖκος εἶχε μαζύ του σαράντα ἄνδρες γιὰ νὰ ἀντικαταστήση τοὺς φρουροὺς τοῦ δουκὸς ντ' Ἀνζοῦ. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν βρισκόταν ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, καθὼς καὶ ὁ λοχαγὸς ποὺ εἶχε λάβει τὴν προσωπικὴ ἐγγύηση τῆς Ἀνναμπέλλας γιὰ τοὺς Παρνταγιάν.

Ὁ Ἐρρῖκος Μονμορανσὺ πέρασε ὅλη αὐτὴ τὴ νύχτα στὸ ὕπαιθρο. Κατὰ τὴ χαραυγή, μὴ μπορῶντας νὰ περιμένη πειά, διάταξε τοὺς στρατιῶτάς του νὰ γεμίσουν τὰ ὅπλα τους καὶ νὰ εἶνε ἕτοιμοι.

Συγχρόνως ἔβαλαν σ' ἐνέργεια ἕνα εἶδος παλιομοδιτικοῦ κρυσφύγετου ποὺ εἶχε κατασκευάσει ἀπὸ μιὰ πελωρία δοκό. Τὸ μηχάνημα, τὸ ὁποῖο εἶχε κατασκευάσει ἀπὸ μιὰ πελωρία δοκό. Τὸ μηχάνημα αὐτὸ θὰ τὸ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ ν' ἀνοίξουν μὲ τὴ βία τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ ποὺ βρισκόπτουσαν οἱ Παρνταγιάν.

Ὁ γέρο Παρνταγιάν, ἀκούγοντας ὅλον αὐτὸ τὸ θόρυβο στὸ δρόμο, πρόβαλε τὸ κεφάλι του ἀπ' τὸ παράθυρο καί, βλέποντας ὅλως αὐτὲς τὶς προετοιμασίες, εἶπε μέσα του :

— Ἂν αὐτοὶ μᾶς ἐπιτεθοῦν, παρὰ τὴ συμφωνία τους μὲ τὴν οἰκοδέσποινα, τότε δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ τηρήσωμε κι' ἐμεῖς τὸ λόγο μας.... Εἴμαστε ἐδῶ φιλοξενούμενοι ὑπὸ τὴν προσωπικὴ ἐγγύησι τῆς κυρίας Ἀνναμπέλλας ντὲ Πιέν καὶ κάθε ἐχθροπραξία τους μᾶς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ φύγουμε.

Τὴ σκέψι του αὐτὴ τὴν εἶπε στὸν Φραγκίσκο, ὁ ὁποῖος συμφώνησε ἀπολύτως μαζύ του. Μόνον ὁ γυιός του δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τὶς συμβουλὲς τοῦ πατέρα του. Ὁ Ζὰν ντὲ Παρνταγιὰν ἦταν τῆς γνώμης, ὅτι ἔπρεπε νὰ φύγουν κρυφὰ ἀπ' τὸ σπίτι ἡ Ἀνναμπέλλα κι' ἡ Λουΐζα μὲ τὸν Φραγκίσκο Μονμορανσύ, αὐτὸς ὅμως κι' ὁ πατέρας του ἀφοῦ ἦταν ἄνδρες καὶ μένουν.

Τότε ὁ γέρο Παρνταγιὰν πῆρε παράμερα τὸν γυιό του καὶ τοῦ εἶπε :

— Μ' αὐτὸ ποὺ ζητᾶς, παιδί μου, βλέπω ὅτι θέλεις νὰ πεθάνης!...

— Μάλιστα, πατέρα, ἀπάντησε ὁ Ζάν.

— Τότε θὰ πεθάνουμε μαζύ! Ἀλλὰ γιὰ πές μου. Γιατὶ θὲς νὰ σκοτωθῆς; Φοβᾶσαι μήπως χάσης τὴ Λουΐζα τώρα ποὺ βρῆκε τὸν πατέρα της; Τὴ θεωρεῖς τόσο περήφανη κι' ἀχάριστη; Ζήτησε τὴν κόρη σὲ γάμο ἀπὸ τὸν πατέρα της; Σοῦ ἀρνήθηκαν;

(Ἀκολουθεῖ)

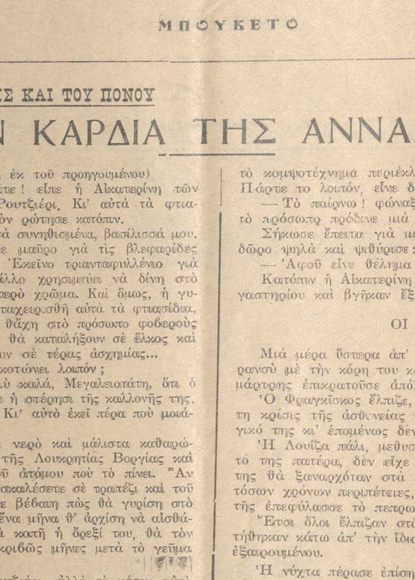

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΘΑΜΕΝΗ

Ὁλόκληστη τοῦ περβολιοῦ τὴν (πόρτα.
τὴν πνίξανε τ' ἀπόξενα τὰ χόρτα.
Καὶ τὰ νερὰ σαρώσαν τὰ λου- (λούδια
ποὺ φύτεψες μὲ πρόσχαρα τρα- (γούδια.
Καὶ τὸ ψηλὸ δεντρί, τὸ καλο- (καίρι
ποὺ τραγουδοῦσε ἀντάμα μὲ τ' ἀ- (γέρι,
ἐγράφτηκε νὰ κλαίη μαρμαρένα
τὰ φύλλα του, καὶ πιὸ πολὺ ἐ- (σένα.
Κι' ἐγὼ—μὰ τί νὰ πῶ γιὰ μένα
ποὺ τρέχω μοναχὸς στὰ περα- (σμένα
μὲ τὴν καρδιὰ στὴ θλίψι βου- (τηγμένη;—
κλαίω γιὰ σένα ποὺ εἶσαι πεθα- (μένη...

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΗΣ κ. ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΣΤ. ΔΑΦΝΗ

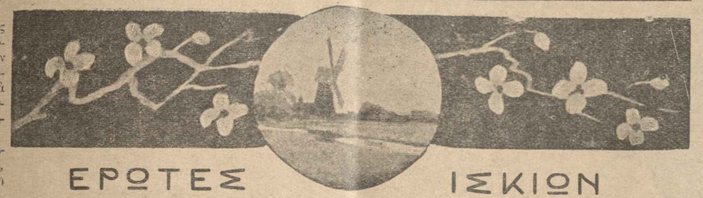

ΕΡΩΤΕΣ ΙΣΚΙΩΝ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο καὶ τέλος).

Ἡ μητέρα τῆς Γιασεμῆς, ποὺ ὁ πόνος τῆς ζωῆς τὴν ἔχει κάμη σοφή, μεταχειρίζεται μιὰ φευτιά, σὰ νὰ μαντεύη κάποιον ἄφοβο κίνδυνο.

—Ὄχι, ὄχι! Καθόλου δὲν ἔφυγε, εἶπε στὴν ἄρρωστη κόρη. Εἶνε 'δῶ! Σήμερα, μάλιστα, καθὼς ἄνοιγα τὴν τζαμόπορτα, ἔκαμνα νὰ δῶ, καὶ τότες αὐτὸς μοῦ χαμογέλασε καὶ μὲ χαιρέτησε πάλι.

Μιὰ τρομοῦλα πέρασε ἀπὸ τὴ ράχη τῆς Γιασεμῆς, κατέβηκε στ' ἀδύνατα μπράτσια της κι' ἔφερε ἕνα γλυκὸ μούδιασμα σ' ὅλο της τὸ κορμί. «Ἔτσι λοιπόν, τήνε χαιρέτησε πάλι καὶ μάλιστα χαμογέλασε !» Ἀπὸ τὰ μάτια τῆς Γιασεμῆς περνοῦνε σὴν νεφρα, λαχτάρες. ἀηησχίες... Κι' ὅς τόσο, ὅλ' αὐτὰ εἶνε ἡδονικὰ σὰ φιλιὰ ποὺ τὰ ὀνειρεύεται ἡ πρώτη ἀγάπη ν' ἀγγίξουν τὰ κλαμένα της βλέφαρα, γεμάτα ὑπόσχεσι....

Τὰ μάγουλά της βγάζουν φλόγες καὶ ἡ φλέβα τοῦ λαιμοῦ της χτυπᾷ, λὲς καὶ θὰ σπάσῃ.

Θὰ ἤθελε μ' ἕναν κάποιο τρόπο νὰ πληροφορήσῃ τὸ γείτονά της γιὰ τὴν ὕπαρξή της... Νὰ τὸν κάνῃ νὰ καταλάβῃ πὼς ἐκεῖ, δίπλα του, μόλις δυὸ βήματα, Θεέ μου, εἶνε μιὰ ψυχὴ ζεστή, τόσο ζεστή, ὅσο καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ βιολιοῦ του, ποὺ σώπασε ἄξαφνα ἐδῶ καὶ τρεῖς μέρες. Βέβαια! ἦταν ἕνας τρόπος. Πῶς δὲν τὸ σκέφτηκε; Νά! Θὰ μποροῦσε προχτὲς τὸ βράδυ νὰ κατέβῃ ἀπ' τὸ κρεββάτι —κι' ἂς λέῃ ὁ γιατρός,— νὰ πάῃ ἀπὸ παράθυρό της καὶ νὰ στείλῃ τὸν ἴσκιο της βόλτα στὸ δικό του... νὰ κάνῃ πὼς σιάζει τὰ μαλλιά της μὲ τὰ δυό της χέρια.... πὼς σηκώνει τὶς κοτσίδες της καὶ τὶς τυλίγει ἀργὰ—ἀργὰ γύρω ἀπ' τὸ κεφάλι της. Θὰν τὴν ἔβλεπε, δὲ γίνεται. Μὰ δὲν τῆς ἦρθε στὸ νοῦ. Ναί· θὰ ἤθελε ἀκόμα νὰν τοῦ πῇ, μ' ἕναν κάποιο τρόπο, πὼς κάτι ἤξερε ἀπὸ τὴ ζωή του, ποὺ ἕνα κομμάτι της τοῦλεπε νὰ περνᾷ κάθε βράδυ μὲς ἀπὸ τὸ φωτεινὸ τελλάρο στὸν τοῖχο... ἤξερε πῶς εἶνε τὰ μαλλιά του, ἡ κορμοστασιά του, τὸ χαμόγελό του ἀκόμα καὶ ἡ ματιά του !... καὶ πῶς τώρα εἶνε τρεῖς βραδιὲς ποὺ ἔπεσε ἕνας μεγάλος ἴσκιος καὶ τ' ἁφάνισε ὅλα !... Ναί, θὰ ἤθελε, μὰ πῶς;

Σὲ μιὰ στιγμὴ κάνει νὰ μιλήσῃ καὶ μπερδεύεται πάλι, μὰ ὅς τόσο ἀκούγονται δυὸ—τρία λόγια :

—Νὰν τοῦ γράψω... καὶ κρύος ἱδρὼς τὴν περιχύνει. Νομίζει πὼς κάτι ἔφυγε ἀπὸ πάνω της καὶ στὸ κρεββάτι δὲ μένει τώρα παρὰ ἕνα σκελετωμένο κορμὶ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ σαλέψῃ.

Ἡ μητέρα πνίχτηκε. Ὦ, Θεέ μου! τί εἶνε τοῦτο ποὺ ἀκούει; «Νὰν τοῦ γράψω;» Ἀλήθεια;! Τολμᾷ ἡ Γιασεμὴ καὶ λέει μιὰ τέτοια κουβέντα στὴ βασανισμένη της μητέρα; Καὶ τί μπορεῖ νὰ γράψῃ, τί ἔχει νὰ γράψῃ ἡ κόρη της σ' ἕναν ἄγνωστο νέο ποὺ ἔτυχε νὰ κάθεται δίπλα τους, κι' ἔπαιξε κάνα—δυὸ φορὲς βιολί; Ἄξαφνα τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ περνοῦσὶ δικοπα μαχαίρια ἀπ' τὴν καρδιά της : «Ἀφῆστε την νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει....» Γυρίζει καὶ τὴν κυτπάζει Ὦ, τί μάτια εἶν' αὐτά !... μεγάλα, μαῦρα, πέλαγος! Νοιώθει τὰ γόνατά της νὰ λυγίζουν· κάτι πί πὸ ἀσα θόρυβο μὰ τρομερὸ τῆς τσακίζει τὴ μητρικὴ της αὐστηρότητα. Καὶ τότε μὲ μιὰ προσπάθεια, ποὺ κάνει τὴ φωνή της νὰ βγαίνῃ ἥσυχη καὶ φυσική, λέει :

—Νάν τοῦ γράψωμε· γιατὶ νὰ μὴν τοῦ γράψωμε!

Καὶ οἱ δυὸ αὐτὲς ὅμοιες φράσεις ἔπεσαν μέσα στὴ λογύσιγμη ἀγωνία τῶν δύο γυναικῶν σὰν δυὸ κομψορὶ πελέκια.

Ἡ μητέρα σηκώνεται, πρόθυμη τώρα· βάζει τὴ λάμπα στὸ τραπέζι, κοντὰ στὸ κρεββάτι· φέρνει τὸ βαρὺ κριστάλλινο καλαμάρι. Ψάχνει μὲς στὸ συρτάρι, κρύβεται, θαρεῖς, ἐκεῖ μέσα! Πόση ὥρα κάνει, Θέ μου, νὰ βοῦ μιὰ κόλλα χαρτί !... Ὕστερα κάθεται, ἀνοίγει τὸ καλαμάρι, βυτᾶ...

—Ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ! λέει ἄξαφνα ἡ Γιασεμὴ καὶ σηκώνεται μὲ μιὰ δύναμη! Κύρι' ἐλέησον! Θαρεῖς πὼς τόσον καιρὸ τοὺς κορόϊδευε ἔλεος! Νάτηνε !... εἶνε καλά! Τὰ μάτια της ἔχουνε κάτι γυαλάδες σὰν τοῦ μενεξεδένιου φιόγκου ποὺ πόνε παίρνει πότε-πότε τὸ φῶς τῆς λάμπας.

Συλλογίεται λίγο κι' ἀρχίζει :

—«Ἀξιότιμε κύριε...»

Ἡ μάνα κάνει νὰ γράψῃ, μὰ ἡ Γιασεμὴ τήνε σταματᾷ.

—Ὄχι, στάσου !... «Ἀγαπημένε μου... εἶνε τώρα δυὸ βραδιές... τρεῖς... βέβαια τρεῖς μέρες εἶνε ποὺ ἡ ψυχή μου θέλει νὰ γνωρί-σ...» ...«γνωρίσῃ», λέει κ' ἡ μητέρα της καθὼς γράφει συλλογιέται : «Ναί, αὐτὸ τὸ γράμμα δὲ θὰ φτάσῃ ποτὲς ἐκεῖ ποὺ στέλνεται, γιατί, ἂν ἤτανε νὰ φτάσῃ δὲ θἄν τὄγραφε. Κάνει αὐτὴ τὴ θυσία, γιατί ἔχει μιὰ διαίσθησι, ὄχι συνειδητή, πὼς τὸ πλάσμα ἐτοῦτο ποὺ ἀναπάθετα δίπλα της καὶ μπερδεύει τὰ λόγια του καὶ τὰ νοήματά του, ἔπαψε νὰ εἶνε δικό της· ἔπαψε νὰ ἔχῃ σάρκα. Εἶνε ἡ Ψυχὴ ποὺ ἔχει ἀνοίξῃ τὰ μεταξένια της φτερὰ κι' ἀνάβει τὸ λυχνάρι της γιὰ νὰ δῇ καὶ νὰ γνωρίσῃ....

—...«τὸ θεῖο μουσικό», λέει πάλι ἡ Γιασεμή, «κάθε φορὰ ποὺ ἄκουγα...»

—...«ἄκουγα», ἐπανέλαβε ἡ μητέρα ποὺ ἔγραφε, χωρὶς νὰ καλοβλέπῃ τὰ ἀλλόκοτα ἐκεῖνα γράμματα ποὺ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν...

—... τὴ μουσικὴ σκάλα τοῦ βιολιοῦ, ποὺ μ' ἔφερνε ἴσια στὸν οὐρανό».

—...«οὐρανό», ἔκαμε ἡ μητέρα, καὶ ἡ πέννα της ὅσο νὰ φτάσῃ ἀπὸ τὸ καλαμάρι στὸ χαρτί, ἔγραψε στὸν ἀέρα μιὰ στασιμένη γραμμή, σημαδεύοντας μ' ἕνα πηχτό, φαρμακωμένο κόμπο τὴ γκαλιστερή του ἀστράδα. «Ὦ! πῶς θὰ ἤθελε νὰν τὰ πετάξῃ ὅλα ἀπὸ μπροστά της καὶ νὰν τὴν ἀρήσουν νὰ πέσῃ στὸ τραπεζάκι νὰ κλάψῃ, νὰ κλάψῃ, ὅσος καὶ τὴ σπλαχνισοῦπῆ....

—«Αὐτὸς ποὺ εἶνε ψηλὰ στὰν οὐρανό, μὲ παίρνει στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸ καράβι μὲ πάει...»

Μικρὴ παύση.

—... «Ὄχι...» ξαναλέει, ἐναί... πρέτει νὰ μὲ κατηλάβετε : κάθε βράδι ἤξαφα πότε θὰ «φῆτε-ναί! 'Εβγαίνατε στὸ παράθυρο... τὸ φῶς σας ἔστειλνε στὸν ἀντικρυνό σας τοῖχο ἕνιεν ἴσκιο... ἤσαστε σεῖς...»

Ἡ μητέρα κρύβει τὸ μέτωπό της μὲ τὸ ἀριστερό χέρι καὶ μουρμουρίζει κάνοντας πὼς γράφει :

—...«ἤσαστε σεῖς.»

—...«Θὰ γίνω γρήγορα καλά... τώρα ποὺ θἄμπη ὁ Μάης...»

Μικρὴ παύση.

—...«στὴν ἐξοχή... κόκκινα, γαλάζι' ἀνθάκια... γιὰ σᾶς...»

—...«γιὰ σᾶς...» κάνει ἡ μητέρα.

Μεγάλη παύση.

Ἡ μητέρα περιμένει, κατεβάζει τὸ χέρι ἀπὸ τὸ μέτωπό της, γυρίζει, πετάει τὴν πέννα... Θεὲ καὶ Κύριε! Ἡ Γιασεμὴ εἶνε ἀνάσκελα, μὲ τὰ μάτια βασκλεμένα, τὸ στόμα μισανοιγτό. Χαμογελᾷ ἀκίνητη μὲ τὰ διάφανα χεράκια ἁρπαμένα στὴ γνοῦδωτὴ κουβέρτα. Ὁ θαλασσὶς φρύγκος της γυαλοκοπάει στὰ μαλλιά της.

—Ἐσὺ ἡ νύχτα εἶνε θεοσκότεινη, ὁ οὐρανὸς χαμηλός, τὰ σπίτια ὅλα ἀμπαρωμένα.

—Ἄξαφνα μιὰ σαφηνιστὴ φωνὴ ἀνοίγει δρόμο στὴ βουρκωμένη σιγαλιὰ καὶ χτυπᾷ τὶς γλεισμένες πόρτες. Παράθυρα ἀνοίχτηκαν καὶ κάποιος ἀκούστηκε νὰ φωνᾷ : «Τί εἶνε;» Δυὸ—τρεῖς ἄνθρωποι σταθήκανε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι ἀπ' ὅπου βγῆκε ἡ θρηνητὴ φωνή.

—Κάποιος ἀπὸ πέθανε, εἶπε ἕνας.

—Ἔ, τὰ ἄδα του νὰ ἀρέβα μας, φυλοσόρησε ἄλλος. Ψεύτικος κόσμος. Δὲ βαριέσαι!

Κάτι τράβηξαν κοπὶ κάτω μὲς στὸ πηχτὸ σκοτάδι.

Μόνο στὸν ἀντικρυνὸ τοῖχο ἀτρεμοῦσε ἕνα μεγάλο φωτεινὸ τετράγωνο σὰν ὁλόχρυση πλάκη στὸ ἀνεξερεύνητο ἄπειρο. Λὲς καὶ πρόσμενε νὰ πάρῃ τὴ λευτερωμένη πειὰ ψυχὴ τῆς παιδούλας καὶ νὰ τὴν περάσῃ ἀπὸ τὴ γῆ ἴσια στὸν οὐρανό.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

Νὰ πάῃ στὸ παράθυρό της καὶ νὰ στείλῃ τὸν ἴσκιο της πλάϊ στὸν δικό του...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

—Ὁ ἔρωτας μοιάζει μὲ τὶς γυναῖκες. Εἶνε ἢ φλύαρος ἢ στοχαστής.

—Δὲν εἶνε βέβαιο πότε εὐχαριστεῖται ἡ γυναῖκα : ὅταν βλέπει ἕναν ὡραῖον ἄντρα ἢ μιὰ ἄλλη γυναῖκα ἄσχημη.

—Ἡ γυναῖκα γελάει ἅμα μπορεῖ καὶ κλαίει ἅμα θέλει.

—Δυὸ ἤδη δακρύων τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς γυναίκας : ἡ τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀπάτης. Τὰ πρῶτα εἶνε ἁπλᾶ σταγόνες, τὰ δεύτερα βλάκερη θάλασσα.

—Ἡ γυναῖκα, γιὰ νὰ μὴ μπορῇ ν' ἀγαπᾷ, πρέτει νὰ σκέφτεται πολύ.

—Ἡ καλὴ γυναῖκα, λέγει ὁ Ἅγ. Ἱερώνυμος, εἶνε ἕνα μυθικὸ πουλί.

ΟΙ ΤΡΑΓΙΚΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΕΝΟΣ ΕΣΤΕΜΜΕΝΟΥ

(Ἀπὸ μια σπανία καὶ δυσεύρετη βιογραφία)

Ὁ Ὀλιβιὲρ Κρόμβελ.

Παραθέτουμε παρακάτω, ὅπως πῆς διηγεῖται ἕνας παλαιὸς βιογράφος του, τὶς συγκινητικὲς λεπτομέρειες, τὶς σχετικὲς μὲ τὸ τραγικὸ τέλος τῆς Ἀγγλίας Καρόλου Α', ὁ ὁποῖος κατεδικάστηκε, ὡς γνωστόν, σὲ θάνατο καὶ ἐκαρατομήθη ἐπὶ τῆς δικτατορίας τοῦ τρομεροῦ καὶ πανισχύρου Κρόμβελ.

«.... Ἀφοῦ κοιμήθηκε βαθειὰ ἐπὶ τέσσερες ὧρες τὴν στερνὴ νύχτα τῆς ζωῆς του, ὁ Κάρολος σηκώθηκε τὸ πρωῒ ἀπ' τὸ κρεββάτι του κι' ἄρχισε νὰ ντύνεται, ἐνῶ ὁ θαλαμηπόλος του Ἐρβέρτος προσπαθοῦσε νὰ τὸν χτενίση, σκυθρωπὸς καὶ παραγμένος.

— Χτένισέ με ὅπως πάντα, σὲ παρακαλῶ, τοῦ εἶπε ὁ μελλοθάνατος κύριός του. Ἂν καὶ τὸ κεφάλι μου δὲν πρόκειται νὰ μείνῃ πολὺ ἐπάνω στοὺς ὤμους μου, σήμερα θέλω νάμαι στολισμένος σὰν γαμπρός.

Κατόπιν ὁ βασιλεὺς ζήτησε νὰ φορέσῃ ἕνα πουκάμισο παραπάνω.

— Σήμερα, δικαιολογήθηκε, εἶνε ὁ καιρὸς πολὺ κρύος καὶ μπορεῖ νὰ τρέμω τὴν ὥρα τοῦ μαρτυρίου μου. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὑπάρχει κίνδυνος μερικοὶ νὰ τὸ ἀποδώσουν αὐτὸ σὲ φόβο, δὲν θέλω νὰ τοὺς δώσω ἀφορμὴ νὰ σχηματίσουν μιὰ τέτοια ὑποψία γιὰ μένα.

Μόλις ἔφεξε ἐντελῶς, ἔρτασε στὴ φυλακὴ ὁ ἐπίσκοπος Ζοῦξον καὶ ἄρχισε ν' ἀπαγγέλλῃ τὶς συνηθισμένες εὐχές. Ἐνῶ διάβαζε κάποιο κεφάλαιο ἀπὸ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο, ἄπου γίνεται λόγος γιὰ τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ, ὁ βασιλεὺς τοῦ διέκοψε :

— Ἐδιαλέξατε, κύριε, τὸν ρώτησε, αὐτὸ τὸ κομμάτι γιατὶ ταιριάζει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο στὴ θέσι μου ;

— Ἂς εὐαρεστηθῇ ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης, νὰ κυτάξῃ τὸν ἡμερολόγιό της, ἀπάντησε ὁ ἐπίσκοπος, καὶ θὰ δῇ ὅτι διαβάζω τὸ Εὐαγγέλιο τῆς ἡμέρας.

Ὁ βασιλεὺς φάνηρε πολὺ συγκινημένος ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐξήγησι καὶ τὴ σύμπτωσι κι' ἐξακολούθησε νὰ προσεύχεται κι' αὐτὸς μὲ μεγάλη κατάνυξι.

Κατὰ τὶς δέκα πρὸν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, ἀκούστηκε ἕνας ἐλαφρὸς χτύπος στὴν πόρτα τοῦ θαλάμου. Ὁ Ἐρβέρτος ὅμως ἤμεινε ἀκίνητος καὶ δὲν ἐσηκώθηκε ν' ἀνοίξῃ. Ἀλλ' ὅταν τὸ χτύπημα ἐπανελήφθη, ὁ βασιλεὺς γύρισε καὶ τοῦ εἶπε :

— Γιὰ δὲς ποιὸς εἶνε !....

Ἦταν ὁ συνταγματάρχης Χάκερ, ὁ ὁποῖος μπαίνοντας, εἶπε μὲ φωνὴ χαμηλὴ καὶ τρομοκρατημένη :

— Μεγαλειότατε, εἶνε ὥρα νὰ πᾶτε στὸ Χάϊτ—Χάλλ !

Χάϊτ—Χάλλ ἦταν τὸ ἀνάκτορο τοῦ Λονδίνου, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ ἀτυχοῦς μονάρχου.

— Ἡ Μεγαλειότης σας, πρόσθεσε ὁ Χάκερ, θἄχῃ μᾶς ὥρας καιρὸ ἀκόμα γιὰ ν' ἀναπαυτῇ ἐκεῖ....

— Καλά, καλά, ἀποκρίθηκε ὁ Κάρολος. Ἀναχωροῦμε ἀμέσως....

Ὁ συνταγματάρχης βγῆκε ἔξω. Ὁ βασιλεὺς ἔμεινε σκεπτικὸς μερικὰ δευτερόλεπτα καί, παίρνοντας κατόπιν τὸ χέρι τοῦ ἐπισκόπου, τοῦ εἶπε :

— Ἐλάτε, ἂς ἀναχωρήσουμε !.... Ἐρβέρτε, ἄνοιξε τὴν πόρτα....

Ὁ Ἐρβέρτος ὑπάκουσε στὴ διαταγὴ τοῦ κυρίου του κι' ὁ Κάρολος, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτοὺς πιστοὺς φίλους του, κατέβηκε στὸ πάρκο καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὸ Χάϊτ—Χάλλ, ἀκολουθούμενος κι' ἀπὸ τὸν συνταγματάρχη Χάκερ.

Ὅταν ἔφτασαν ἐκεῖ, ὁ συνταγματάρχης χτύπησε τὴν ἐξωτερικὴ πόρτα. Ὁ ἐπίσκοπος Ζοῦξον κι' ὁ Ἐρβέρτος συγκινήθηκαν τόσο, ὥστε ἔπεσαν κάτω γονατιστοί.

— Σήκω, γηραιὲ φίλε μου, εἶπε ὁ βασιλεὺς στὸν ἐπίσκοπο καὶ τοῦ ἄπλωσε τὸ χέρι.

Ὁ Χάκερ χτύπησε ξανὰ κι' ὅταν ἄνοιξε ἡ πόρτα, ὁ Κάρολος τὸν ἀκολούθησε κατὰ μῆκος τῆς αἰθούσης τῶν συμποσίων, προχωρῶντας ἀνάμεσα σὲ δυὸ σειρὲς σπρατιωτῶν.

Πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἶχαν εἰσχωρήσει ὡς ἐκεῖ. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔστεκαν τώρα ἀκίνητοι πίσω ἀπ' τοὺς φύλακες καὶ προσεύχονταν γιὰ τὸν ἐσπερημένο μελλοθάνατο.

Στὴν αὐλὴ τοῦ ἀνακτόρου ἦταν στημένο τὸ ἱκρίωμα, σκεπασμένο μὲ μαῦρο ὕφασμα. Πλάϊ σ' αὐτὸ ἔστεκαν ὄρθιοι δυὸ ἄνδρες, νεγρομαυρισμένοι καὶ φορῶντας προσωπίδες, οἱ δήμιοι.

Ὁ βασιλεὺς ἔρτασε ὡς ἐκεῖ μὲ σηκωμένο, περήφανο τὸ κεφάλι καὶ περιφέρουε πὸ βλέμμα του παντοῦ, ζητῶντας πὸ λαὸ γιὰ νὰ τοῦ μιλήσῃ.

Ἀλλὰ ἡ αὐλὴ γύρω ἦταν πλημμυρισμένη σχεδὸν ἀπὸ τὸ στρατὸ καὶ κανένας ἀπ' τοὺς ὑπηκόους του δὲν μποροῦσε νὰ πλησιάσῃ ὡς ἐκεῖ.

Τότε ὁ μελλοθάνατος γύρισε πρὸς τὸν Ζοῦξον καὶ πρὸς ἕνα συνταγματάρχη ἀνεπιαξόμενο Τόμλινσον, ποὺ παρακάτεκαν καὶ τοὺς εἶπε :

— Μοναχὰ ἐσεῖς μπορεῖτε νὰ μ' ἀκούσετε καὶ σὲ σᾶς θὰ ἀπευθύνω τὰ τελευταῖα μου λόγια....

Καὶ σοβαρὸς πάντα καὶ γαλήνιος, τοὺς ἐξεφώνησε ἕνα μικρὸ λόγο, ποὺ τὸν εἶχε ἑτοιμάσει ἀπὸ πρὶν καὶ στὸν ὁποῖο ἀνέπτυσσε τὶς γνωστές ἀπολυταρχικὲς ἰδέες του, γιὰ τὴν θολληρωτικὴ ἀποχὴ τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴ διοίκησι τοῦ κράτους.

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ λόγου του, ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ δημίους πῆρε τὸ μαχαῖρι ἀπὸ τὸ ἱκρίωμα καὶ το δοκίμαζε. Ὁ βασιλεὺς γύρισε τὸν πρὸς τὸ μέρος του καὶ τοῦ εἶπε βασταικά :

— Μὴν τὸ πειράξετε, γιατὶ ἔτσι θὰ μὲ πονέσῃ περισσότερο !....

Στὸ μεταξύ, ἀφοῦ εἶχε ἀποτελειώσει πειὰ τὴν ὁμιλία του, βλέποντας τὸν δήμιο νὰ ξαναγγίζῃ τὸ φονικὸ ὄργανο, τοῦ φώναξε μὲ φρίκη :

— Προσέχετε ! Προσέχετε λαπόν ! ...

Κατόπιν, μέσα στὴν ἀπόλυτη σιωπὴ ποὺ βασίλευε γύρω, ἔβαλε στὸ κεφάλι του ἕνα μεταξωτὸ κάλυμμα καί, γυρίζοντας στὸ δήμιο, φώτησε :

— Μήπως σ' ἐνοχλοῦν τὰ μαλλιά μου ;

— Παρακαλῶ τὴν ὑμετέρα Μεγαλειότητα, νὰ τὰ συμμαζέψῃ μὲ τὸ κάλυμμα, ἀπάντησε ἐκεῖνος μὲ μιὰ ὑπόκλισι.

Ὁ Κάρολος ταχτοποίησε τὰ μαλλιά του, βοηθούμενος ἀπ' τὸν ἐπίσκοπο Ζοῦξον, πρὸς τὸν ἀπὸ εἶπε :

— Πιστεύω, ὅτι ἔχω τὸ δίκηο μὲ τὸ μέρος μου κι' ὅτι ὁ Θεὸς θὰ φανῇ ἐπιεικὴς ἀπέναντί μου.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε, τοῦ ἀπεκρίθηκε ὁ Ζοῦξον. Ἠσυχάστε....

Ὁ Βασιλεὺς Κάρολος ὁ Α'.

Μονάχα ἕνα βῆμα ἔχετε νὰ κάμετε ἀκόμα. Εἶνε βέβαια γραῦτο τρόμο σᾶς μεταφέρῃ ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανό....

— Πολὺ σωστά, παρατήρησε ὁ βασιλεύς. Πηγαίνω ἀπὸ τὸ φθαρτὸ κόσμο στὸν ἄφθαρτο κι' ἐκεῖ πειὰ δὲν θἄχω κανένα φόβο....

Συγχρόνως, γυρίζοντας στὸν δήμιο, τὸν ρώτησε ἂν ἦταν καλοθαλμένα τὰ μαλλιά του. Στὴν καταφατικὴ ἀπάντησι τοῦ τελευταίου, ἔβγαλε τὸ μανδύα του καὶ τὸ παράσημο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τὰ ἔδωσε στὸν Ζοῦξον, λέγοντας :

— Μὴν ξεχνᾶς !....

Κατόπιν, ἀφοῦ ἔβγαλε τὸ ἐσωτερικό του φόρεμα, ξαναφόρεσε τὸ μανδύα του καί, κυτάζοντας τὸ ξύλο ὅπου θἄβαζε σὲ λίγο τὸ κεφάλι του, εἶπε στὸ δήμιο :

— Τοποθετῆστε το καλὰ γιὰ νἄναι πολὺ στερεό !....

— Στερεὸ εἶνε, Μεγαλειότατε, ἀποκρίθηκε ὁ δήμιος μὲ προφανῆ συγκίνηση.

— Θὰ κάμω πρῶτα μιὰ σύντομη προσευχή, πρόσθεσε ὁ βασιλεύς, καὶ μόλις ἁπλώσω τὰ χέρια, τότε....

Σταμάτησε ἑπτὰ λίγο, πρόφερε χαμηλόφωνα μερικὲς λέξεις, ἔφερε τὰ βλεμματά του πρὸς τὸν οὐρανό, γονάτισε κι' ἔβαλε τὸ κεφάλι του ἐπάνω στὸ ξύλο.

Ὁ δήμιος θέλησε τότε νὰ συμμαζέψῃ καλύτερα τὰ μαλλιὰ τοῦ βασιλέως κάτω ἀπὸ τὸ κάλυμμα, ἀλλὰ ὁ Κάρολος νόμισε πὼς θὰ τὸν χτυπήσῃ καὶ τοῦ εἶπε :

— Νὰ περιμένετε τὸ σύνθημα !....

— Στὶς διαταγές σας, Μεγαλειότατε. Θὰ τὸ περιμένω....

Ὕστερ' ἀπὸ λίγα δευτερόλεπτα, ὁ βασιλεὺς τελείωσε τὴν προσευχή του καὶ ἄπλωσε, κατὰ τὴ σημειωνία, τὰ χέρια. Ἡ μάχαιρα ἄστραψε τότε καὶ τὸ κεφάλι του ἔπεσε μὲ τὸ πρῶτο χτύπημα, ἀποχωρισμένο ἀπ' τὸ σῶμα.

Ὁ δήμιος ἐσήκωσε ἀμέσως τὸ κεφάλι ψηλὰ καί, δείχνοντάς το στὸ στρατό, εἶπε :

— Νὰ τὸ κεφάλι ἑνὸς προδότου !....

Μιὰ μακρυνὴ κι' ὑπόκωφη κραυγὴ ἀντήχησε τότε καὶ συγχρόνως πολλὰ στρατιῶτες ὥρμησαν πρὸς τὸ ἱκρίωμα γιὰ νὰ βάψουν τὰ μανίκια τους μὲ τὸ βασιλικὸ αἷμα. Τὴν ἴδια στιγμὴ κατέκλυσε τὸ μέρος ἕνα ἐκτελέσεως ἄπειρο πλῆθος.

Ἀλλὰ δυὸ σάγματα ἱππικοῦ ἐνήργησαν ἐπέλασι πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις καὶ τὸ διασκόρπισαν.

Ὅταν τὸ ἱκρίωμα ἔμεινε σχεδὸν ἔρημο καὶ πρὶν τὸ πτῶμα κλεισθῇ σὲ φέρετρο, ὁ Κρόμβελ, πλησίασε καὶ τὸν κάπταξε προσεχτικά. Κατόπιν ἔβγασε στὸν ἀέρα τὸ κεφάλι τοῦ σκοτωμένου ἀντιπάλου του, σὰν νὰ μὴν πίστευε ἀκόμα ἀπὸ θάνατό του, καὶ εἶπε :

— Ἦταν καλοκαμωμένος καὶ θὰ ζοῦσε πολὺν καιρὸ ὁ μακαρίτης...»

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ - ΤΟ ΑΙΜΑΤΗΡΟ ΘΕΡΟΣ ΤΟΥ 1887 - Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΜΗΤΟΜΟΥ

ΙΒ'

Δ

ΕΚΑ λεπτὰ μετὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ Κουτσούκου, τὰ βλέφαρά του ἔκλεισαν καὶ τὰ μάτια του, τὰ ζωηρὰ πρίν, ἐθόλωσαν.

Μόνον ἡ κάτω σιαγὼν τοῦ καταδίκου ἀνοιγόκλεινε ἐπὶ 20 δευτερόλεπτα κατόπιν, ὡς νὰ ἐχασμᾶτο ὁ νεκρός. Σιγὰ—σιγὰ ὅμως καὶ τὸ τελευταῖο αὐτὸ σημάδι τῆς ζωῆς ποὺ ἄφηνε τὸ σῶμα, ἐξέλειπε.

Ὁ κοπάδικος οὐδόλως ἐβασανίσθη.

Ἡ σφαῖρες τοῦ ἔσχιψαν τὴν καρωτίδα, τὸν ἐχτύπησαν καιρίως κι' ἔτσι ὁ θάνατος ἐπῆλθεν ἀκαριαίως.

* * *

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν τουφεκισμὸ τοῦ Κουτσούκου στὸν Πειραιᾶ, ἔγινε ἡ ἐντέλεσις δυὸ περιφήμων κακούργων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης : Τοῦ ἐκ Μάνης Γ. Διαμαντοπούλου καὶ τοῦ Δημ. Κοντόγιωργου, πειραιῶτη. Ἂς ἀρχίσουμε μὲ τὸν ἀνιεκδιήγητο Διαμαντοπουλο, τοῦ ὁποίου τὰ ἐγκλήματα εἶνε πολλὰ καὶ φρικώδη, ἀπὸ πάνω καὶ πηρώδη.

Ὁ Διαμαντόπουλος ἄρχισε τὸ ἐγκληματικό του σταδιο ἀπ' τὰ 1876. Τὴ χρονιὰ αὐτὴ σκότωσε γιὰ μιὰ ἀσήμαντη σχεδὸν ἀφορμή, τὸν Βρεττὸ Κούκουρα.

Μετὰ τὸ ἔγκλημά του αὐτό, συνελήφθη καὶ κατεδικάσθη ἀπὸ τὸ Κακουργιοδικεῖο Τριπόλεως σὲ 15 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμά. Δὲν ἔμεινε ὅμως καὶ πολλὰ χρόνια στὴ φυλακή.

Στὰ 1880 κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ' καὶ κατέφυγε στὴ Μάνη, ὅπου κρυβότανε γιὰ νὰ μὴ συλληφθῇ.

Ἐκεῖ εἶχαν τὰ πράγματα, ὅταν μιὰ μέρα, συναπάντησαν στὸ Πασαλίδι ὁ ἐξάδελφος τοῦ Διαμαντοπούλου, Δῆμος Δεκαπόντολος, μὲ τὸν Ἰωάννη Παπαδόγκωνα.

Ὁ Παπαδόγκωνας ἐμπάτωσε τὸν Δεκαπόντολο κι' ὁ μπάτσος αὐτὸς ἔγινε ἀφορμὴ νὰ χυθῇ ἄφθονο αἷμα καὶ νὰ διαστραχθοῦν τερατωδῶς ἐγκλήματα.

Στὴ Μάνη βρισκόταν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ στὴν ἡμερησία διάταξι ἡ βεντέτα. Αἷμα ἀντὶ αἵματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντια ἀντὶ ὀδόντος.

Τὸ παρακαιρὸ ἐπεισόδιο γιόταν ἀφορμὴ νὰ προξενοῦνται σὲ δυὸ ἀντίπαλα στρατόπεδα ὁλόκληρες οἰκογένειες κι' ὁλόκληρα χωριὰ καὶ ν' ἀλλοιώνεται ἀζώντας.

Συμπλοκὲς καὶ μάχες ἐγίνοντο μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων, τὸ αἷμα ἔτρεχε ποτάμι, ἡ μιὰ δολοφονία διαδεχόταινε τὴν ἄλλη, χωρὶς νὰ μποροῦν

Ὁ καρατομηθεὶς κακοῦργος Γ. Διαμαντόπουλος.
(Σκίτσο τῆς ἐποχῆς)

ἡ ἀρχὲς νὰ κάμουν τίποτα, νὰ προλαμβάνουν τὸ κακό.

Ἡ τραμερὴ καὶ ἀλεθρία βεντέτα χώρισε σὲ δυὸ στρατόπεδα καὶ τὶς οἰκογένειες Διαμαντοπούλου καὶ Παπαδόγκωνα, μετὰ τὴν συμπλοκὴ τῶν δύο μελῶν αὐτῶν στὸ Πασαλίδι.

Οἱ Διαμαντόπουλοι καὶ πρὸ πάντων ὁ Γ. Διαμαντόπουλος μὲ τὸν ραπσθέντα ἐξάδελφό του Δῆμον, ζητοῦσαν νὰ βροῦν ἀφορμὴ νὰ βγάλουν τὴν προσβολὴ τοῦ μπάτσου ἀπὸ πάνω τους.

Οἱ Παπαδογκωναῖοι ἔπρεπε νὰ πληρώσουν μὲ αἷμα τὸ ράτσμα ποὺ δόσανε.

Κι' ἡ εὐκαιρία αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ δοθῇ.

Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1885, ὁ Π. Παπαδόγκωνας καθότανε ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι του, στὸν ἴσκιο καὶ δροσιζόταινε.

Ὁ Γ. Διαμαντόπουλος μὲ τὸν ἐξάδελφό του Δῆμο, τὸν εἶδαν καὶ σκέφτηκαν ν' ἀρχίσουν τὶς ἐκδικήσεις των ἀπὸ αὐτόν.

Ἄρταξαν λοιπὸν τὰ δίκανά τους, τὰ γέμισαν μὲ σφαῖρες, σφαιρίδια καὶ σκάγια, πὸν πλησίασαν ἀπὸ πίσω, χωρὶς νὰ τοὺς ἀνταληφθῇ, καὶ τὸν πυροβόλησανε κι' οἱ δύο συγχρόνως.

Ὁ ἄτυχος Παπαδόγκωνας σωριάστηκε κάτω νεκρός, κομματιασμένος κόκκινο ἀπ' τὰ σκάγια καὶ τὶς σφαῖρες τῶν ὅπλων τῶν δολοφόνων.

Οἱ δράσταιι μετὰ τὴν πρᾶξι τους ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Ἡ ἀστυνομία δὲν κατόρθωσε νὰ τοὺς συλλάβῃ.

Ὁ Γ. Διαμαντόπουλος, φοβούμενος νὰ μείνῃ στὴ Μάνη μετὰ τὸ κακούργημα ποὺ διέπραξε, ἔφυγε γιὰ τὰς Καλάμας. Ἐκεῖ κρυβότανε σὲ διάφορα συγγενικὰ καὶ φιλικὰ σπίτια καὶ κατόρθωνε ἔτσι νὰ ξεφεύγῃ ἀπ' τὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας.

Μ' ὅλο ὅμως τὸ κακούργημα ποὺκανε ὁ Διαμαντόπουλος, μ' ὅλο τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε, ἡ ἀγοία κι' ἐκδικητικὴ ψυχή του δὲν ἐκορεσθήκαμε. Διψοῦσε ἀκόμα ἐκδίκηση. Διψοῦσε αἷμα...

Καὶ διέπραξε καὶ δεύτερο ἔγκλημα, πλέον φρικῶδες, πλέον ἀποτρόπαιο τοῦ πρώτου, ἕνα ἔγκλημα ἀναπαρίστανε καὶ πρωτοφανὲς γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Στὰς Καλάμας διέμενε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ μικρὸς Δρακούλης Παπαδόγκωνας, μαθητής. Ὁ Παπαδόγκωνας ἔμενε σὲ κάποιο συγγενικό του σπίτι καὶ φοιτοῦσε στὸ Ἑλληνικὸ σχολεῖο.

Ὁ Δικαιόπουλος τὸ ἔμαθε αὐτὸ καὶ ἀποφάσισε νὰ σκοτώσῃ τὸν ἄτυχο μικρό. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦταν δύσκολο. Καὶ τὸ φρικῶδες ἔγκλημα διεπράχθη κατὰ τρόπον μάλιστα μυστηριώδη.

Ὁ Δρακούλης Παπαδόγκωνας ἐξαφανίστηκε μιὰ μέρα ἀπ' τὸ σπίτι που ἔμενε. Τί εἶχε γίνει ; Κανένας δὲν ἤξερε. Μὰ καὶ κανένας δὲν φαντάζόταινε το τρομερὸ κακούργημα ποὺ εἶχε διαπραχθῇ.

Τὴν ἡμέρα τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ μικροῦ μαθητοῦ, οἱ συγγενεῖς του, γιὰ ἡ ἀστυνομία Καλαμῶν ἐρεύνησαν παντοῦ, μὲ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν βροῦνε. Ἡ ἔρευνες συνεχίστηκαν καὶ τὴν ἑπομένη. Καὶ τότε πειὰ βρέθηκαν τὰ πτῶμα τοῦ ἀποτρόπαιου μαθητοῦ ἔξω ἀπ' τὴν πόλι σὲ φρικώδη κατάσταση.

Τὸ πτῶμα τοῦ Παπαδόγκωνα ἔβρεχε τέσσερα μεγάλα καὶ βαθειὰ τραύματα διὰ μαχαίρας. Τὸ κεφάλι του ἦταν χωρισμένο ἀπὸ τὸ κορμί του, στὸν ἴσκιο καὶ δροσιζόταινε.

Ὁ Γ. Διαμαντόπουλος μὲ τὸν ἐξάδελφό του Δῆμο, τὸν εἶδαν καὶ σκέφτηκαν ν' ἀρχίσουν τὶς ἐκδικήσεις των ἀπὸ αὐτόν.

Ἀρταξαν λοιπὸν τὰ δίκανά τους, τὰ γέμισαν μὲ σφαῖρες, σφαιρίδια καὶ σκάγια, πὸν πλησίασαν ἀπὸ πίσω, χωρὶς νὰ τοὺς ἀνταληφθῇ, καὶ τὸν πυροβόλησανε κι' οἱ δύο συγχρόνως.

Ὁ ἄτυχος Παπαδόγκωνας σωριάστηκε κάτω νεκρός, κομματιασμένος κόκκινο ἀπ' τὰ σκάγια καὶ τὶς σφαῖρες τῶν ὅπλων τῶν δολοφόνων.

Οἱ δράσταιι μετὰ τὴν πρᾶξι τους ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Ἡ ἀστυνομία δὲν κατόρθωσε νὰ τοὺς συλλάβῃ.

Ὁ Γ. Διαμαντόπουλος, φοβούμενος νὰ μείνῃ στὴ Μάνη μετὰ τὸ κακούργημα ποὺ διέπραξε, ἔφυγε γιὰ τὰς Καλάμας. Ἐκεῖ κρυβότανε σὲ διάφορα συγγενικὰ καὶ φιλικὰ σπίτια καὶ κατόρθωνε ἔτσι νὰ ξεφεύγῃ ἀπ' τὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας.

Μ' ὅλο ὅμως τὸ κακούργημα ποὺκανε ὁ Διαμαντόπουλος, μ' ὅλο τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε, ἡ ἀγοία κι' ἐκδικητικὴ ψυχή του δὲν ἐκορεσθήκαμε. Διψοῦσε ἀκόμα ἐκδίκηση. Διψοῦσε αἷμα...

Καὶ διέπραξε καὶ δεύτερο ἔγκλημα, πλέον φρικῶδες, πλέον ἀποτρόπαιο τοῦ πρώτου, ἕνα ἔγκλημα ἀναπαρίστανε καὶ πρωτοφανὲς γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Στὰς Καλάμας διέμενε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ μικρὸς Δρακούλης Παπαδόγκωνας, μαθητής. Ὁ Παπαδόγκωνας ἔμενε σὲ κάποιο συγγενικό του σπίτι καὶ φοιτοῦσε στὸ Ἑλληνικὸ σχολεῖο.

Ὁ Δικαιόπουλος τὸ ἔμαθε αὐτὸ καὶ ἀποφάσισε νὰ σκοτώσῃ τὸν ἄτυχο μικρό. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦταν δύσκολο. Καὶ τὸ φρικῶδες ἔγκλημα διεπράχθη κατὰ τρόπον μάλιστα μυστηριώδη.

Ὁ Δρακούλης Παπαδόγκωνας ἐξαφανίστηκε μιὰ μέρα ἀπ' τὸ σπίτι που ἔμενε. Τί εἶχε γίνει ; Κανένας δὲν ἤξερε. Μὰ καὶ κανένας δὲν φαντάζόταινε το τρομερὸ κακούργημα ποὺ εἶχε διαπραχθῇ.

Τὴν ἡμέρα τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ μικροῦ μαθητοῦ, οἱ συγγενεῖς του, γιὰ ἡ ἀστυνομία Καλαμῶν ἐρεύνησαν παντοῦ, μὲ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν βροῦνε. Ἡ ἔρευνες συνεχίστηκαν καὶ τὴν ἑπομένη. Καὶ τότε πειὰ βρέθηκαν τὰ πτῶμα τοῦ ἀποτρόπαιου μαθητοῦ ἔξω ἀπ' τὴν πόλι σὲ φρικώδη κατάσταση.

Τὸ πτῶμα τοῦ Παπαδόγκωνα ἔβρεχε τέσσερα μεγάλα καὶ βαθειὰ τραύματα διὰ μαχαίρας. Τὸ κορμί του, στὸν ἴσκιο καὶ δροσιζόταινε. Τὸ κεφάλι του ἦταν χωρισμένο ἀπὸ τὸ κορμί του, στὸν ἴσκιο καὶ δροσιζόταινε. Τὰ μάτια τέλος βγαλμένα !....

Ὁλόκληρη ἡ Καλαμάτα ἀναστατώθηκε, μόλις ἐχυόσθη τὸ τερατῶδες αὐτὸ ἔγκλημα. Καὶ αὐτὲς ἀκόμα ποὺ ἐνεργήθηκαν, προέτεινε ὅτι δράστης τοῦ φόνου τοῦ Δρακούλη Παπαδόγκωνα ἦταν ὁ Γ. Διαμαντόπουλος.

Κατόπιν αὐτοῦ, ἡ ἀρχὲς ἐβασάνισαν ζήτημα φιλοτιμίας τὴν σύλληψη τοῦ Δικαιοπούλου. Τὰ μαλύτερα λαγωκάκι τῆς ἀστυνομίας ἐτέθησαν εἰς κίνησιν καὶ κατώρθωσαν πραγματικῶς νὰ τὸν συλλάβουν.

Ὁ ἀπαίσιος κακοῦργος Δικαιόπουλος χαιρακάστηκε φαγότερα ἀπὸ τὸ Κακουργιοδικεῖο Ναυπλίου σὲ θάνατο.

* * *

Ὁ τρομερὸς αὐτὸς ἐγκληματίας ἔπρεπε νὰ καρατομηθῇ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1887, μετὰ ἀπὸ τὶς 17 ἀθλιες δολοφονιὲς, τὶς τερασσοτέρων τῶν ὁποίων ἐγράψαμεν πιὸ πὶ ὁμοῦ καὶ τὰ τῆς ἐκτελέσεώς του.

Ὁ Γ. Διαμαντόπουλος ἐκομπάστηκε σπὸ φυλακὲς Παλαμηδίου, λίγες μέρες πρὸ τῆς καταστροφῆς του, τὸν ἐπισκέφθηκαν στὸ κελλί του Ἀθηναῖοι δημοσιογράφοι, ἐπὶ τούτῳ μεταβάντες ἀπὸ Ναυπλιο.

Μόλις οἱ δημοσιογράφοι ἀντίκρυσαν ἀπὸ Παλαμηδιὸ κι εἶτον στὸν φρούραρχο τί ζητοῦσαν, οἱ φύλακες ποὺ τοὺς ἄκουσαν, τοὺς εἶπαν :

— Καλύτερα νὰ μὴ πᾶτε στὸ κελλὶ ἀπὸν τὸν ἀγριανθρωπο. Θὰ σᾶς ξεσκίσῃ ! Αὐτὸς διψάει αἷμα αἷμα...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο καὶ τέλος).

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΓΙΑΓΚΟΣ ΧΑΝΕΙ !...

('Ανέκδοτο)

Η καρδιὰ τῶν κοριτσιῶν χτυποῦσε τώρα σὰν σφυρί. Τὰ χαρτιὰ μοιράστηκαν. Κι' ὁ Γιάγκος—αὐτὸς ἔτρεμαν τὰ χέρια του, καθὼς τὰ σήκωνε καὶ τὰ κοίταζε— ζήτησε χαρτὶ καὶ γιὰ τὰ δυό του ξευγάρια.

— Κι' ἐγὼ δίνω ! εἶπε ὁ γιατρός, ἀφοῦ εἶδε τὰ χαρτιά του.

— Καλὸς λόγος.

Ἔδωσε στὸ Γιάγκο ἕνα ἑφτάρι καὶ μιὰ φιγούρα. Τράβηξε καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό του ἕναν ἄσσο. Καὶ γελώντας εἶπε :

— Αὐτὸ εἶνε !

Ἔκαμε νὰ σπρώξῃ τὰ λεφτά του πρὸς τὸ Γιάγκο, βέβαιος πὼς τὸν εἶχε κερδίσει. Ἀλλά, μὲ μεγάλη του ἔκπληξη, ὅπως δὰ ὅλοι, τὸν εἶδε νὰ τσαλακώνῃ τὰ χαρτιά του μὲ φούρκα καὶ νὰ τὰ πετᾷ.

— Τί ;! Δὲν ἔχεις οὔτε ἄσσο ;!....

— Ποῦ νὰ τὸν βρῶ ! Δυὸ μπάκες σωστές !

Ἄ, τί γκίνια ! Γιὰ φαντάσου, ἐκεῖνο τὸ ἑφτάρι νὰ βρῇ τριάρι κι' ἡ φιγούρα ἄλλες δυό !....

— Τί νὰ σοῦ κάμω ; εἶπε ὁ Κανούτας. Ἄς μᾶφιγες νὰ τὸ πάω ἐγὼ τὸ ἀ-σεβάλ... ἄς μ' ἔπαιρνες σύντροφο, νἄχανες τοὐλάχιστο τὰ μισά.

Ὁ Γιάγκος κουνοῦσε τὸ κεφάλι του ἀμίλητος καὶ μετροῦσε τὰ λεφτά του γιὰ νὰ πληρώσῃ. Δὲν ἔβγαιναν. Τοὔλειπαν τριάντα δραχμές. Καὶ γυρίζοντας στὸν ἀξιωματικὸ τὸν παντρεμένο :

— Νίκο, τοῦ εἶπε σχεδὸν προσταχτικά. Δάνεισέ μου πενήντα δραχμές....

Ἡ Κλειὼ κι' ἡ Λόλη αἰστάνθηκαν τὰ πόδια τους νὰ λυγίζουν. Καὶ γιὰ νὰ μὴν πέσουν κάτω, πῆγαν, σύρθηκαν χειροστισμένες ὣς τὸ σαλόνι κι' ἔπεσαν μαζί—μαζὶ σ' ἕναν καναπέ.

— Ὁ Γιάγκος χάνει ! ψιθύρισαν κι' οἱ δυὸ στὶς φιλενάδες ποὺ τὶς περιποιήσαν πάλι γιὰ βοήθεια.

Κι' ἡ μιὰ ἔκλεισε τὰ μάτια σὰ νὰ λιγοθύμησε· κι' ἡ ἄλλη τὰ γούρλωσε ἀκόμα περισσότερο, σὰ νἄβλεπε μπροστά της φαντάσματα....

* * *

Ὅσοι ἤξεραν τὴν οἰκονομικὴ κατάστασι τῆς στρατιωτικῆς οἰκογένειας —ποὺ ἐκεῖ μέσα δὲν ἤτανε βέβαια πολλοί— δὲν ἀποροῦσαν καθόλου μὲ τὴν ἐκδήλωση αὐτὴ τῆς μεγάλης ἀπελπισίας. Ἦταν μικρὸ πρᾶμα νὰ χάσῃ ὅσα εἶχε ἀπάνω του ὁ προστάτης, καὶ νὰ δανειζεται πρωτοχρονιάτικα ;... Οἱ ἄλλοι ὅμως, οἱ ἀνήξεροι, ἀποροῦσαν πολύ. Καὶ ρωτοῦσαν : Καλέ, τὶ ἔπαθαν ἡ Κλειὼ κι' ἡ Λόλη ;

— Χάνει ὁ Γιάγκος ! τοὺς ἔλεγαν.

— Καὶ κάνουν ἔτσι, γιατὶ χάνει ὁ Γιάγκος ; ἀποροῦσαν πάλι.

— Ἔ, μὰ δὲν ξέρετε....

Καὶ τοὺς πληροφοροῦσαν. Καί, σιγὰ—σιγά, στ' αὐτί, τοὺς τἄλεγαν ὅλα.

— Ἄ, τὶς κατέμενες !.... Μὰ ἔχουν δίκιο....

Ὡστόσο ἐκεῖνες οἱ δυὸ δὲν ἔδιναν πεντάρα ἂν τὶς μάθαιναν τώρα κι' ἂν τὶς κουβένταζαν κι' οἱ ξένοι. Ἡ ἀπελπισία τους ἡ μεγάλη τὶς ἔκανε νὰ ξεχνοῦν πὼς χρωστοῦσαν νὰ κρατιοῦνται μπροστὰ στὸν κόσμο. Κι' ἐνῷ ἡ Κλειὼ ἄρχισε νὰ κλαίῃ, ἀρύοντας τὸ πρόσωπο μὲ τὰ χέρια, ἡ Λόλη ξεστόμισε σὲ λόγια σχεδὸν ἀσυνάρτητα. Ἤθελε νὰ πῇ τὸν πόνο της στὶς φιλενάδες της, χωρὶς νὰ τὴ μέλλει ἂν ἄκουγαν καὶ ξένες· ἤθελε νὰ τοὺς παραστήσῃ πόσο δυστυχισμένη μέρα θὰ ξημέρωνε γι' αὐτὲς τὶς δυό, γιὰ τὴν κακομοῖρα τὴ μάννα τους καὶ γιὰ τὸ Γιάγκο τὸν ἴδιο..

Τὶς περιστοίχισαν σιενώτερα, μὲ ἀληθινὴ συμπόνια, καὶ προστατοῦσαν νὰ τὶς παρηγορήσουν μὲ κάθε τρόπο, ἀκόμα καὶ μὲ μπομπόνια. Κι' ἴσως τὸ πιὸ θλιβερό, τὸ πιὸ τραγικὸ ἀπ' ὅλα ἦταν νὰ βλέπῃ κανεὶς τὴν Κλειὼ νὰ κλαίῃ, καὶ νὰ μασουλίζῃ συγχρόνως τὸ μπομπόνι ποὺ τῆς ἔβαλε στὸ στόμα ἡ 'Αγλαΐα.

Ἡ βραδιὰ εἶχε χαλάσει, ἡ εὐθυμία εἶχε κοπεῖ, τὸ πολυθόρυβο σαλόνι, γεμάτο πάντα, εἶχε σωπάσει. Μιλοῦσαν ψιθυριστά. Κι' ἀπὸ τὴν τραπεζαρία ἀκουγόνταν τώρα καθαρὰ τὰ λόγια τῶν παιχτῶν κι' ὁ παράξενος κρότος ποὺ ἔκαναν οἱ φίσες.

— Κὶτ-ντούμπλ !

— Πολὺ καλά.

— Τὸ μισό !

— Τσάκισέ το !

Ἔκατσαν στὸ τραπέζι, ἔκοψαν τὴν πήττα, ἤπιαν κρασί....

— Αὐτὰ ἀ-σεβάλ.

— Βάλ'τα στὴ μέση.

— Δίδω !

— Χαρτί !

— Ἀμπατάζ, ὁ χτάρι !....

Ὁ Γιάγκος ἀκουε. Τί νἄκανε τάχα ; Εἶχε δανειστεῖ ἄραγε κι' ἄλλα κι' ἐξακολουθοῦσε τώρα νὰ χάνῃ... τὰ δανεικά ;

Πρώτη ἡ Κλειὼ παύοντας πιὰ τὰ κλάματα —ἔτσι, σὰ νὰ εἶχε αἰσταν θεῖ ξαφνικὰ μιὰ ἐλπίδα— ψιθύρισε :

— Τί νὰ κάνῃ τώρα μέσα ;...

— Ποιὸς τὸν ξέρει !... ψιθύρισε ἡ Λόλη.

— Νὰ ἰδῶ μιὰ στιγμή, εἶπε μιὰ φιλενάδα.

— Ἄχ, θὰ μᾶς ὑποχρεώσετε !...

Ἀλλὰ ἡ φιλενάδα δὲν πρόφτασε νὰ μπῇ στὴν τραπεζαρία : Τὴν ἴδια στιγμὴ ἐρχόμενος ἀπὸ κεῖ, φάνηκε στὸ σαλόνι ὁ Γιάγκος. Ἡ Εὐλαλία τὸν ἀκολουθοῦσε.

— Μπά ! σηκωθήκατε ;...

— Βαρέθηκα. Ἔπειτα τώρα θὰ κοπῇ ἡ πήτα. Δώδεκα παρὰ δέκα.

— Δώδεκα παρὰ δέκα, εἶπε σὰν ἠχὼ κι' ἡ στρουπουλὴ μὲ τὰ λαχκάρεια.

Ὁ ὑπολοχαγὸς ἔκανε τὸν εὐθυμο. Δὲν ἐννοοῦσε αὐτὸς νὰ φανερώσῃ στὸν κόσμο τί γινόταν μέσα του ἐκείνη τὴν ὥρα. Προσπάντων τὸ ρουβδε ἀπ' τὴν Εὐλαλία. Ἔχασε τετρακόσιες δραχμὲς δικές του κι ἑκατὸ δανεικές : στουδιάο πρᾶμα !... Καὶ ψρυφά, μὲ τρόπο, καρφοβόλησε μὲ μιὰ ματιὰ τὶς ἀδερφές του, ὅταν τὶς εἶδε σ' ἐκεῖνα τὰ χάλια καὶ μάντεψε πὼς εἶχαν κάνει «προστυχιές»...

Οἱ κακόμοιρες ἐκεῖνες, ἅμα τὸν εἶδαν, προσπάθησαν νὰ συνέλθουν, νὰ σιαχτοῦν, νὰ κάμουν τὶς ἀδιάφορες. Μετανοιοῦσαν καλὰ καλὰ ποὺ δὲν κρατήθηκαν μπροστὰ στὸν κόσμο, καὶ δὲν ἤθελαν νὰ μάθῃ ὁ ἀδερφός τους τὸ ρεζίλεμα ποὺ τοὔκαμαν. Θεὸς φυλάξοι ! Καθὼς θἄρχιζαν μάλιστα τὰ νιέρα του γιὰ τὴ χασούρα, δὲν θὰ καθίσταιναν καθόλου ὅταν θὰ γύριζαν στὸ σπίτι. Κι' ἦταν πάλι ἕνα δράμα, γιὰ ὅσους ἤξεραν, τὸ γελαστὸ ἐκεῖνο βλέμμα ποὺ τοὔριξε ἡ Κλειὼ κι' ἡ ἀηφάνιστη τάχα ἐρώτηση ποὺ τοῦ ἔκαμε :

— Ἔχασες πολλά, Γιάγκο μου ;

— Τί σὲ μέλλει ! τῆς ἀπάντησε φαιδρά, κυτάζοντας τὴν Εὐλαλία. Καὶ τοῦ χρόνου νὰ χάσω ἄλλα τόσα !

Σιγά—σιγά, τὸ ἐπεισόδιο ξεχνιόταν κι' ἡ εὐθυμία ξαναγύριζε. Μὲ τὸ παράδειγμα —καὶ μὲ τὸ φόβο— τοῦ Γιάγκου, οἱ ἀδερφές του ἔκαναν τώρα τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία. Ἄκουγαν τὶς νοβέντες, μιλοῦσαν, εἶχαν καὶ τὸ θάρρος νὰ γελοῦν ὅταν ἔλεγε κάποιος κανέν' ἀστεῖο.

Ἔξαφνα ἡ Λόλη εἶπε :

— Κλειώ, δὲ φεύγουμε πιά ; Ἔτσι κι' ἔτσι ὁ Γιάγκος δὲν παίζει. Μὰ.... ποῦ εἶνε ; δὲν τὸν βλέπω....

— Νὰ τὸν βροῦμε....

Ἔξαφνα στὸ τραπέζι.

Ἔκοψαν τὴν πήττα, ἤπιαν καὶ κρασί, τσούγρισαν τὰ ποτήρια, εὐχήθηκαν τὸν καινούργιο χρόνο. Ἔπειτα οἱ ἄντρες ξαναπῆραν τὶς θέσεις τους στὸ πράσινο τραπέζι νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ παιχνίδι. Ὁ Γιάγκος καθόταν ἀκόμα στὸ σαλόνι. Καὶ φυσικά, ἡ Εὐλαλία ἀντίκρυ του.

Τοῦ φώναζαν :

— Γιάγκο ! δὲ θὰ παίξῃς πιά ;

— Ὄχι, εὐχαριστῶ !

— Ἔλα, βρὲ ἀδερφέ, σὲ δανείζουμε....

— Εἶδα τὴν τύχη μου, φτάνει ! (Τώρα τόλεγε. Πολὺ ἀργά !)

Ὁ Κανούτας τοὺς ἔγνεφε : «Ἀφῆστε τον ! ἔχασε πολλά. Θέλει νὰ χάσῃ ἄλλα τόσα ;...»

Κι' οἱ ὧρες περνοῦσαν. Οἱ καλεσμένοι ἔφευγαν. Κατὰ τὶς τρεῖς δὲν ἔμειναν πιὰ παρὰ οἱ ταχτικοὶ τοῦ σπιτιοῦ, οἱ μανακοὶ ποὺ θὰ ξημερώνονταν...

Ὁ Γιάγκος τώρα τριγύριζε. Πότε παρακολουθοῦσε τὸ παιχνίδι —ἔ, καὶ νἄχε ἀκόμα κανένα ἑκατοστάριθμο, νὰ κάμῃ ἕνα μπαγκάζι— πότε γύριζε στὸ σαλόνι, πότε ἔβγαινε στὸ ἀντρέ. Ἡ Εὐλαλία ἔβριχνε τρόπο νὰ βρίσκεται πέντα κοντά του. (Ἡ μητέρα της τῆς εἶχε δώσει τὴν ἄδεια καὶ δὲν φοβόταν κανένα). Κι' οἱ ἀδερφὲς κουβένταζαν μελαγχολικὰ μὲ τὴν Κανούταινα καὶ τὴν 'Αγλαΐα....

Ἔξαφνα ἡ Λόλη εἶπε :

— Κλειώ, δὲ φεύγουμε πιά ; Ἔτσι κι' ἔτσι ὁ Γιάγκος δὲν παίζει. Μὰ.... ποῦ εἶνε ; δὲν τὸν βλέπω....

— Νὰ τὸν βροῦμε....

Πῆγαν στὴν τραπεζαρία, μὰ ὁ Γιάγκος δὲν ἦταν οὔτ' ἐκεῖ. Καὶ ἄγριαν στὸ διάδρομο.

Νά τος ! ἐκεῖ ἦταν.

Βοηθοῦσε τὴν Εὐλαλία νὰ φορέσῃ τὸ ἐπανωφόρι της — διάφεργε, φαίνεται, κι' αὐτὴ — καί, καθὼς ἦταν γιγισμένος κι' ἀπασχολημένος, δὲν εἶδε καθόλου τὶς ἀδερφές του.

Σὰν ἀπὸ ἐνστικτο, ἐκεῖνες δὲν θέλησαν νὰ φανερωθοῦν. Καὶ κρύφτηκαν πίσω ἀπὸ τὸ παραβάν, ἐκεῖ στὸ ἀνοιγμα ἑνὸς ἄλλου διαδρόμου ποὺ ὁδηγοῦσε στὴν κουζίνα. Ἄκουσαν τότε τὴν Εὐλαλία νὰ τοῦ λέῃ:

— Κοίμα ὅμως ! Ἐγὼ λυπήθηκα πολὺ ποὺ δὲν εἴχατε ἀπόψε τύχη...

— Δὲ βαριέσαι ! τῆς ἀποκρίθηκε, καθὼς τῆς ἔσιαχνε τὸ ἐπανωφόρι στὴ φάχη της χαϊδευτά. Μάγκαπᾶς; Νὰ ἡ τύχη μου καὶ νὰ ἡ παρηγοριά μου... γιὰ ὅλα !

Ἡ Κλειὼ ἔσφιξε τὸ χέρι τῆς Λόλης νευρικά.

— Τὸν ἄκουῆς; τῆς ψιθύρισε στ' αὐτί· τὸν ἄκουσες;

— Τὸν ἄκουσα, εἶπε ἡ Λόλη μὲ πνιχτὴ φωνή, σὰν κλάμμα. Νὰ ἡ ἀληθινὴ χασούρα ! Αὐτὴ εἶναι !

Ἀλήθεια. Τί ἦταν ἐκεῖνα ποὺ ἔχασαν ἀπόψε μὲ τὴ γκίνια τοῦ Γιάγκου, μπροστὰ σ' ἐκεῖνα ποὺ θἄχαναν ἀργὰ μὲ τὸν ὡραῖο γάμο ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ κάμῃ;

Καλομοῖρες ἀδερφές !... Δυστυχισμένες γεροντοκόρες, χρεμασμένες ἀπὸ ἕναν ἀδερφὸ ποὺ ἔχανε στὰ χαρτιὰ καὶ... νέρδιζε στὴν ἀγάπη !

(1931) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
Τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΜΥΣΣΕ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΑΝΔΗ

Δ'

Ἡ Γεωργία Σάνδη ἀποφάσισε τέλος ν' ἀπαντήσῃ στὶς φλογερὲς ἐπιστολὲς τοῦ Μυσσέ. Τὸ γράμμα της ὅμως πρὸς τὸν ἐρωτευμένο ποιητή, κάθε ἄλλο παρὰ ἐνθαρρυντικὸ ἦταν. Τοὔδινε νὰ καταλάβῃ πὼς δὲν τὸν ἀγαποῦσε πειά. Ἡ καρδιὰ ὅμως τοῦ ποιητῆ ξεχείλιζε ἀπὸ τόση ἀγάπη, τόσο φλογερὸ ἦταν τὸ αἴσθημά του, ὥστε τίποτε δὲν τὸν ἀποθάρρυνε.

Καὶ ἐξακολούθησε νὰ στέλνῃ στὴ Σάνδη τὰ ἴδια πύρινα ἱκετευτικὰ καὶ ἀπελπισμένα γράμματα :

«Ἀγαπημένη μου,

»Σοῦ ἐπιστρέφω τὸ γράμμα ποὺ μοὔστειλες, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία σου. Ποτὲ δὲν εἶδα τόσο καθαρὰ πόσο μικρὸ τόπο πιάνω στὴ ζωή σου. Μοῦ ἀρνιέσαι καὶ τὶς ἐλάχιστες λέξεις τῆς φιλίας καὶ τῆς τρυφερότητος ποὺ σοῦ ζήτησα γονατιστός. Μοῦ λὲς ὅτι δὲν θἄχῃς τὴ δύναμι νὰ μὲ ξαναΐδῃς. Φτωχή μου φίλη, θὰ εἶνε δίχως ἄλλο ἡ καρδιά σου πολὺ ἄρρωστη, θὰ ὑποφέρῃς πολύ, γιὰ νὰ μὴ μπορῇς νὰ χύσῃς οὔτ' ἕνα δάκρυ γιὰ μένα. Καὶ ὅμως εἶνε φοβερό. Εἶνε φοβερὸ νὰ σ' ἀγαπᾶ ὅπως σ' ἀγαπῶ, νὰ ὑποφέρω ὅ,τι ὑποφέρω καὶ νὰ μὴ μοῦ λές οὔτε μιὰ λέξι στοργῆς, οὔτε μιὰ λέξι τρυφερότητος. Ἀγαπημένη μου, ἀγαπημένη μου, μὰ τόσο σκληρὴ λοιπὸν ἔχεις γίνει;

»Κι' ἀκόμα τί εἶνε αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις, παιδί μου, ὅτι μιὰ ζητίανη ὑποψία σκοτώνει μέσα σου τὴν ἀγάπη ποὺ θὰ μποροῦσες νὰ νοιώσῃς γιὰ μένα; Μὰ ποιάν νομίζεις ὅτι ἀγαπῶ, ποιάν ἄλλη ἐκτὸς ἀπὸ σένα; Ὀνομάζεις τὸν ἑαυτό σου πλάσμα στεῖρο, ἀναίσθητο καὶ καταραμένο. Τί ἀδικία ! Ὅτι καὶ ἂν κάνεις καὶ ὅ,τι κι' ἂν πεῖς, ζωντανὴ ἢ νεκρή, μάθε ὅτι σ' ἀγαπῶ, ἀκοῦς, ἐσένα καὶ καμμιὰν ἄλλη...»

.....

«Νοιώθω τὴν καρδιά μου ἄδεια, νοιώθω τὸ κεφάλι μου ἄδειο. Ὑποφέρω, ὑποφέρω πολύ... Τὸ γράμμα σου μοῦ ἔκανε τρομερὸ κακό, παιδί μου. Πῶς ἔχεις τὴ δύναμι νὰ μοῦ γράφῃς τέτοια γράμματα; Ἐ, λοιπόν, ἄκουσε: Ἀντίο, ἀντίο γιὰ πάντα !... Ἂς μὴ ξαναγράψῃ ποτὲ ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία καταντᾶ στὸ τέλος φοβερή. Ὑποφέρεις καὶ σὺ καὶ σὲ λυπᾶμαι γι' αὐτό, παιδί μου, καὶ δὲν σοῦ κρατῶ κάκια.

»Ξαναδιάβασα τὸ γράμμα μου αὐτὸ πρὶν τὸ κλείσω στὸ φάκελλο. Εἶνε πραγματικῶς ἕνας ἀποχαιρετισμός. Ὦ Θεέ μου, πάντα λοιπὸν θὰ σ' ἀποχαιρετῶ ! Μὰ τί ζωὴ εἶνε αὐτή; Ἕνας ἀδιάκοπος θάνατος, μιὰ ἀδιάκοπη δυστυχία.

»Ναί, ἀγάπη μου, δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω περισσότερο πειά. Θεέ μου, Θεέ μου, πῶς μπορεῖς καὶ μοῦ λὲς ὅτι δὲν ἔχεις πειὰ τίποτε στὴν καρδιά σου γιὰ μένα;

»Μὰ ἡ δική μου ἡ τρέλλα δὲν ἔχει ὅρια. Εἶνε μανία, εἶνε κάτι ποὺ δὲν λέγεται καὶ ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ φανταστῇ. Θὰ πεθάνω σιγὰ—σιγά, μὲ τόσα ὅσο ξῶ, ἀντίο ἡ χαρά, ἀντίο ἡ φιλία, ἀντίο ὁ οἶκτος ! Θεέ μου, ἔτσι λοιπόν, σὲ τέτοια ἄβυσσο δυστυχίας ἔχω πέσει ! Σφαλῶντας τὸ γράμμα αὐτό, μοῦ φαίνεται πὼς σφαλῶ τὴν ἴδια μου τὴν καρδιά. Ἀντίο !...».

* * *

Λίγες μέρες μετὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, ὁ Μυσσὲ ἐπληροφορήθηκε ὅτι ἡ Σάνδη διέκοψε τὶς σχέσεις της μὲ τὸν 'Ιταλὸ γιατρὸ Πάτζελλο, χάριν τοῦ ὁποίου ἐπρόδωσε τὸν ποιητὴ καὶ ὅτι ὁ Πάτζελλο ἔφυγε γιὰ τὴν πατρίδα του, τὴ Βενετία. Μόλις τὸ ἔμαθε αὐτό, ὁ ποιητὴς πῆγε νὰ τρελλαθῇ ἀπ' τὴ χαρά του. Καὶ μ' ὅλο ποὺ τῆς εἶχε γράψει πὼς διακόπτει κάθε σχέσι μαζύ της, ἔσπευσε νὰ τῆς στείλῃ τὸ ἀκόλουθο γράμμα :

«Στὴ Γεωργία Σάνδη.

Παρίσι, Δευτέρα.

»Ἀγάτη μου, συγχώρησέ με γιὰ τὸ τελευταῖο μου γράμμα. Εἶμαι ἕνας τρελλός, φτωχέ μου ἄγγελε. Συγχώρησέ με καὶ πές μου εἰλικρινῶς: Θέλεις νὰ ξαναζῶσθοῦμε, τὸ θέλεις πραγματικά, ἀγάτη μου; Ἔλα, ἔλα λοιπὸν νὰ σὲ ἰδῶ ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸ καὶ μὴ φοβηθεῖς πὼς θὰ σοῦ πῶ ἔστω καὶ μιὰ λέξι, ἀγάτη μου, ποὺ θὰ σὲ κάνῃ νὰ ὑποφέρῃς. Ἂς ἰδωθοῦμε, ἀγαπημένη μου, καὶ θὰ ἰδῇς πόση ἐμπιστοσύνη θὰ σοῦ ἐμπνεύσω, καὶ θὰ ἰδῇς σὲ τί βαθμὸ εἶμαι δικός σου, μὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχή μου. Θὰ ἰδῇς ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον γιὰ μένα οὔτε πόνος, οὔτε πάθος, παρὰ μόνον μιὰ ἀπέραντη στοργὴ γιὰ σένα. Ἄφησέ με νὰ σὲ ἰδῶ, ἀγάτη μου. Ἂς κλάψουμε καὶ ἂς γελάσουμε μαζύ, ἂς μιλήσουμε γιὰ τὸ παρελθόν, ἢ γιὰ τὸ μέλλον, γιὰ τὴ ζωή, ἢ γιὰ τὸν θάνατο, γιὰ τὴν ἐλπίδα, ἢ γιὰ τὸν πόνο. Δὲν θὰ εἶμαι πειὰ παρὰ ἐκεῖνο ποὺ θὰ θέλῃς ἐσύ. Θυμᾶσαι στὴ Γραφὴ τὰ λόγια ποὺ λέγει ὁ Ροὺθ στὴ Νοεμί; : «Ἡ χώρα ὅπου θὰ πᾶς θὰ εἶνε ἡ πατρίδα μου, οἱ γονεῖς σου, γονεῖς μου. Ὅπου πεθάνεις, θὰ πεθάνω, καὶ στὴ γῆ ποὺ θὰ σὲ δεχτῇ θὰ ταφῶ κι' ἐγώ». Ἔτσι λοιπόν, δὲν περμένω παρὰ μιὰ μονάχα σου λέξι γιὰ νὰ σοῦ ἐπαναλάβω τὰ λόγια αὐτὰ τῆς Γραφῆς. Θέλεις νὰ ἀντιμωσούμε αὔριο; Μεθαύριο; Ὅταν θἄχῃς πάντως μιὰ ὥρα, μιὰ στιγμὴ γιὰ χάσιμο. Ἀπάντησέ μου μὲ δυὸ λέξεις. Θὰ τὶς περιμένω μὲ λαχτάρα. Μόνη μου δουλειὰ πειὰ εἶνε νὰ σ' ἀγαπῶ, νὰ σ' ἀγαπῶ !...».

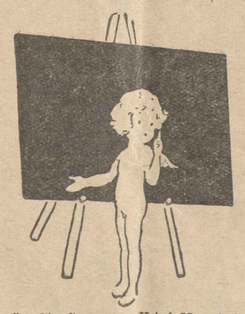

* * *

Ὁ Μυσσὲ ξανασυναντήθηκε πράγματι μὲ τὴν παλιά του φίλη ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ἀλλὰ ἡ συμφιλίωσίς των δὲν ὑπῆρξε πλήρης. Εἶχε λείψει πειὰ ἡ ὡραία ἐμπιστοσύνη ποὺ ἐβασίλευε ἄλλοτε μεταξύ των.

Ὁ Μυσσέ, δίχως νὰ τὸ θέλῃ, ἐξακολουθοῦσε νὰ βασανίζῃ τὴ Γεωργία Σάνδη. Ἡ καρδιά του, ἡ γεμάτη ἀπὸ ἀγάπη, μὰ καὶ ἀπὸ πικρίες ἐπίσης, ἡ ἀνησυχίες του, ἡ ὑποψιές του κι' ἡ ζηλιες του, ἐκούραζαν φοβερὰ τὴν ἀμοιρη γυναίκα.

Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἄρχισαν καὶ ἡ σκηνές. Κι' ὁ Μυσσὲ ἀπελπίζεται ξανὰ καὶ γράφει στὴ Σάνδη :

«Στὴ Γεωργία Σάνδη.

Οκτώβριος, 1834.

»Σ' ἀφίνω τρελλὸς ἀπ' τὸν πόνο, ἀπελπισμένος. Παιδί μου, παιδί μου, πόσο ἔνοχος εἶμαι ἀπέναντί σου ! Τί καιρὸ τοῦ σοῦ ἔκαμα σήμερα ! Καὶ σύ, πές μου, καὶ σὺ θἄχῃς τὴ δύναμι νὰ μὲ ὑπομένῃς γι' αὐτό; Ὦ ζωή μου, πολυαγαπημένη μου, τί δυστυχισμένος ποὺ εἶμαι, τί τρελλός, τί ἠλίθιος, τί ἀχάριστος; τί βάναυσος ! Ὅσον μελαγχολικὴ καὶ δὲν σεβάστηκα τὴ μελαγχολία σου ! Μοῦ λὲς μιὰ λέξι ποὺ μὲ λυπεῖς κ' ἐγὼ δὲν ξέρω νὰ σωπάσω, δὲν ξέρω νὰ χαμογελάσω, δὲν ξέρω νὰ σοῦ πῶ ὅτι χίλια δάκρυα, ὅτι χίλια φριχτὰ βάσανα, ἡ πιὸ μεγάλες συμφορὲς ὑπορροῦν νὰ πέσουν ἐπάνω μου καὶ ἕνα φιλί σου, ἕνα χαμόγελό σου, νὰ τὶς κάνῃ νὰ φύγουν σὰν ὄνειρο. Σ' ἐκούρασα, σ' ἐνόχλησα, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ περνῶ τὶς μέρες μου καὶ τὶς νύχτες μου πεσμένος στὰ πόδια σου, περμένοντας νὰ πέσῃ ἕνα δάκρυ ἀπὸ τὰ ἀφαῖα σου μάτια γιὰ νὰ τὸ πιῶ, κυττάζοντάς σε σιωπηλά, σεβόμενος τὸν πόνο ποὺ κλεῖς στὴν ψυχή σου.

»Ἀγαπημένη μου, ἀγαπημένη μου, ἄκουσε! Μὴ συλλογιέσαι τὸ παρελθόν. Ὄχι, ὄχι, γιὰ τὸ Θεό, μὴ συγχωνεύῃς μὲ σκέπτεσαι. Σ' ἀγαπῶ ὅπως ποτὲ κανένας δὲν ἀγαπήθηκε. Ὦ ζωή μου, περίμενε, σὲ ἱκετεύω, μὴ μὲ χτυπιώσουμε αὔριο; Μεθαύριο; Ὅταν θἄχῃς πάντως μιὰ ὥρα, μιὰ στιγμὴ γιὰ χάσιμο. Ἀπάντησέ μου μὲ δυὸ λέξεις. Θὰ τὶς περιμένω μὲ λαχτάρα. Μόνη μου δουλειὰ πειὰ εἶνε νὰ σ' ἀγαπῶ, νὰ σ' ἀγαπῶ !...».

* * *

Ὁ Μυσσὲ ξανασυναντήθηκε πράγματι μὲ τὴν παλιά του φίλη ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ἀλλὰ ἡ συμφιλίωσίς των δὲν ὑπῆρξε πλήρης. Εἶχε λείψει πειὰ ἡ ὡραία ἐμπιστοσύνη ποὺ ἐβασίλευε ἄλλοτε μεταξύ των.

Ὁ Μυσσέ, δίχως νὰ τὸ θέλῃ, ἐξακολουθοῦσε νὰ βασανίζῃ τὴ Γεωργία Σάνδη. Ἡ καρδιά του, ἡ γεμάτη ἀπὸ ἀγάπη, μὰ καὶ ἀπὸ πικρίες ἐπίσης, ἡ ἀνησυχίες του, ἡ ὑποψιές του κι' ἡ ζηλιες του, ἐκούραζαν φοβερὰ τὴν ἀμοιρη γυναίκα.

Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἄρχισαν καὶ ἡ σκηνές. Κι' ὁ Μυσσὲ ἀπελπίζεται ξανὰ καὶ γράφει στὴ Σάνδη :

«Στὴ Γεωργία Σάνδη.

Οκτώβριος, 1834.

»Σ' ἀφίνω τρελλὸς ἀπ' τὸν πόνο, ἀπελπισμένος. Παιδί μου, παιδί μου, πόσο ἔνοχος εἶμαι ἀπέναντί σου ! Τί καιρὸ τοῦ σοῦ ἔκαμα σήμερα ! Καὶ σύ, πές μου, καὶ σὺ θἄχῃς τὴ δύναμι νὰ μὲ ὑπομένῃς γι' αὐτό; Ὦ ζωή μου, πολυαγαπημένη μου, τί δυστυχισμένος ποὺ εἶμαι, τί τρελλός, τί ἠλίθιος, τί ἀχάριστος; τί βάναυσος ! Ὅσον μελαγχολικὴ καὶ δὲν σεβάστηκα τὴ μελαγχολία σου ! Μοῦ λὲς μιὰ λέξι ποὺ μὲ λυπεῖς κ' ἐγὼ δὲν ξέρω νὰ σωπάσω, δὲν ξέρω νὰ χαμογελάσω, δὲν ξέρω νὰ σοῦ πῶ ὅτι χίλια δάκρυα, ὅτι χίλια φριχτὰ βάσανα, ἡ πιὸ μεγάλες συμφορὲς ὑπορροῦν νὰ πέσουν ἐπάνω μου καὶ ἕνα φιλί σου, ἕνα χαμόγελό σου, νὰ τὶς κάνῃ νὰ φύγουν σὰν ὄνειρο. Σ' ἐκούρασα, σ' ἐνόχλησα, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ περνῶ τὶς μέρες μου καὶ τὶς νύχτες μου πεσμένος στὰ πόδια σου, περμένοντας νὰ πέσῃ ἕνα δάκρυ ἀπὸ τὰ ἀφαῖα σου μάτια γιὰ νὰ τὸ πιῶ, κυττάζοντάς σε σιωπηλά, σεβόμενος τὸν πόνο ποὺ κλεῖς στὴν ψυχή σου.

»Ἀγαπημένη μου, ἀγαπημένη μου, ἄκουσε! Μὴ συλλογιέσαι τὸ παρελθόν. Ὄχι, ὄχι, γιὰ τὸ Θεό, μὴ συγχωνεύῃς μὲ σκέπτεσαι. Σ' ἀγαπῶ ὅπως ποτὲ κανένας δὲν ἀγαπήθηκε. Ὦ ζωή μου, περίμενε, σὲ ἱκετεύω, μὴ μὲ χτυπιώσουμε αὔριο; Μεθαύριο; Ὅταν θἄχῃς πάντως μιὰ ὥρα, μιὰ στιγμὴ γιὰ χάσιμο. Ἀπάντησέ μου μὲ δυὸ λέξεις. Θὰ τὶς περιμένω μὲ λαχτάρα. Μόνη μου δουλειὰ πειὰ εἶνε νὰ σ' ἀγαπῶ, νὰ σ' ἀγαπῶ !...».

ΚΡΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΝΙΔΑ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Β΄.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Τριγύρω, σ' ἀπόστασι ὡρῶν, δὲν φαινόνταν οὔτε ἴχνη πόλεως παληᾶς, οὔτε ἄλλα σημεῖα ποὺ νὰ δείχνουν, ὅτι τὸ μέρος αὐτὸ ἦταν τὸ προσκύνημα τῶν ἀρχαίων.

— Κι' ἡ ἔκπαισι αὐτὴ σὲ πολὺν ἀνήκει σήμερα ; ρώτησα τὸν ἀγωγιάτη.

— Στ' Ἀνώγεια, μοῦ ἀποκρίθηκε.

— Μὰ τ' Ἀνώγεια εἶνε πέντε ὧρες μακριὰ καὶ μεῖς κοντεύουμε νὰ πᾶμε στὸ Λυβικὸ Πέλαγος !

— Κι' ὅμως, εἶν' Ἀνωγειανὸ ἐδῶ τὸ μέρος. Σ' αὐτὸ τὸ ὁροπέδιο εἶνε ὅλα τὰ Ἀνωγειανὰ «μιτάτα» (σπάνιες). Ἐδῶ βγαίνει τὸ περίφημο Ἀνωγειανὸ τυρί.

— Καλὰ τὰ ζῶα, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι τί τρῶνε ἐδῶ πέρα ;

— Δὲν τρῶνε, πίνουνε.

— Τί πίνουν, ποὺ ὅλα εἶνε ἔρημα κι' ἀκαλλιέργητα ἐδῶ ;

— Πίνουνε γάλα καὶ νερό. Νερὸ ἄφθονο. Δώδεκα βρύσες εἶν' ἐδῶ τριγύρω... σ' ἀπόσπασα δυὸ—τριῶν ὡρῶν. Ὅ,τι κι' ἂν σπείρῃς ἐδῶ, δὲν φυτρώνει. Ὅπου θελήσανε νὰ σπείρουν, ἐμπαρούτιασε ἡ γῆ καὶ δὲν ξανάβγαλε ποτὰ ἐκεῖ οὔτε «στιμνάγκαθα», οὔτε ἄγριο χορτάρι....

Καὶ μοῦ διηγήθηκε πράγματα καὶ συνήθειες ἀπίστευτες, μιᾶς περίεργης ἐκεῖ ποιμενικῆς ζωῆς.

— Κι' ὁ Ψηλορείτης τίνος εἶνε ; ρώτησα.

— Κι' αὐτὸς Ἀνωγειανὸς εἶνε.

— Μὰ τότε, σεῖς ἐπήρατε ὅλη τὴν Κρήτη.

— Καὶ βέβαια τὴν πήραμε, γιατὶ μεθύσανε οἱ παπποῦδες μας τὰ κοκόρια.

Καὶ μοῦ διηγήθηκε αὐτὴ τὴν ἱστορία.

— Μὰ φορά, εἶπε, πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε, οἱ Ἀνωγειανοὶ μαλώνανε μὲ τοὺς Βοριζιανοὺς (Βορίζια, χωριὸ τοῦ Νομοῦ Ἡρακλείου) ποὺ κατοικοῦνε στὸ πέρα μέρος τοῦ βουνοῦ, πάνω ἀπὸ τῆς Μεσσαρᾶς τὸν κάμπο. Μαλώνανε γιὰ τοῦτον ἐδῶ τὸν κάμπο τῆς Νίδας, ποὺ τηγαίνουμε τώρα, καὶ ποὺ κάνει τὰ καλύτερα σφαχτά. Πολλὲς φορὲς λοιπὸν οἱ βοσκοί τους τσακωνόντουσαν πειὸς θὰ βοσκήσῃ ἐδῶ τὰ πρόβατά του. Σὰν εἶδε ἔτσι ὁ πασᾶς ἀπὸ τὸ Κάστρο (Ἡράκλειο), ἀποφάσισε γιὰ νὰ πάψουν ἡ φλογερὲς ἀκρίδες, νὰ μοιράσῃ στὰ δυὸ χωριὰ τὰ ὄρη ἐτοῦτα καὶ νὰ βάλῃ σύνορα. Ἔστειλε λοιπὸν δυὸ ἀνθρώπους του, τὸν ἕναν στ' Ἀνώγεια καὶ τὸν ἄλλο στὴ Βορίζα νὰ κοιμηθοῦν ἐκεῖ καὶ νὰ ξεκινήσουν καβάλλα τὰ ξημερώματα, μόλις θὰ λαλοῦσαν οἱ πρῶτοι πετεινοί, ὁ ἕνας ἀπὸ τὴ Βορίζα κι' ὁ ἄλλος ἀπ' τ' Ἀνώγεια, ὥς πού νὰ συναντιανιθοῦν στὰ μέρη αὐτά, ἔχοντας μαζύ τους καὶ δυὸ ἐπιτροπὲς ἀπὸ Βοριζιανοὺς ὁ ἕνας, ἀπὸ Ἀνωγειανοὺς ὁ ἄλλος. Στὸ μέρος λοιπὸν ποὺ θὰ συναπαντιόντουσαν δῶ πάνω ἡ δυὸ συνοδείες, θὰ μπαίνανε καὶ τὰ σύνορα καὶ θἄξεραν πειὰ τὰ δυὸ χωριὰ ὥς ποῦ φτάνει ὁ τόπος ὁ δικός τους... Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχαν ρολόγια καὶ μετροῦσαν τὶς ὧρες σύμφωνα μὲ τὰ λαλήματα τῶν πετεινῶν.

— Ὅπως ἐσύ, καλήορα, μὲ τὴν Ποῦλια.

— Ὅπως ἐγώ, καλὴ μας ὥρα, μὲ τὴν Ποῦλια. Ὅπως λέγαμε λοιπόν, ἄρχισαν νὰ τσιμάζουνται Βοριζιανοὶ κι' Ἀνωγειανοὶ γιὰ τὸ πρωϊνὸ ξεκίνημα. Μόλις λαλοῦσαν οἱ πετεινοὶ στὰ δυὸ χωριὰ θὰ ξεκινοῦσαν κι' ἡ συνοδεῖες. Μὰ σὲ κάθε περίπτωσι ἡ πονηρία παίζει τὸν πιὸ σπουδαῖο ρόλο. Κι' ἄκουσε τί κάμανε οἱ προύχοντες οἱ Ἀνωγειανοί. Δεχτήκανε ἀποβραδὺς τοῦ πασᾶ τὸν ἀνταπρόσκοπο καὶ τὸν φιλήσανε καλά. Δοκιλέξανε γι' αὐτὸν κι' ἕνα πυράτο ἄλογο τοὔξερε καλὰ τὰ μέρη αὐτά, καὶ συγχρόνως ὁρμήνεψαν δλους τοὺς χωριανοὺς νὰ βάλουν χραπὶ μέσα στὴ βράμη, μὲ τὴν ὁποία θὰ ταΐζανε τοὺς πετεινοὺς ἀποπέρας.

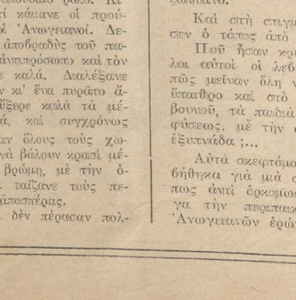

Τὸ Ἰδαῖον Ἄντρον ποὺ κρυβόταν ὁ Ζεύς.

Ἔτσι δὲν πέρασαν πολλὲς ὧρες κι' ἄρχισαν τὸ κράξιμο οἱ μεθυσμένοι πετεινοί, ποὺ δοῦλεν ὅλο τὸ χωριό. Ἀκούει τὰ λαλήματα ὁ Τοῦρκος, ξαφνιάζεται, σηκώνεται ἐπάνω, διατάζει νὰ τσιμάσουν τ' ἄλογα καὶ ξεκινάει ἐμπρὸς μὲ τοὺς Ἀνωγειανούς. Παίρνουν δρόμο γιὰ τὴν Νίδα (Ἴδη), φτάνουν ἐδῶ, ποὺ εἶνε ἡ «Σπηλιάρα τοῦ Θεοῦ» (τὸ Ἰδαῖον Ἄντρον) τὰ μεσάνυχτα κι' ἀκόμα νὰ φανοῦν οἱ Βοριζιανοί.

Στέκονται, ξεκουράζονται λιγάκι καὶ τραβοῦνε ὕστερα πρὸς τὰ κάτω. Ξεπερνοῦν τὸν Κάμπο, φτάνουν στ' Ἀμηρᾶ, ξεπερνοῦν καὶ περιμένουν νὰ φανοῦν κι' οἱ Βορζιανοί. Πέρασαν ὧρες κι' ὅρες καὶ τέλος φάνηκαν κι' ἐκεῖνοι.

Χαίρονται τώρα οἱ Ἀνωγειανοὶ ποὺ κέρδισαν τὴν ὥμορφη τὴν Ἴδα, καὶ βρίζουν οἱ Βοριζιανοὶ καὶ δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγήσουν πῶς συνέβη αὐτό.

Μὰ θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας, κατρεύτησαν κι' ἀσπρίζοντας ὑπογράψαν τὸ χαρτὶ κι' ἀπὸ τότε ἡ Νίδα ἀνήκει σπουδὲ Ἀνωγειανοὶ καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς τὴν πάρῃ..

— Μωρέ, μπράβο στὴν ἐξυπνάδα σας !

— Ἐξυπνάδες σπ' Ἀνώγεια ὅσες θέλεις. Ἐμεῖς «παρασάσαμε» (γελάσαμε) ἀκόμα καὶ τοὺς Καστρινοὺς (Ἡρακλειώτες).

— Πῶς ;

— Ἕνας «Καστροφόρος» ἀπὸ τ' Ἀνώγεια («Καστροφόροι» λέγονται στ' Ἀνώγεια, ἐκεῖνοι ποὺ πηγαίνουν καὶ φωνίζουν στὸ Κάστρο—τὸ Ἡράκλειο, καὶ γυρίζουν φορτωμένοι φωνὴ καὶ κοκόρια δηλαδὴ πράγματα τοῦ Κάστρου), πῆγε κάποτι νὰ φωνίσῃ στὸ Κάστρο. Κι' ἐπειδὴ ἦταν Ἀνωγειανός, οἱ Καστρινοὶ τὸν κοροϊδεύανε, Τοῦ τί κάνει κι' αὐτός. Μπαίνει σ' ἕνα φαρμακεῖο σὲ χαζὸς τόχα καὶ ρωτάει :

— Ἔχετε, σύντεκνε, «σουβλόρριζες» ; (ταγγαροσούφλια).

— Δὲν τσ' ἀλονίσαμε ἀκόμα, τοῦ ἀπαντάει κοροϊδευτικὰ ὁ φαρμακοποιός.

Τότε ὁ Ἀνωγειανὸς γυρίζει, δείχνει τοὺς γιατροὺς πιθανὸν στὸ φαρμακεῖο καὶ λέει :

— Κρῖμα στὰ βιβλία ποὺ μένουν ἀργά !...

Ἄλλη μιὰ φορά, ἕνας ἄλλος Ἀνωγειανὸς πῆγε σ' ἕνα σιδηρουργεῖο.....

Μὰ αὐτὴ τὴ στιγμή, ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴ ἐρημοκλησιὰ τῆς Ἀναλήψεως, ποὺ εἶνε λίγο παρακάτω, ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ καὶ μαῦρο μεγάλο στόμα τοῦ Ἰδαίου Ἄντρου, κάτω ἀπὸ δυὸ—τρεῖς σερνδάμενους, πετάχτηκε μέσα ἀπὸ τοῦφρες κλαδιῶν, ποὺ εἶχε στρώσει καὶ κοιμόταν ὁ κ. Βαλλερᾶκης τῆς χωροφυλακῆς Ἡρακλείου !...

— Καλῶς ἤρθατε ! Ἐδῶ σᾶς περιμένουμε ἐμεῖς, φώναξε

Καὶ πραγματικά, κάτω ἀπ' τοὺς θάμνους καὶ μέσα ἀπ' τὶς φωλιὲς τῆς γῆς, ποὺ ἦταν κομμένοι γιὰ νὰ ξεσταθοῦνε ἀπὸ τὸ πρωϊνὸ κρύο, πετάχτηκαν ἕνα πλῆθος κτηνοτρόφων καὶ ζωοκλεπτῶν, γενάτων καὶ κακανυχτισμένων, μ' ἕνα μαῦρο λουρίδι δειλινὸ γύρω στὰ ἀχτένοστα μαλλιά τους, πετάχτηκαν μέσ' ἀπὸ τ' ἀγκάθια καὶ τὰ στρόβιλλαις, σὰν ἀρχαῖοι Πᾶνες, θεοὶ τῆς ἐρημιᾶς καὶ βασιλιάδες τῶν ποιμνίων, ξεραγκιασμένοι ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τοῦ βουνοῦ, μανιβρόφοι ἀπὸ τὸν ἥλιο κι' ἀγριεμένοι ἀπὸ τὴν ἐρημιά.

Εἶχαν μεθύσει τὰ κοκόρια !...

Ἡ μεγάλη στιγμὴ εἶχε φτάσει. Ἡ καμπάνα τῆς ἐρημοκλησιᾶς τῆς Ἀναλήψεως καλοῦσε τώρα τοὺς ζωοκλέπτες νὰ ὁρκιστοῦνε πῶς δὲν θὰ ξαναπλέψουν ξένα ζωντανά.

Καὶ στὴ στιγμὴ ἐμαύρισεν ὁ τόπος ἀπὸ κόσμο.

Ποῦ ἦταν κρυμμένοι ὅλοι αὐτοὶ οἱ λεβέντες καὶ πῶς μείναν ὅλη νύχτα στὸ ὕπαιθρο καὶ στὸ κρύο ποὺ βουνοῦ, τὰ παιδιὰ αὐτὰ τῆς φύσεως, μὲ τὴν ἀκονεσμένη ἐξυπνάδα ;...

Αὐτὰ σκεφτόμουν καὶ φρόνιμα γιὰ μιὰ στιγμὴ μήπως ἀντὶ ὁρκωμοσίας ἄκουγα τὴν πεφωτιακιὴ τῶν Ἀνωγειανῶν ἐρώτηση :

Τὸ μέρος αὐτὸ ἦταν τὸ προσκύνημα τῶν ἀρχαίων.

— Ἔχετε, σύντεκνε, συβλόρριζες ;

Κι' ὅμως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὁρκιστήκαν καὶ κρατήσανε τὸν ὅρκο τους.

Καὶ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἔμειναν νηστικοί, γιατὶ δὲν εἶχανε κλεμένο κρέας γιὰ νὰ φᾶνε !...

Ἕνα ποτῆρι γάλα ἔπειτα στοῦ Σμιτάκου τὸ «μιτάτο», παχὺ καὶ μοσχολημένο, ἦταν καὶ τὸ δικό μας τὸ μοναδικὸ γεῦμα, γεῦμα ὅμως νόστιμο καὶ τονωτικό, τροφὴ θὰ νάλεγε κανεὶς τοῦ Δία τοῦ Θεοῦ, ποὺ τὴν προμηθεύανε σταβόμενοι ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ τραγύρω λόφοι, ποὺ θρέψανε σὰν μαστοὶ τῆς γῆς, γιὰ νὰ θρέψουν τὸν Θεό τους !...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΗΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΑΝ ΠΟΛΥ

Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΛΟΛΑΣ ΜΟΝΤΕΖ

Ε΄.

ΙΔΑΜΕ στὸ προηγούμενο φύλλο, ὅτι ἡ Λόλα Μοντὲζ δὲν ἄργησε ν' ἀπελπιστῇ ἀπὸ τὶς ἠθοποιικὲς ἀποτυχίες της. Κι' ἔξυπνη, καλὴ ἦταν, ἄφησε τὴ σκηνὴ καὶ πῆρε ἄλλο δρόμο, πιὸ σύμφωνο μὲ τὶς κλίσεις της.

Ἔγινε ἔτσι σὲ λίγο καιρὸ ἡ γυναῖκα τῆς... μόδας καὶ ὅλοι οἱ βαθύπλουτοι τοῦ Παρισιοῦ διεκδικοῦσαν τὴν εὔνοιά της, σκορπίζοντας τὸ χρυσάφι πρὸς χάριν της.

Στὰ 1845, ἡ πρώτη χορεύτρια ἦταν συνδεδεμένη μὲ κάποιον Ντεζαριέ, διευθυντὴ τῆς ἐφημερίδος «Ὁ Τύπος», ἡλικίας μόλις τριάντα δύο ἐτῶν, ὁ ὁποῖος ἐφημιζόταν γιὰ τὰ πλούτη του.

Ὁ Ντεζαριὲ εἶχε νοικιάσει γιὰ τὴν ἀγαπημένη του ἕνα ὡραιότατο διαμέρισμα στὴν ὁδὸν Ἁγίου Ὀνωρίου. Ἐκεῖ ἡ Λόλα ζοῦσε ἡγεμονικά.

Στὶς 20 Μαρτίου τοῦ ἰδίου ἔτους, ὁ Ντεζαριὲ συνώδευσε τὴ φίλη του στὸ «Παλαὶ Ροαγιάλ», ὅπου διιόταν ἕνας καλλιτεχνικὸς χορός.

Στὸ τέλος κάποιου βάλς, ἡ Λόλα εἶδε τὸ φίλο της νὰ κάθεται μαζύ σ' ἕνα τραπέζι καὶ νὰ χαρτοπαίζῃ. Τὸν ἐπλησίασε τότε, ἔσκυψε ἀπὸ πάνω του κ' ἄρχισε νὰ τοῦ μιλᾶ κρυφὰ καὶ νὰ γελᾶ. Οἱ ἄλλοι παίχτοι ἔκαναν ὑπομονὴ καὶ περίμεναν νὰ τελειώσουν τὰ μυστικὰ τους οἱ δυὸ ἐρωτευμένοι.

Ἕνας ὅμως ἀπὸ αὐτούς, ὀνόματι Ροζεμὸν ντὲ Μπωβαλόν, δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ, κ' ἔσπρωξε ἐλαφρὰ τὴ Λόλα.

— Ἐ ! δεσποινίς ! τῆς εἶπε. Δὲν μᾶς ἀφίνεις ἡσυχους κ' ἐσύ ;....

Δὲν πρόφτασε ὅμως νὰ τελειώσῃ ὁ Μπωβαλὸν τὴν προσβλητικὴ φράσι του κ' ὁ Ντεζαριὲ τοῦ πέταξε τὰ χαρτιὰ στὰ μοῦτρα καὶ σηκώθηκε καταπρόσωπος νὰ φύγῃ, μαζὺ μὲ τὴ φιλενάδα του.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ Λόλα Μοντὲζ, ἀντὶ τῆς συνηθισμένης ἐπισκέψεως τοῦ φίλου της δημοσιογράφου, ἔλαβε ἐκ μέρους του τὴν ἀκόλουθη σημείωσι :

«Φιλτάτη μου,

»Σήμερα πρόκειται νὰ χτυπηθῶ μὲ τὸν ὑβριστή σου. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν θἄρθω ὅπως πάντα νὰ σὲ ἰδῶ. Σοῦ συνιστῶ νὰ εἶσαι ἐντελῶς ἥσυχη γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μονομαχίας. Μέσα σὲ δυὸ ὧρες τὰ πάντα θὰ τελειώσουν.

»Σοῦ στέλνω λοιπὸν χίλια φιλιά, Λόλα μου, ἀγαπημένη γυναικοῦλα μου...».

Πραγματικά, ὕστερ' ἀπὸ δυὸ ὧρες τὰ πάντα εἶχαν τελειώσει. Ὅχι ὅμως ὅπως τὰ περίμενε ὁ διευθυντὴς τοῦ «Τύπου», ὁ φίλος τῆς Λόλας.

Οἱ δυὸ ἀντίπαλοι χτυπήθηκαν μὲ λύσσα καὶ ὁ Ντεζαριὲ ἔπεσε νεκρός, μὲ μιὰ σφαῖρα στὸ στῆθος! Ἡ μονομαχία αὐτὴ προξένησε πάταγο στὸ Παρίσι καὶ ἡ Λόλα προσεκλήθη νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις στὸ δικαστήριο.

— Αἰτιοῦμαι πολύ, εἶτε περιφανα στοὺς δικαστάς, ποὺ ὁ κ. Μπωβαλὸν δὲν ἐχτυπήθηκε μαζύ μου... Ὁ Ντεζαριὲ δὲν ἤξερε νὰ σκοτεύῃ καλά... Ἐγὼ ὅμως εἶμαι πρώτης τάξεως σκοπεύτρα... Σᾶς βεβαιώνω πὼς, ἂν αὐτὸς ὁ κύριος μονομαχοῦσε μαζύ μου, σήμερα δὲν θἄταν ζωντανός...

Στὰ Ἀπομνημονεύματά της ἡ Λόλα — γιατὶ ἡ περίφημη αὐτὴ γυναῖκα ἄφησε κ' Ἀπομνημονεύματα — ἀναφέρει ὅτι μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ φονευθέντος δημοσιογράφου εἶχε δοθεῖ ἀμοιβαία ὑπόσχεσις γάμου.

Ὁ πόθος της αὐτὸς νὰ παντρευτῇ κάποιον, ἦταν, φαίνεται, βαθειὰ ριζωμένος μέσα της, παρ' ὅλες τὶς περιπέτειες ποὺ τῆς ἐτύχαιναν.

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ντεζαριέ, ἡ Λόλα ροκάνισε μέσα σὲ διάστημα ὀλίγων μηνῶν ὅλες τὶς οἰκονομίες της καὶ κατόπιν, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ βγάλτα πέρα, ἄρχισε νὰ πουλᾶῃ ὅ,τι εἶχε.

Ἐπὶ τέλους, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1846, ἀποφάσισε νὰ ταξειδέψῃ στὸ Μόναχο, μαζὺ μὲ τὸν κόμητα Στάϊδεργαλδ, ὁ ὁποῖος ἐδέχετο ν' ἀναλάβῃ ὅλα τὰ ἔξοδά της.

Δυὸ μέρες πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς της, ἡ Λόλα γευμάτιζε σπίτι της, μαζὺ μὲ τὸν κόμητα, ὅταν ἔξαφνα ἀντίχησε τὸ κουδοῦνι.

— Ποιὸς εἶνε αὐτὸς ποὺρθε νὰ μᾶς ἀνησυχήσῃ; φώναξε ἡ Λόλα μὲ κάποια νευρικότητα στὴν ὑπηρέτρια.

Ἀλλ' ἡ ὑπηρέτρια οὔτε ἔφευγε, οὔτε καὶ μιλοῦσε.

— Διῶξτον ! τὴ διέταξε ἡ Λόλα.

Ἡ ὑπηρέτρια ὑποκλίθηκε καὶ βγῆκε ἔξω. Ἀλλὰ σὲ λίγο ξαναγύρισε πάλι κρατῶντας ἕνα ἐπισκεπτήριο.

Ἡ Λόλα ἔγινε σχεδὸν ἔξω φρενῶν:

— Μὰ δὲν σοῦ εἶπα... φώναξε.

Δὲν πρόφταρε ὅμως νὰ συμπληρώσῃ τὴ φράσι της, γιατὶ στὸ μεταξὺ τὸ βλέμμα της ἔπεσε στὸ ἐπισκεπτήριο κι' ἄφησε ἕνα ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ.

Ἐπάνω στὸ τετράγωνο ἐκεῖνο χαρτὶ ἦταν γραμμένο τὸ ὄνομα τοῦ Ροῦνα-Σίγγ, τοῦ μυστηριώδους Ἰνδοῦ ποὺ τὴν παρακολουθοῦσε παντοῦ, χωρὶς νὰ ἐμφανίζεται, καὶ ποὺ εἶχε δυὸ ὁλόκληρα χρόνια νὰ λάβῃ εἰδήσεις του.

— Ἄφησε τὸν κύριο νὰ μπῇ, εἶτε ἀμέσως στὴν ὑπηρέτρια.

Καὶ γυρίζοντας στὸν πλούσιο εὐνοούμενό της, πρόσθεσε :

— Κύριε κόμη, μὲ συγχωρεῖτε. Ἀλλὰ ἡ ἐπίσκεψι αὐτὴ θἄναι πολὺ σύντομη. Θὰ μοῦ κάνετε τὴ χάρι νὰ πάρετε μόνος σας τὸν καφέ. Ἐγὼ δὲν θὰ λείψω, παρὰ λίγα λεπτά...

— Καλά, καλά, δὲν πειράζει, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ κόμης.

Ἡ Λόλα ἔτρεξε τότε καταχαρούμενη στὸ δωμάτιό της καὶ ἔριξε ἀμέσως τὸ βλέμμα της στὸν καθρέφτη, γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν τῆς πήγαινε ἡ τουαλέττα της.

Τὸ πρωϊνὸ φόρεμά της τὴν ἔκανε πολὺ προκλητική....

Φοροῦσε ἕνα πρωϊνὸ φόρεμα ποὺ τὴν ἔκανε πολὺ προκλητική, καὶ ἦταν πολὺ ὡραία χτενισμένη. Ἡ θαλαμηπόλος της τὴν κύτταξε μὲ καμάρι ὅταν μπῆκε μέσα καὶ τῆς εἶπε :

— Ὁ κύριος περιμένει στὸ σαλόνι...

— Πῶς εἶνε ντυμένος;

— Ὅπως ὅλος ὁ κόσμος !

— Μὰ δὲν παρατήρησες ἀπάνω του τίποτε τὸ ἐξαιρετικό;

— Ἄ, ναί, εἶνε χαϊκόχρωμος...

— Καλά, καλά !

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἡ Λόλα μπῆκε γοήγορα στὴν αἴθουσα, ὅπου τὴν περίμενε ὁ Ροῦνα-Σίγγ.

Ἡ Λόλα δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ ἕναν ἐλαφρὸ ἀναστεναγμό, ὅταν εἶδε τὸν ἐπισκέπτη της ντυμένο μὲ ἁπλὰ ροῦχα τῶν πόλεων, μὲ παπούτσια λουστρινένια καὶ μὲ γάντια λινά.

Ἄ, πόσο ὡραιότερος θὰ ἦταν ἐκεῖ κάτω, στὴ Βομβάη, μὲ τὴ γοφερὴ φορεσιὰ τοῦ τότου του !

Ὁ Ροῦνα-Σίγγ τὴ χαιρέτησε καὶ ἡ Λόλα τοῦ ἅπλωσε μὲ ζωηρότητα τὰ χέρια της.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, πρίγκηψ, μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά, τοῦ εἶπε, γιὰ ὅσα εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ κάνετε γιὰ μένα...

— Δὲν ἔκανα παρὰ μόνο τὸ καθῆκον μου ! ἀπάντησε ὁ Ἰνδός, ἐνῶ ἔπαιρνε θέσι ἀπέναντί της.

— Τὸ καθῆκόν σας ! Δὲν σᾶς καταλαβαίνω ! Ἐξηγηθῆτε, παρακαλῶ, πρίγκηψ ! Τί ἔκανα γιὰ νὰ κερδίσω τὴν εὔνοια καὶ τὴν προστασία σας; Σᾶς ὀφείλω μέχρι σήμερα ἑβδομήντα πέντε χιλιάδες φράγκα.

— Ἂς μὴ γίνεται λόγος γι' αὐτά, παρακαλῶ...

— Μὰ γιατί; Θυμοῦμαι πὼς ὅταν μοῦ δώσατε τὰ πρῶτα χρήματα στὴ Βομβάη, μοῦ εἴπατε πὼς θὰ σᾶς ξαναδῶ στὴν Εὐρώπη καὶ θὰ σᾶς ξεφορλίσω τὸ χρέος μου. Ἐγὼ ὅμως δὲν καταλαβαίνω τίποτε ἀπ' αὐτά...

— Δέχομαι νὰ σᾶς δώσω ἐξηγήσεις, κυρία, ἀλλὰ μ' ἕναν ὅρο...

— Ἄ, ὑπάρχει καὶ ὅρος; Εἶνε δύσκολος; Γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουμε...

Καὶ ἡ Λόλα προσπάθησε νὰ κοκκινίσῃ.

— Θὰ συγκατατεθῆτε σὲ μιὰ πρότασί μου; τὴ ρώτησε ὁ Ἰνδός.

— Ποιὰ εἶνε αὐτή;

— Γυρίζω στὶς Ἰνδίες : Σᾶς ἀρέσει νὰ μὲ ἀκολουθήσετε;

— Ἄ ! ἔκαμε ἡ Λόλα κι' ἄνοιξε κατάπληκτη τὰ μάτια της γιατὶ δὲν περίμενε μιὰ τέτοια πρότασι. Νὰ γυρίσω στὶς Ἰνδίες μὲ σᾶς; Καὶ γιὰ ποιὸν λόγο;

— Θὰ σᾶς τὸν πῶ ἅμα μοῦ ἀποκριθῆτε ναί !

— Γιὰ νὰ σᾶς ἀποκριθῶ ναί, πρέπει νὰ μάθω...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΟΘΩΝΙΚΗΣ ΑΥΛΗΣ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Πῶς περιώδευαν στὶς Ἑλληνικὲς ἐπαρχίες οἱ πρῶτοι μας βασιλεῖς. Ἡ Ἀμαλία κεντιάζει μὲ τὶς γυναικοῦλες τῶν Σαλώνων. Ὁ Ὄθων καὶ ὁ Ἀργεῖος Κοινοτάρχης. Ποῦ ἐσκοτώθη ὁ... Κένταυρος Νέσσος. Περίπατοι στὴν Ἀττική. Οἱ γέρο-ἀγωνιστὲς γκρινιάζουν. Ἡ ἐλευθεροστομία τοῦ Γρίβα. Ὁ Καρατάσος κορτϊδεύει κι' ὁ Σαχίνης τὰ λέει.... Ὑδραϊῖκα. Ὅμως ἡ Ἀμαλία τὸ χαθᾶ της! Σκηνὲς καὶ ἐπεισόδια. κ.τ.λ.

Ὁ Βασιλεὺς Ὄθων.

Ἀνεξάντλητη εἶνε ἡ ἀνεκδοτολογία τῆς Ὀθωνικῆς ζωῆς. Καὶ εἶνε ἄξια προσοχῆς τὰ ἀνέκδοτα αὐτά, ποὺ μᾶς παρουσιάζουν, σὰν σὲ καλειδρτη, τὴν πολυτάραχη ἐκείνη ἐποχὴ τοῦ νεοσύστατου Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Οἱ πρῶτοι μας Βασιλεῖς ἀγαποῦσαν πολὺ τὰ ταξεῖδια. Ἤθελαν νὰ περιηγηθοῦν ὅλο τὸ βασίλειό τους, νὰ γνωρίσουν καὶ τὴν πιὸ ἀπόμερη γωνία τῆς ἀγαπημένης δεύτερης πατρίδας των, καὶ — μάλιστα τὰ πρῶτα χρόνια — ταξεῖδευαν συχνά. Ἐπειδὴ ὅμως ὅπου βρίσκονται τῆς προκοπῆς ὑπῆρχαν τότε, οὔτε τὰ μεταφορικὰ μέσα ἦσαν περίφημα, συνέβαιναν στοὺς Βασιλεῖς μας καὶ στὴν ἀκολουθία τους διάφορα ἐπεισόδια, ἄλλοτε εὔθυμα, ἄλλοτε δυσάρεστα. Θὰ διηγηθοῦμε μερικά:

Κάποτε ἡ βασιλικὴ ἀκολουθία ἔφτασε στὸ ἱστορικὸ χωριὸ Χριστὸ (τὸ γνωστὸ καὶ ἀπὸ τὸ τραγοῦδι τῆς «Πενταγιώτισσας»: *Στὰ Σάλωνα σφάζουν ἀρνιὰ καὶ στὸ Χρυσὸ κριάρια...*). Οἱ ἀφελεῖς κάτοικοι τριγύρισαν τοὺς Βασιλεῖς καὶ τοὺς ἐκύτταζαν χαζεύοντας. Μιὰ χωριάτισσα μάλιστα πλησίασε τὴν Ἀμαλία καὶ τῆς εἶπε:

— Πῶς τὰ περνᾶς, Βασίλισσά μου; Σ' ἀρέσει τὸ χωριό μας;... Ὡραῖα, ὡραῖα! ἀπάντησε χαμογελῶντας ἡ Ἀμαλία. Σεῖς περνᾶτε καλά;

Μιὰ ἄλλη γυναικοῦλα, ποὺ ξεθαρρεύτηκε κ' αὐτή, εἶπε στὴ Βασίλισσα:

— Ἀμ' καλὰ τὰ περνᾶμε μεῖς, νἄχη δόξα ὁ Μεγαλοδύναμος... Μόνο γιὰ τὸν ἀδελφό μου θἄθελα νὰ μάθω, Βασίλισσά μου... Στρατιώτης εἶνε... Μαλαντρῖνο τόνε λένε... Μὴν τόνε ξέρεις, ἐλόγου σου;!...

Ὁ μακαρίτης λογογράφος Ἀνδρέας Καρκαβίτσας διηγότανε διάφορα τέτοια ἀνέκδοτα, ποὺ τὰ εἶχε ἀκούσει ἀπὸ γέρους τοῦ καιροῦ του: Κάποτε ποὺ ὁ Ὄθων καὶ ἡ Ἀμαλία, πηγαίνοντας στὴ Ρούμελη, πέρασαν καὶ ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς Λειβαδιᾶς, σ' ἕνα ἀπ' αὐτά, στὸ Κυριάκι, ἡ γυναίκες, ἀποχαιρετῶντας τὴν Ἀμαλία, τῆς φώναξαν:

— Στὸ καλό, κυρὰ Βασίλισσα, καὶ νὰ δώσης χαιρετίσματα στὴν.... κυρὰ Κατίνα τὴ Λιβαδίταινα!...

Ἤταν δὲ ἡ κυρὰ Κατίνα μιὰ κυρία ἀπὸ τὴν ἐπαρχία τους, ἐγκαταστημένη στὴν Ἀθήνα.

Ἄλλοτε — τὴ λυπητὴ ἐποχὴ ποὺ οἱ Ἕλληνες πνοθοῦσαν διάδοχο τοῦ Θρόνου, ἀλλὰ ματαίως — οἱ Βασιλεῖς, γυρίζοντας τὰ Κυκλαδίτικα νησιά, πέρασαν καὶ ἀπὸ τὴ Σύρα. Ἐκεῖ ἡ γυναίκα τοῦ Δημάρχου, ποὺ ἦταν... στὸ μῆνα της, ἔδειξε στὴν Ἀμαλία τὴν κοιλιά της, λέγοντας:

— Ἄχ, Βασίλισσά μου, δὲν ἤκανε ὁ Θεὸς τοῦτο ποὺ εἶν' ἐδῶ νὰ ἦταν αὐτοῦ μέσα! (καὶ ἄγγιξε τὴν κοιλιὰ τῆς Ἀμαλίας).

Καὶ ἡ δυστυχισμένη Βασίλισσα, ποὺ ἦταν στείρα, ἀναστέναξε λέγοντας:

— Τί νὰ γίνη, κυρὰ Δημαρχίνα...

***

Σ' ἕνα ταξεῖδι τῶν Βασιλέων στὴν Ἀργολίδα, ὁ Ὄθων, κουβεντιάζοντας μὲ τὸν Πρόεδρο τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐρώτησε:

— Ἐδῶ εἶνε, νομίζω, κύριε Πρόεδρε, τὸ φρούριον Λάρισσα;

— Ἀμ' ποῦ Λάρισσα, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ ἀγράμματος Ἀργείτης, ἡ Λάρισσα εἶνε ἔξω ἀπὸ τὸ βασίλειό σου, στὴ Θεσσαλία.

Ἀλλ' ὁ Ὄθων ἐξακολούθησε τὶς ἐρωτήσεις του ἀρχαιοπρεπῶς.

— Οὖ μακρὰν τοῦ ποταμοῦ Ἐρασίνου κεῖται, μοὶ φαίνεται, ἡ λίμνη ἐν ᾗ διηττὸ ἡ Λερναία Ὕδρα;

— Ποιὰ Ὕδρα, Βασιληᾶ μου, αὐτὸ τὸ νησὶ εἶνε μακρυὰ ἀπὸ δῶ, ξαντᾶτε ὁ Πρόεδρος.

— Ὅμως ἡ Τίρυνς κεῖται ἐκεῖ που, πλησίον τῶν Κυκλωπείων τειχῶν, νομίζω...

Καὶ ὁ Ἀργείτης Πρόεδρος, χαμογελῶντας γιὰ... τὴν ἄγνοια τοῦ Βασιλέως, ἀπάντησε:

— Τί λές, Βασιληᾶ μου, ἡ τυρινὴ πέρασε μὲ τὶς Ἀπόκρηες. Τώρα πᾶμε γιὰ τὴ Λαμπρή, μὲ τὸ καλό!

***

Ἐξακολουθῶντας οἱ Βασιλεῖς τὴν περιοδεία τους, ἔφτασαν καὶ στὰ χωριὰ τῆς Κορίνθου. Σ' ἕν' ἀπ' αὐτά, τοὺς ἐπιφύλαξε ἕνα ἐφιπτοι. Ἡ Ἀμαλία ἤτανε περίφημα γυμνασμένη, ἀληθινὴ ἀμαζόνα. Ὅμως ἡ κυρίες τῆς Τιμῆς ἀκολουθοῦσαν μὲ τ' ἀμάξια...

Στὸ δρόμο δὲν ἔλειπαν τ' ἀστεῖα, τὰ ἀλληλοπειράγματα, ἀλλὰ προπάντων τὰ ὑπονοούμενα παράπονα γιὰ τὶς ταλαιπωρίες αὐτές. Μιὰ μέρα, ὁ Μακεδὼν στρατηγὸς Καρατάσος, ἄφησε τὴ ντροπὴ κατὰ μέρος καὶ εἶπε στὴν Ἀμαλία:

— Ἄχ, Βασίλισσά μου, τί κακὰ γεράματα εἶνε τοῦτα, νὰ κατατήσουμε ταταραῖοι;

(Οἱ ταταραῖοι ἦσαν ἔφιπποι ταχυδρόμοι ἐπὶ Τουρκοκρατίας).

Μιὰ ἄλλη φορὰ πάλιν, ὁ ὑπασπιστὴς Βαλτινός (ποὺ ἦταν παντρεμένος, ἀλλὰ δὲν εἶχε παιδιὰ) εἶπε στὴν Ἀμαλία:

— Ὁ περίτατος κρατάει πολὺ καὶ τὰ... παιδιά μου τσακώνται ἄμα λείπω ἀπὸ τὸ σπίτι. Παρακαλῶ τὴ Μεγαλειότητά σου νὰ μοῦ δώση ἄδεια νὰ μὴν ἀκολουθήσω σήμερα.

Σ' ἕναν ἄλλο περίτατο, ὁ Γρίβας ἄρχισε νὰ παρατονίεται στὴν Ἀμαλία :

— Ὁ μοίραρχος λέει πὼς τ' ἄλογα τῶν χωροφυλάκων ποὺ μᾶς ἀκολουθοῦν, ἔπαθαν ἀπὸ τὴν πολλὴ καβάλλα. Θὰ κάνη ἀναφορά, λέει, στὸν Βασιλέα.

— Τὸ χειρότερο εἶνε κεῖνο ποὺ παθαίνω ἐγώ, εἶπε τότε στὴ Βασίλισσα ὁ Ρουμελιώτης Μαιούρης. Ἡ Ἀράπα μου (καὶ ἐννοοῦσε τὴ γυναίκα του, πολὺ μελαχρινὴ καὶ γρπά. Ἔπιστηε τ' ὄνομά της, ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Βιδτινοῦ) θέλει σοβαρνει καὶ καλὰ νἄρχεται κι' αὐτὴ καβάλλα, συνοδεύοντας τὴ Μεγαλειότητά σου. Λοιπόν, νὰ διατάξετε τὸν ἀρχιτσοκάμο νὰ τῆς δώση μερικὰ μαθήματα καβαλλαρίας...

Καὶ ὁ Σαχίνης μὲ τὴν Ὑδραΐϊκη προφορά του, μιλώντας τὸν κουτό, ἔκλεισε τὴν κουβέντα ἔτσι:

— Τί τὰ θέλετε ὅλα τοῦτα; Ἡ καλὲς νοικοκυρὲς κάθονται στὰ σπίτια τους, δὲν σεργιανάνε τὰ βουνὰ καὶ τὰ λαγκάδια. Μονοαχὰ τὴν Κυριακὴ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησιά.

Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως, ἡ Ἀμαλία ἐξακολούθησε τὶς ἐκδρομές της, συνεχίζοντας τὴν ὡραία καὶ ὑγιεινὴ αὐτὴ γερμανικὴ της συνήθεια.

***

Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γίνουν τὰ ἐγκαίνια τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου, οἱ Βασιλεῖς ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμία νὰ περάσουν παραστοῦν σ' αὐτά. Ἀπεφασίσθη νὰ γίνη τὸ ταξεῖδι τῆς Αὐλῆς ὡς ἕνα διάστημα μὲ τ' ἄλογα κι' ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὴ βασιλικὴ θαλαμηγὸ ὡς τὴ Χαλκίδα... Ἀλλὰ ἡ βασιλικὴ συνοδεία βγῆκε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας τ' ἄλογα τῶν Βασιλέων καὶ μερικὰ τῶν ἀκολούθων ἔδειξαν σημεῖα φανερῆς ἀδιαθεσίας, καὶ οἱ Βασιλεῖς ἀναγκάστηκαν νὰ γυρίσουν στὰς Ἀθήνας καὶ νὰ μποῦν ἀμάξια γιὰ νὰ πᾶνε ὡς τὴν παραλία τοῦ Εὐρίπου.

Ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία.

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ P. ZERMAIN

Η ΧΑΡΤΟΜΑΝΤΙΣΣΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΛΕΩΝ. 40 ἐτῶν. ΓΑΣΤΩΝ, 30 ἐτῶν.

(Σ' ἕνα κομψὰ ἐπιπλωμένο γραφεῖο. Ὁ Λεὼν καὶ ὁ Γαστὼν κάθονται καὶ συνομιλοῦν).

ΛΕΩΝ. — Δὲν ξέρεις πόσο εἶμαι εὐχαριστημένος, Γαστών, ποὺ σὲ βλέπω ἐπειτα ἀπὸ τόσον καιρό..

ΓΑΣΤΩΝ. — Κι' ἐγώ, φίλε μου. Προπάντων γιατὶ σὲ βλέπω εὐτυχισμένο, μὲ καλὴ ἐργασία καὶ παντρεμένο.

ΛΕΩΝ. — Ὦ, ναί... Εἶμαι εὐτυχισμένος. Ἡ γυναῖκα μου εἶνε τόσο καλή!

ΓΑΣΤΩΝ. — Ἀλλήθεια; Ἤθελα πολὺ νὰ τὴ γνωρίσω...

ΛΕΩΝ. — Εὐχαρίστως... Ἀρκεῖ νἄρθης μιὰ μέρα πιὸ νωρίς. Τέτοια ὥρα συνήθως λείπει ἔξω, μὲ τὰ παιδιά...

ΓΑΣΤΩΝ, *(κυττάζοντας πάνω στὸ τραπέζι τοῦ φίλου του).* — Μπᾶ!... Τί βιβλίο εἶνε αὐτό, ἐπάνω στὸ γραφεῖο σου; *(Παίρνει τὸ βιβλίο καὶ διαβάζει τὸν τίτλο : «Ἡ μαντεία καὶ ὁ πνευματισμός»).* Διαβάζεις τέτοια σχολαστικὰ βιβλία ἐσύ, Λεών;

ΛΕΩΝ. — Ἡ γυναῖκα μου κι' ἐγὼ δὲν τὰ βρίσκομε καθόλου σχολαστικά.

ΓΑΣΤΩΝ. — Κι' ὅμως ἐσὺ δὲν ἐπίστευες πρὶν σὲ τέτοια πράγματα.

ΛΕΩΝ. — Ναί, Ἀλλ' ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πῆγα σὲ μιὰ χαρτομάντισσα, πιστεύω. Πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν κάποιες μυστηριώδεις καὶ ἄγνωστες δυνάμεις γύρω μας.

ΓΑΣΤΩΝ. — Μᾶλλ σοβαρῶς; Τόσο λοιπὸν σὲ κατέπληξε ἐκείνη ἡ χαρτομάντισσα;

ΛΕΩΝ. — Ναί. Ἂν δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ἐγὼ τώρα θὰ ἤμουν στὸν ἄλλον κόσμο...

ΓΑΣΤΩΝ. — Ὄχι δά!... Καὶ δὲν μοῦ λὲς πῶς σ' ἔσωσε ἡ περίφημη αὐτὴ Πυθία σου; Μὲ μαγικὰ; Σοῦ ἔδωσε κανένα θαυματουργὸ φίλτρο νὰ πιῆς;

ΛΕΩΝ. — Ἂν θέλεις, θὰ σοῦ διηγηθῶ ὅλη τὴν ἱστορία.

ΓΑΣΤΩΝ. — Εἶμαι περίεργος νὰ τὴν ἀκούσω.

ΛΕΩΝ. — Κάποιος φίλος μου μοῦ εἶχε μιλήσει γιὰ τὴ χαρτομάντισσα αὐτὴ μὲ θαυμασμό. Ἡ μαντικὴ της δύναμι ἦταν καταπληκτική. Ἀποφάσισα λοιπὸν νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ.

ΓΑΣΤΩΝ. — Ἦταν νέα;

ΛΕΩΝ. — Πολὺ νέα. Ἦταν μιὰ γυναῖκα μελαχρινή, λεπτή, μὲ κατάμαυρα μαλλιὰ καὶ μὲ μαγικὰ γεμάτα παράξενες λάμψεις. Μόλις ἄρχισε νὰ μοῦ ρίχνη τὰ χαρτιά, ἔμεινα ἔκθαμβος. Μοῦ ἔλεγε πράγματα καταπληκτικά. Μοῦ περιέγραψε τὴ γυναῖκα ποὺ ἀγαποῦσα τότε. Μοῦ εἶπε ὅτι ὑπέφερα πολὺ ἐξ αἰτίας μιᾶς ἀπιστίας της, ὅπως ἦταν κι' ἡ ἀλήθεια.

ΓΑΣΤΩΝ. — Συμπτώσεις.

ΛΕΩΝ. — Μοῦ εἶπε ἀκόμα νὰ προσέχω κάποιο φίλο μου, μονόφθαλμο. Καὶ πραγματικά, εἶχα ἕνα φίλο ποὺχε χάσει τὸ ἕνα του μάτι στὸν πόλεμο καὶ ποὺ δὲν μοῦ ἦταν καθόλου ειλικρινής. Μοῦ εἶπε ἐπίσης ὅτι δὲν θὰ πάρω τὴν ξανθὴ ποὺ ἀγαποῦσα τότε, ἀλλὰ μιὰ μελαχρινή. Κι' ἔτσι ἔγινε.

ΛΕΩΝ.—Μόλις ἄρχισε νὰ μοῦ ρίχνη τὰ χαρτιά, ἔμεινα ἔκθαμβος...

ΓΑΣΤΩΝ. — Συμπτώσεις....

ΛΕΩΝ. — Τέλος μοῦ εἶπε: «Ἔχετε στὸ νοῦ σας κάποιο ταξεῖδι. Καὶ τὸ ταξεῖδι αὐτὸ πρόκειται νὰ τὸ κάνετε αὔριο, σιδηροδρομικῶς». Πραγματικά, φίλε μου. Τὴν ἄλλη μέρα ἐπρόκειτο νὰ φύγω μὲ τὸ τραῖνο γιὰ τὴν Ἰταλία. Μὰ ἡ χαρτομάντισσα μ' ἐμπόδισε. «Προσέξτε, κύριε, μὴ φύγετε μὲ τὸ τραῖνο, μοῦ εἶπε. Ἂν φύγετε μὲ τὸ τραῖνο, αὔριο τέτοια ὥρα δὲν θὰ ὑπάρχετε στὴ ζωή!...».

ΓΑΣΤΩΝ. — Καὶ δὲν ἔφυγες μὲ τὸ τραῖνο;

ΛΕΩΝ. — Τί νὰ σοῦ πῶ, φίλε μου. Ἤμουν τόσο ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὰ λόγια αὐτῆς τῆς γυναίκας, ἀπὸ τὰ μάτια της, ἀπὸ μιὰ παράξενη ἀκτινοβολία ποὺ ἀνέδινε ὅλη της ἡ ὕπαρξις, ὥστε ἀποφάσισα ν' ἀκολουθήσω τὴ συμβουλή της, καὶ νὰ μὴ φύγω μὲ τὸ τραῖνο, ἀλλὰ μὲ τὸ ἀτμόπλοιο. Κι' ἔτσι ἔσωσα τὴ ζωή μου...

ΓΑΣΤΩΝ. — Δηλαδή;

ΛΕΩΝ. — Τὸ τραῖνο, μὲ τὸ ὁποῖο ἐπρόκειτο νὰ φύγω, συγκρούσθηκε μ' ἕνα ἄλλο, καὶ... καταλαβαίνεις τί ἔγινε. Οἱ περισσότεροι ἐπιβάτες πληγώθηκαν βαρειὰ ἢ σκοτώθηκαν! Προπάντων τὰ βαγόνια τῆς πρώτης θέσεως ἔπαθαν πανωλεθρία. Συντρίφτηκαν κυριολεκτικῶς. Καὶ μαζὶ μ' αὐτὰ μεταβλήθηκαν σ' ἅμαξες μᾶζες καὶ οἱ ἐπιβάτες. Κι' ἐγὼ εἶχα πάρει εἰσιτήριο πρώτης θέσεως. Λοιπόν, μ' ἔσωσε ἡ χαρτομάντισσα, ἢ ὄχι;

ΓΑΣΤΩΝ. — Πιθανῶς... Δὲν ξέρω... Ἴσως νὰ ὑπάρχουν πραγματικῶς μυστηριώδεις δυνάμεις γύρω μας ποὺ δὲν τὶς βλέπομε... Ἔχει τόσα υστήρια ἡ ζωή!... Μὰ... σὲ παρακαλῶ... θυμᾶσαι ποὺ ἔμεινε αὐτὴ ἡ μάντισσα; Ἤθελα νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ.

ΛΕΩΝ. — Δὲν εἶνε δύσκολο νὰ τὴν ἰδῆς. Εἶνε ἡ γυναῖκα μου

ΓΑΣΤΩΝ. — Ἡ γυναῖκα σου;

ΛΕΩΝ. — Ναί. Σοῦ εἶπα ὅτι ἦταν ἀρκετὰ γοητευτική. Κι' ἐπειδὴ μοῦ ἔσωσε τὴ ζωή μου, τῆς τὴν πρόσφερα, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη...

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΕΡΑΥΝΩΝ

Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ ἔτους 715 πρωτοφανὴς κακοκαιρία ἐπεκράτησε στὴ Γαλλία. Ἐπὶ ἡμέρες ὁλόκληρες τὸ νερὸ ἔτρεχε ποτάμι ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ οἱ κεραυνοὶ ἔπεφταν ἀλλεπάλληλοι.

Ἔτσι, ἕνας κεραυνὸς ἔπεσε ἐπάνω στὸ μοναστήρι Νεμουτιέ, κοντὰ στὸ Τούρ, κι' ἐπροκάλεσε τὰ ἑξῆς περίεργα ἐπακόλουθα. Ἐν πρώτοις συνέτριψε τὰ κεραμίδια τῆς στέγης, ἔκαψε ὅλες σχεδὸν τὶς πόρτες τῆς μονῆς, ἀνέψυξε δυὸ καμπάνες καὶ ἔρριξε μιὰ τρίτη σὲ ἀπόσταση 200 βημάτων ἀπὸ τὸ κωδωνοστάσιό της. Κάτων κατέβηκε στὰ ὑπόγεια τοῦ μοναστηριοῦ, τρύπησε πολλὰ βαρέλια μὲ κρασί, καὶ ἀπὸ κεῖ γύρισε στὴν κουζίνα, ὅπου γευμάτιζαν ἐκείνην τὴν ὥρα 150 περίπου καλόγεροι, τῶν ὁποίων ἔλυωσε τὰ μεταλλικὰ πιάτα, χωρὶς ὅμως νὰ πειράξη καλόγερο τοὺς ἴδιους. Στὸ τέλος, πέρασε ἀπὸ τὸ κοτέτσι καὶ τοὺς σταύλους καὶ θανάτωσε ὅλες τὶς κότες καὶ ἐξοσιδήποτε ἄλογα!...

Τὸν ἴδιο χειμῶνα ἔπεσε ἕνας κεραυνὸς στὸ ναὸ τῶν Καπουτσίνων τῆς Λίλλης κι' ἔσβυσε ὅλα τὰ κηντήλια. Ἀφίνοντας στὸ σκοτάδι τοὺς μοναχούς, οἱ ὁποῖοι ρίχτηκαν γονατιστοὶ ἀπ' τὸν τρόμο τους. Ὅταν ὅμως ἄνοιξαν σὲ λίγο τὰ μάτια τους καὶ κύτταξαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, εἶδαν ὅτι τοὺς ἐλειπαν τὰ... γένεια, τὰ ὁποῖα τοὺς εἶχε... ξυρίσει ὁ κεραυνός, σὰν ἐπιδέξιος μπαρμπέρης, χωρὶς νὰ τοὺς κάνη κανένα ἄλλο ἐπιλύτως κακό.

Τέλος, σὲ μιὰ πολίχνη τῆς Γαλλίας, τὴ Ρουέ, συνέβη τὸ ἑξῆς παράξενο γεγονός: Ἕνας κεραυνὸς ἔπεσε ἀπάνω σὲ μιὰ πυροτιδαποθήκη, ἔσπασε μιὰ δεκὰ τῆς στέγης, προχώρησε ἀνάμεσα σὲ ὀχτακόσια βαρέλια μπαρούτης καὶ διέρρηξε δύο ἀπ' αὐτά, χωρὶς ὅμως νὰ πάρη καλέσει καὶ τὸν ἀναφλεξεῖ τους!...

ΣΤΙΧΟΙ

Τ' ΟΝΕΙΡΟ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Στοὺς ὄχτους γύρα ἐφαντάζαν σὰν ὄνειρα ἡ Δρυάδες
ποὺ ἀπὸ τὰ δάση ἐμίσεψαν στὴ λίμνη νὰ λουστοῦν,
κι' ἀπὸ τὰ δέντρα οἱ αὐγινοὶ γλυκοτραγουδιστάδες
μὲ τ' αὐγινὸ δροσάτημα τὴν πλάση χαιρετοῦν.
Ὁ ἥλιος μεσ' ἀπ' τὰ βουνὰ χρυσόβαμπος προβαίνει
καὶ στὰ ὁλογάλανα νερὰ ἀσλώνει ζωγραφιές,
στὰ ὁλόσπαρά τους τὰ κορμιὰ κάποιο μυστήριο ἁφαίνει
καὶ λαχταρίζουν ἁπαλὰ στὶς αὐγινὲς δροσιές...
Πλῆθος ἀσπρα ἀναλυτὸ μὰς χύθηκε σὲ κεῖνες
καὶ πουρπουλιάζουν τὰ πουλιὰ στὸν ἀναπαλλιασμό τους
καὶ λαχταρίζουν φτένοντας στὶς ἀνθινὲς τους κλίνες
καὶ κάποιο κῦμα σκέπει τες καὶ σβύνει τ' ὄνειρό τους...

ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ

ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρ. 3. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς των παρὰ τῶν ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν θθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας, δσάκις ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ βραχυῶν πέντε εἰς γραμματόσημα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ.κ. ἀναγνῶσται μας δύνανται νὰ μᾶς ἀπευθύνουν κάθε ἐρώτησι σχετικὴ μὲ τὴν φιλολογίαν μας ἢ τὶς ξένες φιλολογίες. Π.χ. γιὰ τὸ ἔργο ἑνὸς συγγραφέως, ἂν θέλουν νὰ τὸ μελετήσουν ὁλόκληρο, γιὰ κάθε βιβλιογραφικὴ πληροφορία τέλος πάντων, εἴτε φιλολογική, εἴτε ἱστορική, κλπ.

Θ. Ν. Στρατηγόν. Ἐνταῦθα. Γιὰ τὸ προηγούμενο διήγημα σᾶς ἀπαντήσαμε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προηγούμενα φύλλα. Στὸ σημερινὸ δὲν ἐσκοπεύετε δικαίωμα κρίσεως καὶ συνεπῶς εἶνε ἀπαράδεκτο πρὸς κρίσιν. Λέλαν Καπεταννάκη, Πειραιᾶ. Στὸ ποίημά σας ἀνακατεύετε λέξεις καὶ φράσεις τῆς καθαρευούσης, ὅπως «φεῦ», «πρὸ πολλοῦ», κλπ., ἡ ὁποῖες τὸ ἀδικοῦν τρομερὰ καὶ τὸ καταστρέφουν στὸ σύνολο. Προσπαθῆστε λοιπὸν νὰ γράφετε ὁμοιόμορφα κατὰ τὸ τυπικὸ τῆς δημοτικῆς καὶ κατόπιν καταπιαστεῖτε μὲ τὴν ποίησι, ἡ ὁποία δὲν εἶνε καθόλου εὔκολη δουλειά, ὅπως φαντάζονται πολλοί. Κατίναν Καρυοφύλλη, Μελίσσια. Τὸ πεζογράφημά σας ἔχει κάποια αἰσθηματικότητα καὶ συγκίνησι, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶνε ἀκατάλληλο γιὰ τὸ «Μπουκέτο», γιατὶ τοῦ λείπουν τὰ προσόντα τῆς Τέχνης, ποὺ εἶνε ἐπίσης ἀπαραίτητα γιὰ τὸ γράψιμο ἑνὸς καλοῦ κομματιοῦ. Μὴν ἀπελπίζεστε ὅμως. Ὅταν ἔχει κανεὶς ὑπομονή, δὲν μπορεῖ νὰ τὰ κατορθώσῃ, ἀκόμα καὶ ὅσα φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀδύνατα. Χρ. Πυρπασόπουλον, Τζιτζιφιές. Τὸ ποίημά σας, καὶ ἐπιτυχὲς ἂν ἦταν, δὲν θὰ πρόφταινε νὰ μπῇ στὸ φύλλο τῶν Χριστουγέννων, τὸ ὁποῖο ἔχει ἤδη ἐκδοθεῖ. Ἀλ. Τζαβέλλαν, Ἀνδρίτσαινα. Μᾶς γράφετε καὶ παραπονεῖσθε ὅτι ἀπαντήσαμε σ' ἕναν συνώνυμό σας ὅτι ἦταν ἀνεπιτυχὲς τὸ διήγημά του καὶ ὅτι γι' αὐτὸ τὸ *«ἐδυσφημήθητε μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν σας»*. Ἀφοῦ μᾶς βεβαιώνετε ὅτι δὲν εἴσαστε ἐσεῖς ὁ... βράστης τοῦ ἀπορριφθέντος διηγήματος, φαίνεται ὅτι μᾶς τὸ ἐστειλε ἡ κάποιος ἄλλος ποὺ ἔχει τὸ ἴδιο ὄνομα μὲ σᾶς, ἢ τέλος πάντων συμμαθηταί σας, ποὺ ἤθελαν νὰ γελάσουν μαζί σας καὶ ποὺ ἐσεῖς, φυσικά, δὲν μπορούμε νὰ τοὺς ἀνακαλύψουμε ἀπὸ δῶ, ἐπειδὴ ἀγνοοῦμε τὴ... γραφομαντεία. Γεώργ. Κιτσοπάνον, Κέρκυραν. Τὸ γράμμα σας μᾶς δείχνει πραγματικὰ τὴ μεγάλη ἀγάπη ποὺ ἔχετε πρὸς τὸ «Μπουκέτο» καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε γι' αὐτή. Δὲν βλέπουμε ὅμως γιὰ ποιὸ λόγο πρέπει κατ' νὰ δημοσιευτῇ, ἀφοῦ προορίζεται γιὰ μᾶς καὶ ὄχι γιὰ τοὺς ἀναγνώστες μας. Ἀπὸ τὸ ποίημά σας καλύτερο τὸ ἀφιερωμένο στὸν μακαρίτη Ἐλιγιᾶ. Ἀλλὰ κι' αὐτό, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα, δὲν ἔχει ιἴτερο καὶ εἶνε γραμμένο μᾶλλον πρόχειρα, χωρὶς ξανακόττεγμα καὶ διόρθωμα. Ἀθ. Στυλιανόπουλον, Καλάμας. Μᾶς στέλνετε ἕνα ποίημα μὲ τὸν χαρακτηριστικὸ τίτλο *«Ἀλληγορία ἢ Νεότης καὶ Γῆρας ἢ γερά-ματα τὸ Ρόδον καὶ τὸ Χορτάρι»*, ἀλλὰ δὲν μᾶς γράφετε ἂν εἶνε δικό σας ἢ παρμένο ἀπὸ πουθενά. Πάντως ἐμεῖς δημοσιεύουμε ὡς δεῖγμα τοῦ συνόλου τὸ πρῶτο τετράστιχο :

Εἶπε τὸ ρόδον (τριαντάφυλλον)
(μιὰ φορὰ εἰς τὸ φτωχὸ χορτάρι
βλέπεις ποσόσαι ἄσχημο δὲν ἔ-
(χεις καμμιὰ χάρι.
Βλέπεις ἐγὼ τί ὠμορφιὰ τί χάρι ὅπου ἔχω
ὡς ἂν νάχω θρόνο γουσὸν καὶ σκῆπτρα νὰ κοτέγω.

Μίμην Νυφιάτην, Βαθῦ (Σάμου). Τὸ Χριστουγεννιάτικο διήγημά σας, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἔφτασε ἐγκαίρως γιὰ νὰ τὸ βλέπατε δημοσιευμένο, ὅπως θέλατε, ἀπὸ φύλλο τῶν Χριστουγέννων, εἶνε γραμμένο σ' ἕνα ὕφος τὸ κοινὸ καὶ δὲν προδίνει τίποτε τὸ ἐξαιρετικό. Δὲν ἀποκλείεται ἐν τούτοις μὲ τὴ μόρφωσι νὰ μπορέσετε νὰ γράφετε ἀργότερα πιὸ καλά. Κ. Τρ. Παπαδημητρίου, Ἀλεξανδρούπολιν. Μᾶς γράφετε ὅτι ἀγαπᾶτε τόσο πολὺ καὶ περιμένετε τόσο ἀνυπόμονα τὸ περιοδικό μας, ὥστε τρέχετε νὰ τὸ ἀγοράσετε κάθε Πέμπτη ἀπὸ Πρακτορεῖο στὶς ἐνιαῖα τὴ νύχτα ποὺ ἔρχεται. Ἀπὸ ἐδῶ ἕνα δεῖγμα ἐξαιρετικῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὸ «Μπουκέτο», ὄχι ὅμως καὶ τὸ ὑγιὲς κό. Ὑπάρχουν παλλοὶ τέτοιοι ἀναγνῶστες φανατικοὶ σὰν ἐσᾶς, ποὺ μᾶς κατακλύζουν κάθε βδομάδα μὲ γράμματα ἐνθουσιώδη καὶ ὁμνητικά. Σᾶς εἴμαστε ριστοῦμεν λοιπὸν θερμῶς γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Τὰ ποιήματά σας δὲν δὲν ἔχουν ὁρισμένο μέτρο καί, καθὼς καταλαβαίνετε, ἕνα ποίημα γιὰ νὰ σταθῇ, πρέπει νὰ εἶνε πρωτίστως ἐν τάξει ἀπὸ μετρικὴς ἀπόψεως. Δι' Καναλιώτην, Ἐνταῦθα. Μᾶς στέλνετε, ἀγαπητέ, ἕνα πεζογράφημα τεκα σελίδων καὶ εἴχατε τὴν ὑπομονή, ἢ μᾶλλον τὸν ἡρωϊσμό, νὰ τὸ γράψετε ὅπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μὲ... γοτθικὰ στοιχεῖα ! Μὰ ἀπὸ ἐδῶ στευτο, πρωτοφανές, σωστὸς φακιρισμός ! Ἐν τούτοις, παρ' ὅλο τὸν στὸν ὁποῖον ὑποβληθήκαμ δὲν κατορθώσατε νὰ διάσ στὸ ἔργο σας τὴν αἴσ Λογοτεχνικὴ μορφὴ ποὺ τὸ καθιστοῦσε δημοσιεύσ στὸ περιοδικό μας. Ὁ ποι τῆς ποὺ ἔγραψε τὸν ρομιωδίες στίχους γιὰ Μ. Ναπολέοντα εἶνε ὁ κα καρίτης Σούσος. Δὲν μοιάσατε καλὰ ποὺς ἐ τοὺς δυὸ ἀδελφούς. Ἀλλ Σανδρος ἢ ὁ Παναγ ἀλλὰ μᾶλλον ὁ πρῶτο Δ. Μαιρούγαν. Κ λόδασι. Τρομάξατε τὸ ἀ διάσουμε τὸ γράμμα σας νὰ καταλάβουμε τί λέγ Τόσο κακογραμμένο θ Τὸ βιβλίο ὅμως, γιὰ τὸ ποιὸ μᾶς γράφετε, δὲ χρησιμεύει διστυχῶς Κορ., Θήβας. Σᾶς ε ριστοῦμε θερμότατα. Κύριε, γιὰ τὴν προθυμ τὴν προσφορά σας. Ἐλπ προσεχερέμιο τὸ ἔχουμ βιβλιοθήκη μας. Καὶ π ὅμως πολλὰ-πολλὰ σ στό». Νάστη Σεπτ Ἐνταῦθα. Ἐλάσαμε κα τέταρτο φύλλο τῆς χειρ φου καὶ εἰκονογρα Ἐφημερίδος τῶν Σ δῶνς καὶ σὰς αγγγρ μὲ δλη μας τὴν καρδι τὴν ἐπιτυχία σας. Ἐλ λουθῆστε τὴν ἐκδοσ Σᾶς βεβαιώνουμε ὅτι ἡ θημερίδα σας εἶνε κατ λὸ καλύτερη, ἀπὸ πολλ τυπωμένες. Ἀπάλ Δυστυχῶς οὔτε τὸ ταχ τὸ ἔμμετρο τραγούδι σ νε καλά. Πολὺ-πολὺ ἀπ χῆ Κοινοῦ σπίγοι καὶ τρα λανθασμένα. Τζιούραν, Καρδιτσ χαριστοῦμεν θερμῶς θ σταλοῦν. Γ. Πιτσούλ Βέρροιαν. Εὐχαριστοῦμ γιὰ τὰ καλά σας λό Στεῖλτε τὰ διηγήματ ἀδελφοῦ σας. Ἂν δὲν λά, θὰ δημοσιευθοῦν Περάκη, Ἀλεξάνδρ Θερμότατα σᾶς εὐχαρισ μεν γιὰ τὸ ἐξαιρετικ διαφέρον ποὺ δείχνετ τὸ «Μπουκέτο». Εἶνε κ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ πα στὴν Ἀθῆνα ἢ ταπεί «Καπετὰν Βρυκόλακας ποροῦμε ὅμως γιατὶ δὲ ζητᾶνε οἱ διευθυντὲς θηναϊκῶν Κινηματογρ Θὰ χαλάσουμε κόσμο νη στὴν πρωτεύουσα. ταφράσεις ὄχι ἐντελῶς τυχημένες. Ἰ. Κ., Πρ Ὄχι ἐπιτυχὲς καὶ τὸ σας ποίημα. Σᾶς τὸ με : μὴ βιαζόσαστε.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ ΒΑΦΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

ARTI E.J.B. ARTI ARTI E.J.B.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΣΑΣ.

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ
Νὰ βάφετε μόνη Σας τὰ περσινά Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας
ARTI
καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.
Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας Σας εἰς 61 μοδέρνους χρωματισμούς.
Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος : Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι. Λέκα 21α. Θεσσαλονίκη : Ἑρμοῦ 16.

ΠΕΡΖΙΛ
πωλεῖται εἰς τὰ ἀδιάβροχα τοῦ κ. ΑΝΓ. ΤΖΟΥΡΟΣ καὶ ΚΑΡΡΑΣ, Ἀθῆναι.
Τὰ φαρμακεῖα τῆς : Ἐν Πάτραις Β. Ἀνδρεοπούλου, Πατρέων 66, Ἐν Θεσσαλονίκῃ Καραβίδα καὶ Σία, Στοὰ Φαρά

ΚΑΤΩ Η ΜΠΟΥΓΚΑΔΑ !
Ἡ Γερμανικὴ Ἐπιστήμη παρουσιάζει τὸ νέο θαῦμα :
GRUNIL„
Grunil ἀπαλλάσσει κάθε νοικοκυρὰ ἀπὸ τὴν πολυήμερο καὶ κοπαστικὴ μουγγάδα, διότι χωρὶς τρίψιμο βγάζει τὰ ροῦχα μόνο του ἐντὸς μιᾶς ὥρας.
Τὸ Grunil δὲν ἔχει καμμίαν σχέσι μὲ τὰ γνωστὰ καὶ ἄγνωστα παρασκευάσματα ποὺ καταστρέφουν τὰ ροῦχα. Ἀπορρυπαίνομεν καὶ τὸ ἀκριβότερο ροῦχο ἂν πάθῃ τὴν παραμικρὰν ζημίαν.
Πωλεῖται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας.
Ἀντιπρ. Π. Α. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ — Ἀθῆναι, Λέκα 21α. — Θεσσαλονίκη : Ἑρμοῦ 16.

Γνωστοποιοῦμεν τὴν ΟΦΘΑΛΜΟΚΛΙΝΙΚΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗΝ τοῦ κ. ΔΗΜ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΧΑΡΑΜΗ, Ὑφηγητοῦ Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.
Ἰατρεῖον 27.-Ἀθῆναι, Τηλ. 1-68

ΣΤΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΛΟΥΤΡΟ ΣΑΣ

Δυναμώνει τὰ νεῦρα. Ξεκουράζει τὸ σῶμα. Ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὸν ἰδρῶτα.
Α. Κ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ-ΑΘΗΝΑΙ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΗΡΙΟΣΚΛΗΡΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΙΤΙΔΟΣ
Τὸ καλλίτερον φάρμακον διὰ τὴν θεραπείαν τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως καὶ ἀρθρίτιδος ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε ἡ Arteriovaccine Dr Cilimbaris. Ἡ ἀρτηριοσκλήρωσις θεραπεύεται ταχέως διὰ τῆς ἀρτηριοβαξίνης Τσιλιμπάρη, ἄνευ διαίτης καὶ ἀφαιμάξεων, ἐπίσης καὶ ἡ ἀρθρῖτις ἄνευ λουτρῶν.
Τὴν συνιστοῦν οἱ διαπρεπέστεροι ἰατροὶ τῆς Εὐρώπης.
Εἶνε ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ Ἰατροσυνεδρίου τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Ἰατροσυνεδρίου τῆς Βέρνης. Εὑρίσκεται εἰς τὰ φαρμακεῖα.
Ἀντιπρόσωπος :
Σ. ΒΟΣΥΝΙΩΤΗΣ
Φαρμακοποιός, Ἁγίου Κωνσταντίνου 15, Ἀθῆναι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΡΑΠΤΙΚΗΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ
Ἡ κ. ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ, Διπλωματοῦχος τῆς Ἀκαδημίας Ραπτικῆς τῶν Παρισίων καὶ ἐπὶ 15ετίαν ράπτρια τῆς ἀλλοτε Αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς καὶ ἀνωτέρας κοινωνίας Κων)πόλεως, μὲ εἰκοσαετῆ πεῖραν, Κων)πολις—Παρίσι—Ἀθῆναι, ἀνέλαμβάνει νὰ διδάξῃ καὶ καταρτίσῃ καλλιτέχνιδας ραπτρίας.
Ἰδιαίτερα συμφωνίαι διὰ τὰς ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν μαθητευομένας, ΔΙΔΑΚΤΡΑ λογικά. Γράψατε: Κὰν Ἀνδρονίκην Βεκάση, Νίκης 26. Ἀθῆναι.

Ὁ μόνος ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ εἰδικὸς ἰατρὸς διὰ τὴν ἀνώδυνον ὀλιγοήμερον ἀποτοξίνωσιν τῶν παιχνιδιῶν ἀπὸ τὰς ἕξεις ΜΟΡΦΙΝΗΣ, ΗΡΩ-Ι-ΝΗΣ καὶ ΚΟΚΑ-Ι-ΝΗΣ.
ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΒΑΜΒΑΣ
Διδάκτωρ τῶν Παν)ίων Βοστώνης καὶ Παρισίων, δέχεται ἀσθενεῖς πρώτης καὶ δευτέρας τάξεως ἐν τῇ κλινικῇ του ἢ κατ' οἶκον. Ἰατρεῖον ὁδὸς Κάνιγγος ἀριθ. 6, 10—12, 5—7 καὶ ἐπὶ συνεντεύξει.

Η ΑΛΓΕΒΡΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Κ. ΔΗΜ.Λ. ΔΑΝΑΛΗ
Εἰς νέαν ἔκδοσιν κατὰ πολὺ βελτιωμένην καὶ ἐπηυξημένην κυκλοφορεῖ καὶ πωλεῖται εἰς τὰ κεντρικώτερα βιβλιοπωλεῖα καὶ εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον Ἐμπορίου καὶ Γλωσσῶν ὁ «Ἑρμῆς», ὁδὸς Ἀκαδημίας 79.
Οἱ λογισταί, οἵτινες ἐνδιαφέρονται διὰ τὸν ἐπιστημονικὸν καταρτισμόν των πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ προμηθευθοῦν τὴν ΑΛΓΕΒΡΙΚΗΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΝ, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ διδαχθοῦν νέας θεωρητικὰς ἀνάγκας ὠφελιμωτάτας εἰς τὴν σύγχρονον λογιστικήν.

Ὀφθαλμίατρος ΑΘ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ, ὁδὸς Ἀέρος 5, τηλ. 53—40.

ΓΕΩ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Ἰατρὸς δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχεται ὁδὸς Κεφαλληνίας καὶ Τεγέας 1.
Ὧραι 8—11 π.μ. καὶ 4—7 μ.μ.
Ἀριθ. τηλεφ. 80215

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ„

			Ἐσωτερ.	Ἐξωτερ.
ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑ	τοῦ	ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ	Δρχ. 60	Δρχ. 80
ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ	τοῦ	ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ	» 30	» 40
ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ	τοῦ	ΕΔΓΑΡ ΠΟΕ ἕκαστος τόμος	» 15	» 20
ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥΜ (2 τόμοι)				
ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ	τοῦ	ΟΝΟΡΕ ΜΠΑΛΖΑΚ	» 20	» 30
ΣΦΙΓΞ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ	τοῦ	ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ	» 20	» 30
Η ΣΟΝΙΑ	τοῦ	ΕΡΡΙΚΟΥ ΓΚΡΕΒΙΛ	» 15	» 20
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ	τοῦ	ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ	» 15	» 20
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΛΤΟΥ	τῆς	ΣΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ	» 15	» 20
Η ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ	τοῦ	ΜΥΡΖΕ	» 15	» 20
Η ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΗ			» 15	» 20
ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΓΙΑΣΕΜΙΑ	τοῦ	Π. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ	» 5	» 8

Ἄπαντα τ' ἀνωτέρω ἐκλεκτὰ βιβλία εὑρίσκονται καὶ πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» Ὁδὸς Λέκα 7.

Μὲ ἔξοδά μας διενεργοῦμεν πᾶσης φύσεως κληρονομικὰς ὑποθέσεις, καθὼς καὶ ἐναντίον τοῦ Δημοσίου. Ὁμοίως καὶ διεκδικήσεις εἰκοπέδων.
Ἀθῆναι 11. Ὧραι 8—9 καὶ 3—4.

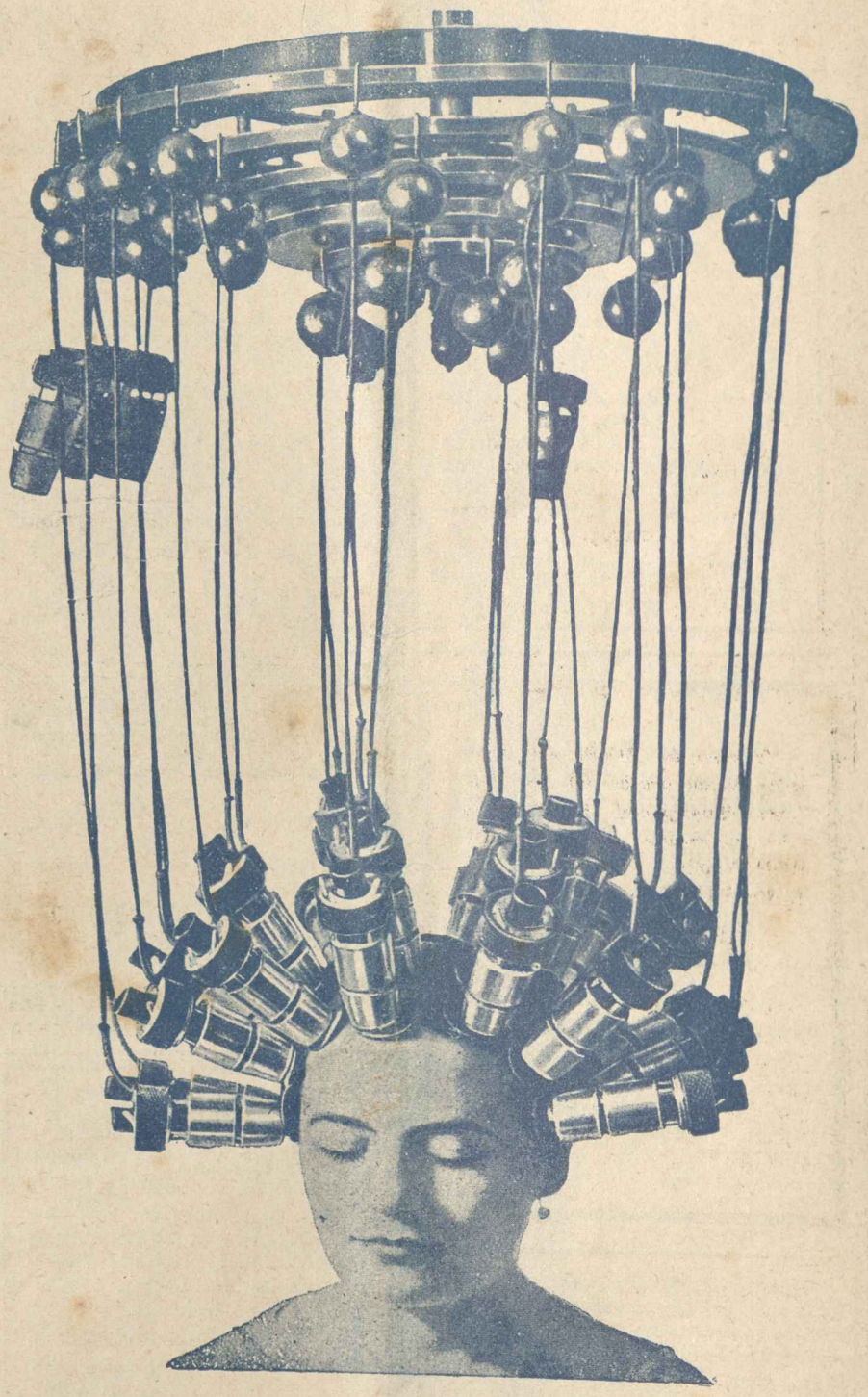

ΕΙΝΕ ΑΦΑΝΤΑΣΤΟΣ.....

Ἡ ἐπιτυχία μας εἰς τὴν

ONDULATION PERMANENTE

Εἶσθε πάντα ἑτοιμες καὶ καλοκτενισμένες.
Δοκιμάσατε μίαν ΜΠΟΥΚΛΑΝ δωρεὰν

ΧΑΜΑΡΑΚΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 37
Στοὰ Δημοσίων Ὑπαλλήλων
Τηλ. 62—69

ΧΑΡΙΝ ΡΕΚΛΑΜΑΣ ΔΡΑΧ. 250

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ